

SIONS KONING
SIONS ONDERDANEN

ACHT PREKEN

door

DS. A. VAN STUYVENBERG

1894 – 1954

Predikant van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave: Chr. Riemens, Boekhandel, Biggekerke

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2015

INHOUD

1. De schoonheid van Christus als de hemelse Bruidegom.
Voorbereidingspreek.

Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort in Uw lippen; daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid. Psalm 45: 3)

2. Christus, de meerdere Salomo, de Toevlucht voor Zijn volk

Hij zal de nooddriftige redden, die daar roept, mitsgaders de ellendige en die geen helper heeft. Psalm 72: 12

3. Wat het volk des Heeren aanschouwt in het lijden van de dierbare Christus

Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg; doch de Heere heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen. Als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt; doch Hij deed Zijn mond niet open; als een lam werd Hij ter slachting geleid en als een schaap dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, also deed Hij Zijn mond niet open. Jesaja 53: 6 en 7

4. De roem der hoop

"En roemen in de hoop der heerlijkheid Gods." Romeinen 5: 2b

5. Een onderscheiden blijven. **AFSCHEIDPREEK VAN NUNSPEET**

Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking of benauwdheid of vervolging of honger of naaktheid of gevaar of zwaard? Gelijk geschreven is: (Want om Uwentwil worden wij de ganse dag gedood, wij zijn geacht als schapen ter slachting.) Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, Die ons liefgehad heeft. Romeinen 8: 35-37

6. De ongehoorzaamheid aan het Evangelie

Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest, want Jesaja zegt: "Heere, wie heeft onze prediking geloofd?" Romeinen 10: 16

7. De ware kennis van de enige Zaligmaker (voorbereidingspreek over 1 Cor. 12: 3b)

Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest.

8. Het erkennen van de liefde van Christus. Voorbereidingspreek

En bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods. preek over Eféze 3: 19

1. De schoonheid van Christus als de Bruidegom van Zijn kerk (Voorbereiding H.A.)

Zingen: Psalm 45: 1
Schriftlezing: Psalm 45
Zingen: Psalm 45: 2
Psalm 118: 8 en 13
Psalm 89: 7

Geliefden,

Hoe schoon iets op aarde ook mag zijn, het is vergankelijk. Hoe schoon was Mozes, de knecht des Heeren toen hij ter wereld kwam. Gods Woord zegt ons, dat zijn ouders hem drie maanden verborgen, overmits zij zagen dat het kindeke schoon was. Maar zie, die schoonheid is vergaan.

Ook van David wordt vermeld, dat hij schoon van aangezicht was. En hoe schoon was hij in de overwinningen, die hij in de kracht des Heeren behaalde op de vijanden van Israël! Maar de schoonheid van David ging ten onder. Toen Christus geboren werd was er van het huis van David niet anders overgebleven dan een afgehouden tronk.

De schoonheid van Absalom was groot, maar hoe spoedig was zij verwelkt!

We lezen ook van de schoonheid van koning Salomo en van de heerlijkheid van zijn koninkrijk. Zelfs de koningin van Scheba had ervan gehoord. Zij maakte een verre reis om het met eigen ogen te zien. En toen zij alles aanschouwde, bleef er geen geest meer in haar over. Maar ook de schoonheid van Salomo verging.

Alle aardse schoonheid is vergankelijk. Zij is als het gras, gelijk een bloem des velds. Als de wind daarover gegaan is, zo is zij niet meer en haar plaats kent haar niet meer.

Zo is het niet met de schoonheid en heerlijkheid van Koning Jezus. Met recht kon Hij zeggen: "Zie, meer dan Salomo is hier." Op die schoonheid en heerlijkheid ziet Gods kerk als zij met de dichter van Psalm 45: 3 uitroept:

Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort in Uw lippen; daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid.

In dit uur van voorbereiding voor het Heilig Avondmaal wensen wij te spreken over
DE SCHOONHEID VAN CHRISTUS ALS DE BRUIDEGOM VAN ZIJN KERK

- ten 1ste de voortreffelijkheid van Zijn Persoon;
- ten 2de de dierbaarheid van Hem als Borg;
- ten 3de de uitnemendheid van Zijn eigenschappen, die Hij boven alle schepselen bezit.

1ste de voortreffelijkheid van Zijn Persoon;

Reeds in de aanvang van deze Psalm horen wij, dat het een lied der liefde is. Het is het bruiloftslied van Jezus Christus en Zijn bruid.

In het tweede vers spreekt de dichter: "Ik zeg mijn gedichten uit van een Koning; mijn tong is als de pen van een vaardige schrijver." Het hart van de dichter, vervuld van dat Onderwerp, verkondigt de heerlijkheid van Koning Jezus.

Wat is het een onuitsprekelijke weldaad, wat een onuitsprekelijk voorrecht wanneer ons hart vervuld mag zijn met Hem, Die veel schoner is dan de mensenkinderen; genade is uitgestort in Zijn lippen. O, Hij wordt steeds beminnelijker voor hen, die Hem als zodanig hebben mogen aanschouwen. De bruid zegt van Hem in Hooglied 5:

"Hij is blank en rood; Hij draagt de banier boven tienduizend." "Zulk Eén is mijn Liefste; ja zulk Eén is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem!"

Dit was haar antwoord op de vraag: "Wat is uw Liefste meer dan een andere liefste?" De bruid wist het te vertellen. Wat is dat een voorrecht! Zij kon getuigen van de heerlijkheid die zij in Hem aanschouwde.

Wat is het een onuitsprekelijke weldaad wanneer ons hart vervuld mag zijn met zulk een dierbare Persoon, zodat we met Asaf uitroepen: "Wie heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!"

Helaas, het is dikwijls anders onder de mensenkinderen! Ons hart is van nature vervuld met liefde tot de wereld, met liefde tot het zien- en zinnelijke. Het is waar wat de profeet Jesaja getuigt: "Als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte, dat wij Hem zouden begeerd hebben."

Nee, er is geen plaats voor Christus in ons hart, zomin als er plaats voor Hem was in de herberg, toen Hij te Bethlehem geboren werd in een beestenstal. Hij moest in een voederbak neergelegd worden.

Maar het is duidelijk dat de wereld, met al de schoonheid en heerlijkheid die zij bezit, toch het slechtste deel heeft. Het is het deel waarmee zij zal ondergaan in eeuwige duisternis, waar weinig zal zijn en knersing der tanden; waar de rook van hun pijniging zal opgaan in alle eeuwigheid.

Wat zijn wij ontzaggelijk ongelukkig, als we bij de wereld behoren! Naamloos ongelukkig zijn we als we in Hem, die Schoonste aller mensenkinderen, geen gedaante of heerlijkheid zien.

O, wat hebben de mensenkinderen toch geringe gedachten van Hem! Wat heeft de mens van nature toch lage gedachten van Hem, maar ook vaak Gods volk. Van Hem, die gezegende Sions Koning, Die in waarheid veel schoner is dan de mensenkinderen. Hij is als die schone Parel in de akker verborgen, maar door de mensen vertreden.

Het is het werk van de dierbare Heilige Geest om ons de schoonheid van Christus te doen zien. Van nature zien wij er niets van. Werkelijk niet! Ook zij niet, die bij aanvang reeds getrokken zijn uit de duisternis. De heerlijkheid van Christus is voor hen nog zo verborgen. Zij proberen God nog te bewegen door hun doen en laten.

Als Jesaja van Hem getuigt, dat Hij geen gedaante noch heerlijkheid had en dat er geen gestalte was, dat wij Hem zouden begeerd hebben, geldt dat ook het volk des Heeren, dat bij aanvang iets gezien heeft van de heerlijkheid van Christus. Moeten zij zichzelf niet dikwijls beschuldigen, dat zij zo weinig heerlijkheid in Hem zien, terwijl Hij toch als het eeuwige Licht zal schitteren tot in alle eeuwigheid? Het is bij hen vaak zo geheel anders dan bij de dichter van de Oude Dag, die roemde in de heerlijkheid van Koning Jezus! Geen uiterlijke schoonheid was in Hem. Nee, Hij is gekomen in een dienstknechtsgestalte en begroet als de zoon van Jozef, de timmerman uit Nazareth. Zij kenden Hem niet als Degene, Die van de Vader gegeven is tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing.

Van nature zien wij in Hem geen heerlijkheid, omdat Zijn heerlijkheid voor ons verborgen is. Adam in het paradijs (en wij in hem) was het pronkjuweel van de schepping. De Heere had hem als profeet, priester en koning gesteld in de hof van Eden. Maar Adam heeft het verbond verbroken, en wij in hem, omdat Adam in het verbond der werken alle mensen vertegenwoordigde. Door onze val zijn wij allen walgelijke schepselen geworden, mismaakte zondaren. En ons grootste ongeluk is, dat wij onze ellende niet gevoelen.

Als de mens zichzelf bezieet in de spiegel van de wet, zal hij moeten uitroepen: "Onrein! Onrein! Van het hoofd tot de voetzool toe, gans melaats en onrein!" Het is niet uit te spreken hoe diep ellendig wij zijn!

Maar evenmin is het mogelijk de schoonheid van de tweede Adam, Jezus Christus te verhalen. Want hoe meer in Hem aanschouwd wordt, hoe minder van Hem begrepen kan worden.

Hoe liefelijk is Hij in Zijn Namen. Hoe liefelijk voor bedrukten, voor door onweder voortgedrevenen en zo menigwerf ongetroosten! Hoe liefelijk voor hen, die bekend gemaakt zijn aan zichzelf, die zichzelf hebben leren kennen als albedervers: die hun walgelijke staat hebben leren kennen en zichzelf de eeuwige ondergang en duisternis waardig keuren. Hoe dierbaar wordt Hij dan in Zijn Naam waarmee Hij door de Vader genoemd is voor Zijn geboorte: "Gij zult Zijn Naam heten Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden." Zaligmaken, dat wil zeggen: Brengen van het hoogste kwaad tot het hoogste goed.

Hoe liefelijk is Zijn Naam als Gezalvde tot Profeet, Priester en Koning. Als Profeet verlicht Hij ons verstand, maakt Hij ons wijsheid bekend en leert Hij ons de weg der zaligheid. Hoe liefelijk is Hij, als Hij door Zijn profetische arbeid geopenbaard wordt als de enige Hogepriester, van Wie de apostel Paulus getuigt: "Want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren en hoger dan de hemelen geworden." Wanneer wij Hem zien in Zijn hogepriesterlijke arbeid, is Hij dan niet veel schoner dan de mensenkinderen? O, wat is Hij ook liefelijk in Zijn koninklijke bediening! De kerk roept van Hem uit:

*"Gij zijt toch mijn Koning van ouder tijd,
Die mij wilt en openlijk kunt bewaren."*

En de dichter van Psalm 89 zegt: "En onze Koning is van Israels God gegeven."

Ja, liefelijk is Hij in Zijn komst in deze wereld, hoe gering ook. Zijn nederige geboorte was voor Hem, Die veel schoner is dan de mensenkinderen, een diepe vernedering. Toch is het waar, dat ook dáár in Hem het eeuwige Licht glanst. Gods volk leert er iets van kennen door het ontdekkend licht van Goddelijke genade.

Maar zullen we ooit Zijn schoonheid aanschouwen, gelijk de dichter van Psalm 45, dan zal dat eeuwige Licht in onze donkere harten moeten opgaan, waardoor de duisternis wordt verdreven. Door dat Licht komt de mens tot de kennis der waarheid. Door dat Licht ontvangt Gods volk Godskennis, zelfkennis en Christuskennis. Zij leren God kennen in Zijn majesteit en heerlijkheid en zichzelf in hun doemwaardigheid. O wat een voorrecht, als dat eeuwige Licht opgaat in onze harten, in ónze duisternis, want dan leren wij onszelf kennen. Hoe meer dat Licht opgaat, hoe meer wij van onszelf zullen walgen.

Gods oprechte kinderen zijn geen hoogvliegers. De Heere houdt hen dicht bij de grond. Zij leren door ontdekkende genade niet alleen hun dadelijke zonden kennen, maar zij leren door dat eeuwige Licht, Dat opgaat in hun harten, ook met David bekennen: "Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen."

*"Mijn zonde maakt mij 't voorwerp van Uw toorn,
reeds van het uur van mijn ontvang'nis af'."*

Door dat glanzende Licht wordt dat volk ingeleid in de bondsbreuk van Adam. Dan wordt het aan hun zijde onherstelbaar. Wij trachten God nog zo graag te bewegen door ons doen en laten, maar door dat glanzende Licht wordt ons bekend gemaakt dat de zaligheid buiten de mens ligt. De Heere Zelf getuigt naar Zijn eeuwig, vrijmachtig welbehagen: "Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen."

Wat wordt dan Jezus Christus als de Immanuël, God en mens in één Persoon, schoon in de ogen van dat volk! Hij toch is het Afschijnsel van des Vaders heerlijkheid en het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid. Hij is het beloofde Vrouwenzaad, Dat reeds aan Adam beloofd was. Hij is de Spruite Davids, maar Hij is ook de blinkende Morgenster, de Zon der gerechtigheid.

Hij werd reeds geopenbaard aan het volk van Israël van de Oude Dag: "Uliden daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, en er zal genezing zijn onder Zijn vleugelen; en gij zult uitgaan en toenemen als mestkalveren." Ja, de heerlijkheid en schoonheid van Jezus Christus mag bij tijden en ogenblikken door Gods volk aanschouwd worden. De apostel Johannes zegt: "Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd; een heerlijkheid als des Eniggeborenen van de Vader, vol van... toorn en grimmigheid? Nee, vol van genade en waarheid."

O, bedrukte Sionieten, door onweder voortgedrevenen en zo menigwerf ongetroosten, zo is Hij nu en zo blijft Hij voor al Gods lieve volk, dat de weg niet meer weet! Als zij het leven verloren hebben in zichzelf, komt Hij Zich te openbaren, zeggende: "Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven."

Hij is die Levensfontein, die Put der levende wateren. Wat mag Gods volk veel in Hem zien in de staat van Zijn vernedering, maar ook in de staat van Zijn verhoging!

In Hem wordt zulk een onuitsprekelijke heerlijkheid aanschouwd, zodat zij wel mogen getuigen: "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen."

Zo handelden wij van de schoonheid van Jezus Christus als de Bruidegom van Zijn volk, Hem ziende in de voortreffelijkheid van Zijn Persoon.

2. Wij letten nu in de tweede plaats op **de dierbaarheid van Hem als Borg.**

Christus is álles voor Zijn volk. Hij is met Zijn hart Borg geworden voor de Zijnen om tot God te genaken.

Is dat geen wonder van genade? Hiervan moeten wij wel met Paulus uitroepen: "O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen!"

Ja, hier is er Eén, voortreffelijker dan Abraham was. Abraham pleitte voor het behoud van Sodom. Maar ziet, meer dan Abraham is hier!

Hij is voortreffelijker dan Mozes, die ons als een type van Christus wordt getekend, zoals hij stond tussen God en het volk. Christus is schoner dan Juda, die borg werd voor Benjamin. O, het is zoals de dichter getuigt: "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen." Hij is bekleed met het kled des bloeds. Daar mocht de kerk van de Oude Dag reeds iets van ondervinden. Maar ook de kerk van de Nieuwe Dag mag in de vrucht daarvan delen.

Hoort Jesaja spreken in hoofdstuk 63: "Wie is Deze, Die van Edom komt met besprenkelde klederen, van Bozra? Deze, Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht? Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die machtig ben te verlossen. Waarom zijt Gij rood aan Uw gewaad en Uw klederen als van één die de wijnpers treedt? Ik heb de pers alleen getreden, en er was niemand van de volken met Mij; en Ik heb hen getreden in Mijn toorn en heb hen vertrappt in Mijn grimmigheid; en hun kracht is gesprengd op Mijn klederen, en al Mijn gewaad heb Ik bezoedeld. Want de dag der wraak was in Mijn hart en het jaar Mijner verlossen was gekomen."

Welk een heerlijkheid en schoonheid wordt er gezien in Jezus Christus! Hoe dierbaar is Hij als de Borg en Zaligmaker voor Zijn volk! Genade is in Zijn lippen uitgestort.

Hij, Die Gods Zoon is, behoefde het geen roof te achten Gode even gelijk te zijn, maar

Hij heeft Zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, opdat Hij Zich aan Zijn kerk zou openbaren als een dienende Jezus.

Gods kinderen hebben een *dienende* Jezus nodig. Maar er moet wel veel gebeuren om een dienende Jezus lief te krijgen. Wij willen God bewegen en Jezus dienen. Dat kan soms goed bedoeld zijn, maar het is toch verkeerd. Want de Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen. Hij wil Zich ook openbaren als een dienende Jezus, Die Zijn leven gaf in de plaats van zondaren en zondaressen.

Is dat geen eeuwig wonder? Nu is het mogelijk met behoud van Gods deugden in Zijn gemeenschap hersteld te worden. Want het was des Vaders welbehagen, maar óók het welbehagen van Christus, om langs die weg verloren zondaren en zondaressen zalig te maken. De eeuwige Zoon van God is van eeuwigheid met Zijn hart Borg geworden voor Zijn volk. Hij is van de Vader gegeven, maar Hij gaf ook Zichzelf, opdat het welbehagen Gods door Zijn hand gelukkig zou voortgaan.

Met eerbied gezegd, er wás geen andere weg waarin God aan zondaren genade kon bewijzen met behoud van Zijn deugden. Dat kon niet vanwege de deugd van Gods rechtvaardigheid en waarheid. Het welbehagen Gods kon alléén door de hand van Christus gelukkig voortgaan.

Maar de wil van de Vader is ook de wil van de Zoon. De Vader sprak: "Hoe zal Ik hen onder de kinderen zetten en geven het gewenste land? Hoe zal Ik dat doen zonder krenking van Mijn rechtvaardigheid en waarheid?" Toen trad de Zoon naar voren als de eeuwige Borg en Zaligmaker, zeggende: "Zie, Ik kom, in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands."

Hij werd Borg in de stilte der eeuwigheid, in de raad des vredes. Welk een dierbare Persoon is HIJ! Dierbaar was Hij reeds in de raad des vredes, toen Hij het op Zich nam om voor Zijn volk voldoening en verzoening aan te brengen. Dierbaar was Hij, toen Hij als Borg kwam in de tijd. Hij is geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou. Denkt u dit eens in: Hij, de Wetgever, kwam ónder de wet!

Het is geen wonder dat de dichter uitroept: "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen."

Hij heeft als Borg de zaligheid voor al de Zijnen verworven. Hij heeft niet gerust voordat Hij kon uitroepen: "Het is volbracht!" Dáár, aan het vloekhout des kruises, werden de zonden van Gods kerk geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid. Dáár was aan het recht van God genoeg gedaan en de zaligheid voor de ganse kerk verworven. "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen, genade is uitgestort in Uw lippen; daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid."

Hoe schoon is Hij als Borg en Zaligmaker, zoals Hij de zaligheid verwierf voor de Zijnen!

Maar hoe schoon is Hij ook in het toepassen van de zaligheid! Voor wie Hij de zaligheid verworven heeft, past Hij ze ook toe. Dit zegt Hellenbroek en dit heeft zijn grondslag in het woord van Christus: "Ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken." Niet één zal er achterblijven. Zij zullen komen. "Al wat de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen." Niemand van de Zijnen zal achterblijven. Zij zijn Zijn loon. Want toen de Vader eiste, heeft Hij ook beloofd. "Eis van Mij, en Ik zal U geven de heidenen tot Uw erfdeel en de einden der aarde tot Uw bezitting."

*De Filistijn, de Tyriër, de Moren,
zijn binnen u, o Godsstad, voortgebracht;
van Sion zal het blijde nageslacht
haast zeggen: "Deez' en die is daar geboren."*

Hij is veel schoner dan de mensenkinderen! Hoe beminnelijk is Hij, wanneer wij Hem aanschouwen in Bethlehems kribbe, dragende de schuld van Zijn volk! Maar waarlijk, zoals wij van nature zijn, zien wij geen gedaante of heerlijkheid in Hem. Hij is slechts heerlijk voor dat arme en ellendige volk; voor die verdrukten, door onweder voortgedrevenen, die zelf niet kunnen voldoen aan de eis van de wet: "Betaal wat gij schuldig zijt!"

Is Hij niet heerlijk voor hen, die verwaardigd zijn uit het werkhuis gehaald te worden? In zichzelf hebben zij geen waarde meer. Ziende op zichzelf, moeten ze zeggen, dat het een verloren zaak is en dat de weg afgesneden is. Maar hoe dierbaar is Hij in de beloften!

Zien we dat ook niet bij de herders in Efratha's velden en bij Simeon? Hoe zullen zij gezocht hebben naar Boven: "Och dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt!" Wanneer zij Hem mogen zien als hun Goël en Losser, is Hij voor hen dan niet veel schoner dan de mensenkinderen?

Wat is het een blijde ure geweest voor de herders, toen zij met haast gekomen zijn tot Bethlehems kribbe en daar hun volkomen Zaligmaker aanschouwd hebben!

Dit moeten wij goed vasthouden: Wanneer Jezus Christus gezien wordt, wordt een volkomen Zaligmaker gezien. Dan zien Gods kinderen alles in Hem wat zij behoeven. Hij is veel schoner dan de mensenkinderen. Zó werd Hij door de herders aanschouwd in Bethlehems kribbe. Simeon heeft Hem als zodanig omhelsd met de armen des geloofs en hij mocht het uitroepen: "Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord; want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien."

Zo is het nog met Gods kinderen. Er is een volk op de aarde, dat door de bearbeiding van God de Heilige Geest ontdekt, ontgrond en ontbloot wordt. Daar willen Gods kinderen niet aan; zij willen bemoedigingen en vertroosting en hebben.

Mijn toehoorders, met eerbied gezegd, wanneer de Geest des Heeren ons niet uitzette uit alles wat van ons is, wij zouden nooit tot Christus komen!

Wij hebben een welbehagen in onze godsdienst, gaan op in ons doen en laten en in bemoedigingen van mensen. Het is zo jammer, dat er tegenwoordig zo weinig doorbrekend licht is. We kunnen het zo goed houden met hetgeen er gebeurd is. Wanneer er een psalmversje in onze gedachten komt (en dan is het nog de vraag of het van God gegeven is!) gaan we al zingen. Maar we zingen zonder Jezus! Wat zijn we arm zonder Hem, maar wat zijn we rijk met Hem!

*Wie Jezus hier heeft tot zijn deel,
al had hij ook op aard' niet veel,
is rijk genoeg, hij heeft een schat
in Godes rijk, de hemelstad.*

Blij zijn zonder Hem, wat wordt dat ontzettend veel gevonden onder de mensen. Vooral ook bij hen, die van zichzelf toch wel iets goeds gedacht hebben. Ze zijn toch zoveel veranderd! Maar dat zegt niets. We kunnen wel heel anders worden, dat werd Saul ook, maar hij werd nooit eens Anderen. Dáár komt het op aan: We moeten eens Anderen worden.

Christus heeft de zaligheid niet alleen voorwerpelijk verdiend, maar Hij past die ook onderwerpelijk toe in het leven van de Zijnen. We mochten onszelf de vraag wel

stellen of wij één van die onderwerpen zijn. Want voor hèn geldt de belofte in Gods Woord:

*Hij zal de armen en de klenen
genadig zijn en goed;
degenen die schreien en wenen
werd Hij vriend'lijk en zoet.*

Hij is veel schoner dan de mensenkinderen, want Hij heeft de gerechtigheid voor Zijn volk aangebracht. Hij, en Hij alléén! Hij roept het de vermoeiden en belasten toe: "Komt herwaarts tot Mij, en Ik zal u rust geven. Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen. Want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht."

O, wat komen er toch andere werkzaamheden in het hart van Gods kinderen, wanneer het Evangelie voor hen ontsloten wordt, want Jezus Christus is toch het Middelpunt van het Evangelie. Het wordt met recht genoemd het Evangelie van Jezus Christus: Rom. 1: 16: "Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet; want het is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft, eerst de Jood en ook de Griek."

Wat is Hij toch dierbaar als we Hem mogen zien als Borg! Ja, dan is Hij veel schoner dan de mensenkinderen.

In de eeuwigheid klonk het reeds: "Wie zal met Zijn hart Borg worden?" Wie zou dat kunnen? Hij zegt tot die afgetobden door eigen werk, die altijd trachten door zichzelf God te bevredigen: "Komt herwaarts tot Mij." Nee, het hapert niet bij Hem. Ook zijn onze zonden niet te groot. Want:

*Al waren alle zonden
van Adams nakroost saamgebonden
Zijn bloed wist alle zonden uit.*

Zijn genade is overvloedig. Ook voor de zwakgelovige is er geen reden te vinden in Gods Woord om aan de liefde van Christus te twijfelen. De haper ligt bij dat volk. Er zijn zo weinig geloofsoefeningen en daarom wordt de dadelijke gemeenschapsoefening met Christus zo weinig ondervonden.

Reeds in de wedergeboorte ontvangen Gods kinderen een volkomen gerechtigheid voor God. Zoals de ganse schuld van Adam ons wordt toegerekend, zo wordt in de wedergeboorte de volkomen gerechtigheid van Christus ons toegerekend. Zij die ponder de waarheid grootgebracht zijn, kunnen dit zelfs met het verstand begrijpen. Want buiten de gerechtigheid van Christus is het onmogelijk voor de Vader om in liefde af te dalen tot een zondaar. Dit is onmogelijk krachtens Zijn waarheid en rechtvaardigheid. Daarom, er is geen reden om aan de liefde van Christus te twijfelen.

3. Letten wij nu in de derde plaats nog op **de uitnemendheid van Zijn eigenschappen, die Hij boven alle schepselen bezit.**

Alles wat Hem door de Vader is opgelegd, heeft Hij op Zijn schouders willen dragen. Ja, Hij heeft alles dóórdragen. Wanneer wij de heerlijkheid van Zijn eigenschappen aanschouwen, moeten wij allen beschaamd staan. Want is het geen wonder, dat Hij de zondaar niet verwijt te lang en te veel gezondigd te hebben? Hij spreekt nooit kwaad van Zijn volk bij Zijn Vader. Hij is zulk een dierbare Verlosser! Buiten Hem zou er nooit verlossing mogelijk zijn.

Wanneer wij iets mogen zien van Zijn wijsheid, Zijn liefde, Zijn genade en Zijn gerechtigheid, dan moeten wij met Johannes getuigen: "Ik schrijf u deze dingen opdat gij niet zondigt. En indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de

Vader, Jezus Christus de Rechtvaardige, en Hij is een verzoening voor onze zonden." Is er dan geen uitnemendheid in Zijn eigenschappen, ver boven die van andere mensenkinderen?

Hij verwijt Zijn kinderen nooit iets en openbaart Zich telkens weer. Volk des Heeren, u zult het moeten bekennen, dat Hij steeds de Eerste is om Zijn liefde aan u te openbaren en u te sterken in het allerheiligst geloof; om u te wassen en te reinigen in Zijn dierbaar bloed. Dat bloed, dat betere dingen spreekt dan het bloed van Abel.

Hij is de beste Advocaat. Hij is de Hemeladvocaat. Hij is de Pleitbezorger en de Pleitbeslechter voor al de Zijnen.

Zijn eigenschappen zijn zo heerlijk, zo schoon! Nergens anders zijn zij te vinden in enig schepsel, in hemel noch op aarde. Eenmaal zal die uitnemende heerlijkheid stralen en glanzen in aller ogen, als Hij al Zijn volk gebracht zal hebben in het Vaderhuis daar Boven. Dan zal Hij al Zijn vijanden vertreden hebben onder Zijn voeten. Hij vermag alles. Uw zaak, o volk des Heeren, is Zijn heerlijkheid. Het is onbegrensde liefde!

Als wij Hem door het geloof mogen aanschouwen, zullen wij uitroepen: "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen!"

Voordat wij verder gaan, zingen wij met elkaar Psalm 118: 8 en 13:

*Gods rechterhand is hoog verheven;
des Heeren sterke rechterhand
doet door haar daán de wereld beven,
houdt door haar kracht Gods volk in stand.
Ik zal door 's vijands zwaard niet sterven,
maar leven en des Heeren daán,
waardoor wij zoveel heil verwerven,
elk tot Zijn eer doen gadeslaan.*

*Gezegend zij de grote Koning,
Die tot ons komt in 's Heeren Naam;
wij zeeg'nen u uit 's Heeren woning;
wij zegenen u al te saam.
De Heer' is God, door Wie w'aanschouwen
het vrolijk licht, na bang gevaar;
bindt d'offerdieren dan met touwen
tot aan de hoornen van 't altaar.*

Geliefden,

het is een eeuwige waarheid wat de dichter zegt. Dat geloven wij allen. Maar nu komt het er voor ons op aan, of Hij ook voor ons persoonlijk veel schoner is dan de mensenkinderen. Want als Christus géén gestalte in ons verkregen heeft, dan is er voor ons geen gedaante of heerlijkheid in Hem, dat wij Hem zouden begeerd hebben. Wanneer wij Hem begeren, dan moet er iets aan ons gebeurd zijn! We kunnen zo maar niet tot de Tafel des Heeren gaan, omdat wij wel eens iets gevoeld of ondervonden hebben.

Het is zo jammer, dat er in onze dagen zo weinig kennis van die dierbare Christus gevonden wordt. Maar als er in onze harten geen plaats voor Christus is, hoe zullen wij dan aan het Heilig Avondmaal deelnemen? Hoe zullen wij dan toch kunnen eten en drinken het lichaam en bloed des Heeren? O, dat we toch onszelf nauw zouden onderzoeken!

Dit zeg ik niet - de Heere weet het - om de kleinen te slaan Maar we moeten toch onderscheid maken. Als we nooit gedaante of heerlijkheid in Hem gezien hebben, waarom zouden we dan aan Zijn Tafel komen? Om van de mensen gezien te worden? Of om te laten zien, dat wij zulke beste, brave mensen zijn? Het zal ons niet baten!

Het Heilig Avondmaal is ingesteld voor Gods volk, tot voeding en versterking van hun geloof. Voeding hebben alleen de levenden nodig. Zo is het ook met de geestelijk levenden. Zij hebben voeding nodig om versterkt te worden in hun geloof.

Het Heilig Avondmaal is óók ingesteld voor de zwakgelovigen, die her- en derwaarts geslingerd worden. Jezus Christus heeft die bedrukte Sionieten het Evangelie laten verkondigen en Hij zal het laten verkondigen tot de jongste dag toe, dat Hij Zijn lichaam voor hèn verbroken en Zijn bloed voor hèn vergoten heeft.

Wij moeten eerlijk zijn, mensen. Zijn wij uit de wereld getrokken? Och, verandering van kerk en verandering van leven, is nog géén inplanting in Jezus Christus. Werkelijk niet! Er kan zoveel plaatsvinden, terwijl wij tènèr nog buiten de gemeenschap van Christus staan.

Laten we onszelf onderzoeken: Hebben wij werkelijk de kracht van dat bloed wel eens benodigd, opdat het gesprengd zou worden op onze onreine consciëntie? Hebben wij een keus gedaan, zoals Mozes en Ruth? Hebben wij het geleerd, om als vermoeiden en belasten tot Hèm te komen?

In het natuurlijke leven is het zó: Zolang ik mezelf kan helpen, heb ik geen ander nodig. Zo is het ook in het geestelijk leven. Er zijn heel veel mensen die zichzelf nog steeds kunnen helpen. En als we bij alles wat ze vertellen vijf cent leggen, dan is het nog precies een stuiver.

Bent u overtuigd van zonde, gerechtigheid en oordeel? Want dat is toch het werk van de dierbare Heilige Geest, de Geest van Christus. Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. Kennen we daar iets van? Hebben wij het geleerd, dat al ons doen en laten eigenlijk niet anders is dan zelfbedoeling? Hebben wij het geleerd om gans hulpeloos tot Hem te vluchten?

*'t Behoeftig volk in hunne noden,
in hun ellend' en pijn,
gans hulpeloos tot Hem gevloeden,
zal Hij ten Redder zijn.*

Wij hebben ons wel te onderzoeken. Wij kunnen maar niet aan de Tafel des Heeren deelnemen zoals wij thuis aan tafel gaan.

Dan zal het ons tot een oordeel zijn. Laten we eerlijk zijn met onszelf. Bedriegt uzelf niet. We gaan naar een ontzaggelijke eeuwigheid.

Daarom, is er plaats voor Hèm? Hebt u wel eens iets van Zijn schoonheid gezien?

"Hoe kan dat?" zult u vragen.

Wel, Hij openbaart Zich niet aan rijken; die heeft Hij ledig weggezonden. Maar armen heeft Hij met goederen vervuld; gebrokenen van hart en verslagenen van geest.

Zijn wij arm? Hebben wij ons koopgeld nagezien en moeten wij ervaren dat we daarmee niet voor God kunnen bestaan?

In Christus is Hij een liefderijk Vader. Hij openbaart Zich aan ellendigen. Volk van God, gaat uw hart uit vanwege Zijn spreken?

Dit is het punt waar het om gaat: Schibboleth of Sibboleth. Het is maar een klein verschil. De grote vraag is of wij tot Jezus gaan, of dat Hij tot ons komt. Jezus komt tot Zijn volk, als het voor hen afgesneden is; wanneer zij zien dat al hun doen en laten niet anders waard is dan om voor de mollen en vledermuizen geworpen te worden; wanneer zij handeloos en voeteloos zijn.

Volk, denkt eens aan die tijd toen u dacht onder te gaan! Toen kwam de Heere tot uw ziel te spreken: "Ik ben uw heil." Toen mocht u met de dichter getuigen:

*"Ik zal niet sterven noch vergaan,
maar leven en in alle landen
van Gods weldaden doen vermaan."*

Toen was het:

*"Gij zijt toch mijn Koning van ouder tijd,
Die mij wilt en openlijk kunt bewaren,
als mij zware nood hier is wedervaren,
Gij hebt mij duizendmaal daarvan bevrijd."*

Heeft Hij een gestalte in uw hart gekregen? Kunt u niet buiten Hem leven?

Komt dan gerust aan Zijn Tafel aanstaande zondag, zo de Heere wil en wij leven. Dáár wordt de rust geschonken; daar 't vette van Zijn huis gesmaakt, een volle beek van wellust maakt daar elk in liefde dronken.

Het is waar, dat er wateren zijn tot de enkelen, tot de knieën, tot de lenden, en wateren waarin men zwemmen moet, maar overal zullen wij instemmen met de dichter: "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen."

Als Hij een gestalte in ons verkregen heeft, wordt Hij steeds méér en wij steeds minder. Johannes zegt: "Hij moet wassen en ik minder worden." Dát is de heerlijkheid van Christus en de zaligheid van zijn volk. Laten we toch onszelf onderzoeken of we daarvan iets kennen.

Ik heb nog een kort woord aan u, mijn onbekeerde medereizigers. u staat buiten de gemeenschap van Christus.

U zegt misschien: "Dat weet ik wel. Maar ik kom toch ook niet aan het Avondmaal?" Daarmee bent u niet klaar. O, dat God uw hart mocht bewerken door Zijn Heilige Geest, opdat u het eens van harte mocht betreuren buiten Zijn gemeenschap te staan. Het is zo erg voor u, om zó naar de eeuwigheid te moeten gaan! Met uw doen en laten kunt u een heilig en rechtvaardig God niet ontmoeten. U kunt de Heere niet ontmoeten met uw rechtzinnige wandel. U kunt Hem alléén ontmoeten in Christus Jezus; dan is Hij een liefderijk Vader.

Bid tot God! U mocht het gebed van de tollenaar ontvangen: "O God, wees mij, arme zondaar genadig!"

O, de Heere mocht het ons geven, dat we als een enig man mochten komen met de woorden van de dichter in onze harten: "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen." Bidt om de dierbare Heilige Geest! Bidt om ontdekking, ontgronding en ontbloting. Alleen door die weg komen wij tot de kennis van Christus. Minder kan het niet. Want die dierbare Christus heeft Zèlf gesproken: "Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt." Amen.

Slotzang: Psalm 89: 7:

*Hoe zalig is het volk, dat naar Uw klanken hoort!
Zij wand'len, Heer', in 't licht van 't Godd'lijk aanschijn voort;
zij zullen in Uw Naam zich al de dag verblijden;
Uw goedheid straalt hun toe; Uw macht schraagt
hen in 't lijden;. Uw onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen,
maar Uw gerechtigheid hen naar Uw woord verhogen.*

2. Christus, de meerdere Salomo, de Toevlucht voor Zijn volk

Zingen: Psalm 49: 1
 Schriftlezing: Psalm 72
 Zingen: Psalm 40: 7 en 8
 Psalm 25: 8
 Psalm 98: 2 en 4

Geliefden,

David mocht zijn toevlucht nemen tot de Heere en hij riep het uit:

"O God, verlos mij nu genadiglijk,
 kom mij te hulp, o Heer' zeer haast."

Wat is het een voorrecht wanneer wij een toegang verkregen hebben tot de troon van Gods genade, om in alle donkerheden en duisternissen van het leven, in alle vervolgingen en wederwaardigheden, geen andere weg te weten dan tot Hem, Die de ellendigen hoort en verhoort, in Hem, de Gezegende van de Vader, vol van genade en waarheid.

Dan heeft David óók geleerd: "Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de Heere denkt aan mij." Dat denken Gods is in Christus Jezus. In Hem daalt Hij af tot Zijn kerk, om haar te hulp te komen in alle omstandigheden en wederwaardigheden, voor de tijd en de eeuwigheid.

Wij wensen met de hulp des Heeren erbij stil te staan, hoe Christus, de meerdere Salomo, de Toevlucht is voor Zijn volk, gelijk u is voorgelezen uit Psalm 72: 12:

Hij zal de nooddruftige redden, die daar roept, mitsgaders de ellendige en die geen helper heeft.

In dit tekstwoord spreekt David over Salomo. En daar overheen wijst hij naar de meerdere Salomo, Die tijdens Zijn omwandeling op aarde gesproken heeft tot zijn discipelen: "*Ziet, meer dan Salomo is hier.*"

Wij vragen uw aandacht: *Christus, de meerdere Salomo, de Toevlucht voor Zijn volk*

- Ten 1ste voor de voorwerpen die hier bedoeld worden;
- ten 2de voor hetgeen hun wordt toegezegd;
- ten 3de voor de tijd, wanneer Hij de toezegging schenkt.

Dit zijn onze drie hoofdgedachten, waarover wij tot u met de hulp des Heeren wensen te spreken.

1. De voorwerpen die hier bedoeld worden

Het was David, de knecht des Heeren, die nog maar een kleine tijd had eer hij zou afreizen naar het Immanuëlsland. Maar hij had inderdaad een goed vooruitzicht. Want hoewel hij zwak was naar het lichaam, hij was toch sterk naar de geest. Dat lag niet aan David; dat lag aan de toezeggingen des Heeren, die hem levend gemaakt hadden. Dat was een voorrecht!

Het is zo'n voorrecht wanneer wij verwaardigd worden hier in dit leven die toezeggingen te mogen verkrijgen! Toezeggingen van mensen kunnen falen, en menigmaal falen zij ook, nietwaar? Maar zo is het niet met de toezeggingen des

Heeren. Daar zong de dichter van:

*"De Heer' is zo getrouw als sterk,
Hij zal Zijn werk,
aan mij volenden."*

Daar had David iets van leren kennen. Hij had Gods goedheid en trouw menigmaal ondervonden. Reeds vanaf zijn jongelingsjaren had hij ondervonden Wie de Heere voor hem was. En in zijn ouderdom mocht hij spreken: "Ik ben jong geweest, ook heb ik oud geworden, maar ik heb niet gezien de rechtvaardige verlaten, noch zijn zaad zoekende brood." Dat had David ondervonden, zowel in het geestelijke als in het natuurlijke leven. Maar hij had ook mogen ontdekken, door de genade die hem geschonken was, uit welke Bron dit alles kwam voor hem en voor al Gods kinderen.

In onze tekst omhelst David de gezegende Heere Jezus Christus in de belofte. Hij heeft Hem niet alleen van ver gezien, maar hij heeft Hem ook in der waarheid van nabij mogen zien!

Zwaar was de strijd die David in dit leven te strijden had! De vervolgingen en wederwaardigheden waren vele. Menigmaal moest hij vluchten als een veldhoen op de bergen. Ook daarin was David een type van de grote Davidszoon, Die óók moest vluchten als een veldhoen op de bergen. Maar wanneer David Hem in het oog mocht krijgen en door het geloof Hem mocht omhelzen, kon hij met die dierbare Persoon over dood en graf heen zien.

Dat is geen vreemde zaak voor Gods kinderen. Wanneer zij verwaardigd worden om die dierbare Christus te mogen omhelzen, zien zij over dood en graf heen. Dan worden de bergen geslecht en de dalen gevuld en het wordt een effen baan. Dan mogen zij Hem aanschouwen als de goede Herder der schapen.

Maar was David een type van de lijdende Borg, in Salomo zien wij, zoals hij in deze Psalm voorkomt en die de opvolger van David zou zijn, een type van Hem, Die is de Vrededorst. Want het rijk van Salomo zou een vrederijk zijn. In glorie en vrede zou dat rijk openbaar komen.

Zo is het ook met het vrederijk van Hem, de meerdere Salomo, Jezus Christus, Die zulk een glorievolle overwinning behaald heeft.

Het is duidelijk, dat David in het vrederijk van Christus mocht inblikken, zeggende in onze tekstwoorden: "Hij zal de nooddriftige redden, die daar roept, mitsgaders de ellendige en die geen helper heeft."

Nooddriftigen dat zijn arme, behoeftige, ongelukkige mensen. Daarvan nu getuigt David, dat de meerdere Salomo hen zal redden.

Och, wat is het een onuitsprekelijke weldaad om werkelijk een nooddriftige gemaakt te worden! Nooddriftig zijn we allemaal, want in ons verbondshoofd Adam zijn we allemaal ellendig en nooddriftig geworden. Maar wij leven in de wereld, zoals wij beschreven staan in de Openbaring aan Johannes, alsof we rijk en verrijkt zijn en geen ding gebrek hebben; en we weten niet dat we zijn arm, jammerlijk, blind en naakt. Van nature zijn onze ogen daarvoor gesloten! Maar wanneer hier gesproken wordt van "de nooddriftigen redden", dan wordt gezien op het volk, wiens ogen ervoor geopend zijn. Dat zijn waarlijk nooddriftigen. Dat zijn de gevangenen Sions, mijn toehoorders, die dan ook wel getuigen met de dichter van de oude dag:

*"Ik lag gekneld in banden van de dood,
daar d'angst der hel mij alle troost deed missen.
Ik was benauwd, omringd door droefenissen."*

Dat is een volk, dat bearbeid wordt door de dierbare Heilige Geest. Wij zijn allen van één en dezelfde lap gescheurd. Wij zijn allen in Adam verdoemelijk voor God. Wij zijn allen beschreven door de apostel Paulus in Efeze 2: 12: "Dat gij in die tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende en zonder God in de wereld." Wij hebben onszelf beroofd van de heerlijkheid die wij hadden in de staat der rechtheid; daar, waar God ons geplaatst had in Adam als het pronkjuweel van de schepping; waar Hij ons gesteld had als profeet, priester en koning. Wij hebben onszelf daarvan beroofd. Maar nu dat eeuwige wonder, dat God afdaalt tot de zondaar, met behoud van Zijn deugden en dat Hij spreekt: "Als Ik u voorbijging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed en Ik zeide tot u in uw bloed: "Leef." Dat is zulk een onuitsprekelijke weldaad! En hoe meer we nu mogen blikken in het eeuwige verbond der genade, hoe meer we in de drie-enige Verbonds-God dat ook zullen bewonderen.

Toen David Mefibóseth liet halen uit Lodebar, kwam Mefibóseth sidderend en bevend, want hij wist niet dat er een verbond was tussen David en tussen zijn vader Jonathan. Maar wat is het hem meegevallen, mijn toehoorders! Wat is het hem onuitsprekelijk meegevallen! En dat, terwijl hij en zijn gehele huis kinderen des doods waren! Hij mocht komen in de stad Davids, hij mocht komen in het huis en aan de tafel van David, om gedurig brood te eten van zijn koninklijke tafel.

Hier wordt gesproken van *die nooddriftigen, die hun ongeluk leren kennen* en ook hun ongeluk leren betreuren, die de onvrede ontwaren in hun hart. Zij hebben gezondigd tegen een goedertieren God; gedaan wat kwaad is in Zijn ogen. Ja, dan leren zij zichzelf toch meer en meer kennen gelijk een Mefibóseth, die zei dat hij een dode hond was. En werkelijk waar, op die weg valt het altijd mee.

Dat volk, dat door de Heere bearbeid wordt, leert zijn nooddriftigheid kennen, zodat het ook behoefte krijgt aan redding. Want inderdaad, een ware nooddriftige kan zichzelf niet meer redden. Zulken hebben een Helper nodig en daarom gaat dat volk reeds bij aanvang uit om hulp te verkrijgen.

Ach, dan hoor ik hen klagen, dan hoor ik hen roepen, dan hoor ik hen bidden: "O God, wees mij zondaar genadig!" Wat is het een voorrecht om zulk een onderwerp gemaakt te worden!

Want het is onmogelijk dat dit door enig schepsel zou kunnen gebeuren. De almacht des Heeren is nodig om een zondaar te overtuigen van zonde, van gerechtigheid en van oordeel; om een zondaar zijn vermeende rijkdom af te nemen en hem te stellen als een nooddriftige op de wereld, die zichzelf niet meer redden kan en door geen mens meer geholpen kan worden. O, wat valt het dan mee! Dezulken worden gepaste voorwerpen voor Hem, de dierbare Heere Jezus Christus, van Wie David getuigde:

"Want Hij zal de nooddriftige redden, die daar roept, mitsgaders de ellendige en die geen helper heeft."

David zegt hier: "De ellendige." Dus het wordt steeds minder. Nooddriftig en ellendig, daar is ook nog wel onderscheid tussen.

Ellendigen waren er onder Israël ook wel. Dat waren zulken, die helemaal bezitloos kwamen te staan op de wereld. Dat was gekomen door onderscheiden omstandigheden. De één kwam bezitloos te staan op de aarde omdat hij ongelukkig was. Een ander, omdat hij het doorgebracht had, zodat hij zijn huis en zijn goed en zijn grond, ja, dat hij zelfs zichzelf moest verpanden en als een slaaf op de aarde kwam te staan. Inderdaad, zulk één was alles kwijt!

Maar zo is het nu ook in het geestelijke leven. Wij hebben alles moed- en vrijwillig

verbrast. Dat heerlijke goed, dat wij in de staat der rechtheid hadden ontvangen, hebben wij doorgebracht. Dat is niet door een ongeluk gekomen, maar door een moed- en vrijwillige ongehoorzaamheid tegen God, door de verbondsbreking in Adam.

Dat verbond had God met Adam gesloten en Adam met God. In een verbondssluiting moeten er tenminste twee partijen zijn en zo was de ene partij God en de andere partij was Adam.

O, die goedheid Gods, dat Hij, met eerbied gezegd, als naast de mens ging staan en met de mens in een verbond wilde treden, ja kwam te spreken: "Doe dat en gij zult leven." In het houden van het verbond was er een opklimmen van heerlijkheid tot heerlijkheid. Maar op het verbreken van het verbond was de dood bedreigd: "Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven."

Maar de mens heeft gezocht Gode evengelijk te zijn. Eva heeft gegeten van de boom. Het was een boom, die begerlijk was om verstandig te maken. Zij gaf ook aan Adam en hij at. Adam vertegenwoordigde al zijn nakomelingen. Nu zijn wij in Adam allen verbondsbrekers. Wij hebben alle goederen doorgebracht. Dat heerlijke erfdeel, dat wij ontvangen hebben in de staat der rechtheid, zijn we kwijt geraakt. En nu tracht de mens zichzelf te redden. Zo is het van hoog tot laag, ieder mens van nature tracht buiten God zichzelf te helpen en te redden. Zo zien we het in de grote wereld, bij de grote mogendheden. Buiten God gaan ze zichzelf redden uit het moeras, waarin de wereld gekomen is vanwege haar Godsverlating. Maar zo is het ook in de kleine wereld. Alle mensen, wij allen zoals we uit Adam voortgekomen zijn, willen onszelf redden. Maar het zal eeuwig onmogelijk zijn.

Maar nu dat wonder, dat de Heere dat volk, dat Hij trekt uit de duisternis en overbrengt tot Zijn wonderbaar licht, afsnijdt van Adam en inplant in Christus Jezus. Zulken moeten het inleven dat zij bankroetiers zijn. Zij hebben niets meer. Zij moeten zien en inleven, dat zij dat erfdeel moed- en vrijwillig zijn kwijtgeraakt.

Ziet, nu hebben zij geen helper meer.

Nu komen zij hulpeloos te staan. Zo is het bij de aanvang en zo is het ook bij de voortgang. Dat volk komt steeds weer hulpeloos te staan. Dat mogen zij nu leren door de bearbeiding van de dierbare Heilige Geest. Als dat volk overtuigd wordt van zonde, gerechtigheid en oordeel, is het een gewillig volk. Want de Heere zegt: "Mijn volk zal zeer gewillig zijn op de dag Mijner heirkraft." Maar toch werken zij soms zo verkeerd. Zij zeggen: "Heere, heb geduld en ik zal alles betalen." Dus: zichzelf helpen en zichzelf redden, totdat het niet meer kan. Wat is dat een voorrecht! Want wie werkelijk als een hulpeloze komt te staan en gans hulpeloos tot Hem komt gevloeden, die zal Hij ten Redder zijn. Ja, "want Hij zal de nooddriftige redden, die daar roept, mitsgaders de ellendige en die geen helper heeft."

2. Wij bezien in de tweede plaats dat de Heere dat volk wat komt toe te zeggen. **Hij zegt hun hulp en redding toe.**

Dat is een onuitsprekelijke weldaad! Ach, dat wij allen dan maar ontdekt werden aan onze nooddrift en hulpeloosheid! Wat zou dat een weldaad zijn, mijn toehoorders! Dan zou het eerste stuk geleerd worden, dat noodzakelijk gekend moet worden, namelijk: "Waaruit kent gij uw ellende? Uit de wet Gods."

Wat is het een voorrecht wanneer die wet Gods voor ons een tuchtmeester wordt tot Christus. Ja, wat is het een weldaad wanneer wij maar afgebroken, ontdekt, ontbloot en ontgrond mogen worden, om als een naakte zondaar gesteld te worden voor God. Dan worden wij pasklaar voor de beloften Gods, die in Christus Jezus ja en amen zijn, Gode tot heerlijkheid.

Maar het is zo jammer, dat vele mensen wet en Evangelie door elkaar mengen en zo opscheppen, zonder dat er separaties zijn. Maar wij zullen nooit, nooit, maar dan ook nooit onze hulp van Hem verkrijgen, wanneer wij niet radicaal als een nooddriftige en als een hulpeloze daargesteld worden. Want alléén aan zulken openbaart Hij Zichzelf in Zijn Goddelijke toezegging: "Hij zal de nooddriftige redden, die daar roept, mitsgaders de ellendige en die geen helper heeft." Ach, wat is dat een zalige toezegging! Hulp en redding, daartoe is die dierbare Heere Jezus Christus, de grote Davidszoon, de meerdere Salomo, gewillig.

Hebben wij Zijn gewilligheid al eens waargenomen? Hebben wij Hem ook al leren kennen als allergewilligst? Dan zullen wij ook die ernstige vermaning reeds van Hem gehoord hebben: "Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven hebben zoudt."

O, Hij is zo gewillig! Met eerbied gezegd: Hij staat met uitgebreide armen klaar, om verloren zondaren te helpen en te redden. Eerlijk waar!

Laat het hen eens getuigen, die dat hebben ondervonden. Dan leerden zij Hem toch kennen in Zijn beminnelijkheid, in Zijn gepastheid, in Zijn dierbaarheid, maar ook in Zijn noodzakelijkheid. Terstond wanneer Hij Zich openbaart, neemt dat volk beminnelijkheid in Hem waar. Dan zingen zij met hart en mond met de dichter van de Oude Dag:

*"Beminn'lijk Vorst, Uw schoonheid hoog te loven,
gaat al het schoon der mensen ver te boven;
genet is op Uw lippen uitgestort;
dies G'eeuwiglijk van God gezegend wordt."*

Zeker, genade is op Zijn lippen uitgestort! Hij spreekt tot dat volk. Dan zeggen zij: "Ik zal horen wat God de Heere spreken zal; want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken; maar dat zij niet weder tot dwaasheid keren." Ach, wat is dat toch dierbaar! Dan wordt het ook gekend en geleerd, dat Hij beminnelijk en gepast is. Wanneer wij beminnelijkheid in Hem zien, zien wij ook gepastheid in Hem. Dan zien wij, dat wij door of uit onszelf nooit God kunnen bevredigen. Maar wat is het dan een voorrecht om Hem te mogen zien in Zijn gepastheid, in Zijn schoonheid, om Hem te aanschouwen als die gezegende Hogepriester, Die met één offerande in eeuwigheid heeft volmaakt al degenen, die geheiligd worden. Dan stemmen wij in met de apostel Paulus: "Want zulk een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren en hoger dan de hemelen geworden." Dan wordt Hij beminnelijk, gepast en dierbaar.

Ja, dan mag dat volk Hem leren kennen in Zijn blankheid en in Zijn roodheid en met de bruid uitroepen: "Hij is blank en rood en Hij draagt de banier boven tienduizend. Zulk Eén is mijn Liefste, zulk Eén is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem!" Maar dan mogen zij Hem ook leren kennen in Zijn noodzakelijkheid. Er is een volk op de wereld, dat zijn van die nooddriftigen, van die hulpelozen, die aan de voeten des Heeren terecht komen en daar blijven totdat Hij hen genadig zal zijn. En dat zal Hij zijn; daar behoeven we niet aan te twijfelen, want:

*"De Heer' is zo getrouw als sterk,
Hij zal Zijn werk,
aan mij volenden."
En dan bidt dat volk:
"Verlaat niet wat Uw hand begon,
o Levensbron,
wil bijstand zenden."*

Van die gezegende Immanuël komt David hier te getuigen: "Want Hij zal de nooddruftege redden, die daar roept, mitsgaders de ellendige en die geen helper heeft." Hij wordt als de Gezegende des Vaders geopenbaard in het dierbare Woord van God, in Zijn eeuwigblijvend getuigenis. Hij is het, Die Zijn onderdanen beweldadigt met datgene wat Hij Zelf verwierf. Daarom zegt Paulus ook: "Gij weet de genade van onze Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden."

Dan wordt dat volk ingeleid in het dierbare Borgwerk van Christus. Daar, waar de wegen ophouden, openbaart Hij Zichzelf als de Weg. Daar, waar het een verloren zaak voor hen wordt, komt Hij Zichzelf te openbaren. En dat niet alleen, maar zij worden ook ingeleid in dat heilgeheim, in die verborgenheid, waarvan de Heere Jezus sprak tot de Vader: "Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt en hebt dezelve de kinderkens geopenbaard."

Als dat volk op de weg des levens komt, worden zij geplaatst achter Hem, Die de Goede Herder der schapen is. Dan mogen zij Hem zien in Zijn blankheid, dan mogen zij Hem zien in Zijn roodheid, dan mogen zij Hem zien in Zijn arbeid. O, die arbeid van die dierbare Christus, Die de Gegevene des Vaders is, vol van genade en waarheid! Daar is niet anders dan zoetigheid en zaligheid in. Simson gaf een raadsel op: "Spijze ging uit van de eter en zoetigheid van de sterke." Maar Gods volk mag wel eens een blik slaan op de arbeid van Christus.

O die zoetigheid, die hulp, die redding! Dan zeggen zij: "Heere, het is een eeuwig wonder, dat U mij hebt aangezien en dat er nog een weg voor mij ontsloten is, een deur geopend in het dal van Achor!"

Een deur van ontkoming wordt hun geopend en dat in Hem, de meerdere Salomo, de grote Davidszoon, "Die de nooddruftege zal redden, die daar roept, mitsgaders de ellendige en die geen helper heeft."

Zien we dan niet, geliefden, hoe noodzakelijk het is om maar afgebroken te worden, om alzo hulp van Hem te verkrijgen? We zullen nooit in een opbouwende weg tot Christus gebracht worden. Christus komt in een afbrekende weg tot Zijn volk, zeggende: "Ziet, hier ben Ik, ziet hier ben Ik. Ik ben uw heil!" Dàt is de weg die ons beschreven wordt in het Woord des Heeren. Dat is de weg die door Gods volk aanschouwd, maar ook bewandeld wordt. Ja, Hij zal de nooddruftege redden. Wat is dat een onuitsprekelijke weldaad!

Allerlei hulp is er bij Hem te verkrijgen. Ik zie daar een moedeloze, ik zie daar een radeloze, ik zie daar een bedrukte, een door onweder voortgedrevene, een ongetrooste. Maar Hij zal hen redden. Hij gaat tot hen spreken. En al is het dan maar één woord, dan is het genoeg. Hij zegt: "Ik zal raad geven; Mijn oog tal op u zijn." Daar kunnen zij de gehele wereld mee door. Wat is het een weldaad als zij de kracht mogen ontvangen van de woorden van Hem, Die een goedertieren Koning is. Bij Hem is raad. "Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud, beproefd, komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en lange witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden en de schande van uw naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt."

Bij Hem is dus raad, als wij radeloos zijn. En wanneer wij hulpeloos zijn, dan is Hij te allen tijde voor Zijn volk tot hulp bereid, in alle opzichten, zowel in het zielsleven, alsook in het natuurlijke leven. David mocht het getuigen: "Ik ben jong geweest, ook ben ik oud geworden, maar ik heb nooit gezien de rechtvaardige verlaten noch zijn zaad zoekende brood." En het wordt waargenomen dat Hij een Waarmaker van Zijn

Woord is. Bij Hem is hulp en redding. Hij zal de nooddruftege redden.

Redding hebben zij ondervonden. O, wat een wonder als zij eens terug mogen zien, hoe zij bij wijze van spreken aan de rand van de eeuwigheid gekomen waren, hoe zij boven de rampzaligheid gehangen hebben, maar hoe Hij hen gered heeft uit die staat en overgebracht heeft in een andere staat. Dan kan het toch niet anders, of zulken moeten goed van Hem spreken. Want Hij is niet alleen gewillig, zoals we reeds zeiden, maar Hij is óók machtig. Hij heeft het Zelf getuigd: "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde."

Hij zal redden, zeer zeker! Hij redt de nooddruftege uit de staat der ellende. Maar Hij zal hen ook redden van al hetgeen hun ondergang zou kunnen zijn. Dan zal het menigmaal door geheel andere wegen gaan dan zij gedacht hebben. De weg die t god met Zijn volk houdt, is soms in tegenheid, in beproeving, i n wederwaardigheden. Die weg houdt de Heere juist met hen, opdat zij Hem straks eeuwig zullen loven en prijzen en zeggen: "Heere, Gij hebt het gedaan."

O, Hij zal redden de ellendige, de nooddruftege en die geen helper heeft.

Wat is het toch een voorrecht, dat Hij helpt degenen die van alles beroofd zijn. Wij spraken er reeds van hoe er onder Israël wel konden zijn, die van alles beroofd waren, hetzij dan door eigen schuld, door een ongeluk of door iets anders. Maar eens kwam het jubeljaar, het vijftigste jaar. Als dat aanbrak, dan werden zij vrijverklaard en dan kregen zij alles terug.

Zo is het hier ook. Eens breekt voor Gods kerk een jubeljaar aan, het jaar der vrijheid, om te mogen staan in de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods, waarvan de apostel Paulus ook spreekt in Galaten 5: 1: "Staat dan in de vrijheid met welke Christus ons vrijgemaakt heeft." O, wat zien wij dan toch veel in Hem! Hij geeft niet wat terug van het erfdeel dat wij verloren hebben in Adam, maar wij krijgen alles terug; en dat onverliesbaar! In Christus Jezus ligt het eeuwig vast. De eeuwige zaligheid is onverliesbaar in Hem; zij ligt vast in het verbond der genade. Het verbond der werken is verbroken en toch gaan wij door om te trachten door een verbroken werkverbond hersteld te worden. Maar wat is het een weldaad als wij eens mogen blikken in het verbond der genade!

Dat zal wat geweest zijn voor Mefibóseth toen hij gezien heeft, dat datgene wat David deed aan hem, vloeide uit het verbond dat er was tussen David en Jonathan. Maar nog veel groter is het, wanneer Gods kinderen eens mogen blikken in het eeuwige verbond der genade; dat verbond, dat in de eeuwigheid gesloten is in Jezus Christus met de uitverkorenen. O, dan zakken zij weg in verwondering en roepen zij uit:

*"Waarom was 't op mij gemunt,
daar zovelen gaan verloren,
die Gij geen ontferming gunt?"*

Dan mogen zij blikken in het eeuwige verbond, dat genoemd wordt een éézijdig verbond; het zoen- en zoutverbond, zodat er niets van de mens in aanmerking komt.

Door dat soevereine, vrijmachtige welbehagen Gods, dat daarin ten toon gespreid wordt, gaan zij wel zingen met de dichter van de oude dag:

*"Zo wij sterk zijn, daarvan hebt Gij alleen de eer.
Vermogen wij ook iets, zulks alles komt, o Heer!
van Uw goedheid, die ons bescherming is
bevonden. Is 't dat wij benauwd zijn, nu of t' enigen stonden,
Gij, o heilige God Israëls, hoog verheven,
zijtz onz' Koning, tot Wie wij ons ganselijk begeben."*

Dan krijgt Hij waardij in de harten van dat volk. Dan gaan zij juichen en jubelen van de grote Koning:

*"Gij zijt toch mijn Koning van ouder tijd,
Die mij wilt en openlijk kunt bewaren,
als mij zware nood hier is wedervaren;
Gij hebt mij duizendmaal daarvan bevrijd."*

Dan wordt het waargenomen welk een waardij er ligt opgesloten in de toezeggingen die Gods kerk mag ontvangen, zoals David getuigde van de grote Davidszoon, de meerdere Salomo, Jezus Christus: "Hij zal de nooddriftige redden, die daar roept, mitsgaders de ellendige en die geen helper heeft." Zij hebben geen helper en daarom wordt het juist zo groot als zij deze toezegging ontvangen. O, welk een rijkdom wordt daarin aanschouwd door het waarachtig geloof, dat in de wedergeboorte in het hart van Gods volk wordt geplant! Als het gordijn eens weggeschoven wordt, dan mogen zij, met eerbied gezegd, eens blikken in het liefdehart Gods en dan mogen zij aanschouwen hoe Hij Zijn volk van eeuwigheid heeft liefgehad. Hij zegt: "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid." "Ik heb u in de beide handpalmen gegraveerd, uw muren zijn steeds voor Mij."

O inderdaad, dan zien wij Gods kerk, de kleinen met de groten, vast in het eeuwige verbond der genade; ja, dan zien wij hen vast in de Verbondsmiddelaar, Die het getuigd heeft: "Ik geef hun het eeuwige leven en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid. Niemand zal hen uit Mijn hand rukken. Mijn Vader, Die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen; niemand kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders."

Dan moge de duivel rondgaan als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden; dan moge de wereld verlokken en verleiden; dan moge onze eigen verdorven vlees met de vijand samenspannen, maar er is in hun hart iets gelegd dat uitgaat naar Hem, de gezegende Sions Koning; dat van Hem hulp en redding verwacht. Mijn toehoorders, dan is het toch zo'n zoet en zalig leven, om van alles afgebracht te mogen worden en te mogen zien door het geloof op Hem, Die de overste Leidsman en Voleinder des geloofs is; Die om de vreugde, die Hem was voorgesteld, het kruis heeft gedragen en schande veracht.

3. Maar wij zien nu ook in de derde plaats de tijd, **wanneer Hij de toezegging schenkt.** "Hij zal de nooddriftige redden, die daar roept."

Daar zien wij de tijd van het welbehagen des Heeren.

We wensen daar nog van te spreken, maar wij zingen vooraf met elkaar uit Psalm 25: 8:

*Zie op mij in gunst van boven;
wees mij toch genadig, Heer'; eenzaam ben ik en verschoven:
Ja, d' ellende drukt mij neer.
'k Roep U aan in angst en smart;
duizend zorgen, duizend doden
kwellen mijn angstvallig hart;
voer mij uit mijn angst en noden.*

"Hij zal de nooddriftige redden, die daar roept."

Er is dus een roepen aan verbonden. In der waarheid! Maar wij moeten dat goed onderscheiden. Want de Heere stelt dat niet als voorwaarde, maar Hij werkt het Zelf in het hart van Zijn volk.

Er is een tijd van het welbehagen des Heeren, als de zondaar getrokken wordt uit de duisternis en overgebracht tot Zijn wonderbaar licht. Dat is bij de één bij de geboorte, gelijk bij Johannes de Doper; bij de ander gebeurt dat in zijn kindse jaren, gelijk bij een Timotheüs en anderen.

Maar ook gebeurt dat wel in het opklimmen der jaren, zoals bij Paulus, Mattheüs en Zacheüs; of in de ouderdom, gelijk bij Abraham. Het gebeurt ook nog wel eens een ogenblik voor de dood, zoals bij de moordenaar. Daarin is God vrij. Hij doet dat op de tijd van Zijn welbehagen. Maar zo is het ook in de bedéling van de weldaden uit het verbond. Velen van Gods lieve kinderen maken het zichzelf daar verbazend moeilijk mee. Zij zouden God wel willen dwingen om hen volkomen in de vrijheid te stellen. Want het valt niet mee om een bedelaar te zijn! En als we het maar recht zijn, dan gaat het nog wel. Maar om bedelaar te worden, dat is een moeilijke zaak. Wij willen graag rijk worden en maar steeds meer ontvangen. Zo zijn er van Gods kinderen die maar steeds begeren om volkomen in de vrijheid gesteld te worden. Dat kan, zeer zeker. Maar de Heere heeft ook in dat opzicht een tijd van Zijn welbehagen. Dan zal het niet gaan zonder roepen. "Want Hij zal de nooddriftige redden, die daar roept."

Ach, Hij hoort zo graag het geroep van die ellendigen en nooddriftigen. Hij is inderdaad dierbaar voor het hart dat schreiend tot Hem vlucht.

Roepen is nog sterker dan bidden en smeken. Gods kinderen kennen de plaatsjes wel waar zij hun hart uitstorten voor de Heere, waar zij zeggen: "Heere, dat het toch nog eens mocht gebeuren; dat U nog eens mocht komen om mij te redden en om mij te helpen."

Maar er is, een tijd van het welbehagen. De Heere zegt: "Zou Ik Mijn uitverkorenen geen recht doen, die dag en nacht tot Mij roepen?" Er komt een tijd dat zij niet meer los kunnen laten. De noodzakelijkheid wordt steeds meer waargenomen. De toom van God rust op hen en zij weten geen uitweg meer. O, dan roepen zij tot de Heere. En dan komt Hij hun ook redding te schenken.

Zo is het nu in elke stand van het leven maar steeds nodig om vast te lopen. Al Gods kinderen leren er wel iets van om vast te lopen met zichzelf. Dat doet de Heere opdat zij tot Hem zullen roepen als ellendigen en nooddriftigen. Maar dan zegt Hij ook: "Ziet hier ben Ik, Ik ben uw heil."

Dat is dus de tijd van het welbehagen des Heeren. Dan hoor ik een volk onder ons zeggen: "Ach Heere, dat toch die tijd van het welbehagen eens mocht aanbreken! Ik word steeds armer, steeds ellendiger, steeds nooddriftiger. Ik kan mezelf niet meer op de been houden met hetgeen er gebeurd is."

U mag het nooit wegwerpen, hoor volk! Want wie veracht de dingen der kleine dingen? Maar er ook niet mee op de been blijven! Al is onze bekering nog zo zuiver en al is het nog zo duidelijk dat wij getrokken zijn met koorden der liefde uit wereld, zonde en ongerechtigheid, het is toch zo gelukkig als wij ons leven eruit verliezen!

Als de Heere door gaat werken, zullen wij al onze gronden verliezen; niet alleen uit onze eigen gerechtigheden en werkzaamheden, maar ook uit onze bekering, om dan hulp van Hem te verwachten. Hij is het toch, Die Zijn volk komt te wassen, te reinigen en te heiligen. Ja, Hij zal hen aan de Vader voorstellen als een reine maagd, zonder vlek en zonder rimpel, opdat zij het woord van de Vader mogen horen: "Uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is Zijn Naam." "De Heilige Israëls is uw Verlosser, Hij zal de God des gansen aardbodems genaamd worden."

Ja, dan mag die eedzwering worden beluisterd, waarmee de drie-enige God Zijn eeuwige liefde bevestigt in de harten van Zijn volk, door de dierbare Heilige Geest: "Dit zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; alzo heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u

toornen noch u schelden zal. Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer."

Dat is klaar, volk! Alleen, het is verkeerd wanneer dat volk niet nooddruftig en ellendig blijft in zichzelf. Dan mogen zij zich klaar wánen, maar dan staan zij veel te hoog en dan zitten zij op de bergen van Gilboa, waar noch dauw noch regen valt. Ik zie hier dus de gehele kerk als nooddruftigen, als ellendigen, die in zichzelf geen helper vinden en ook niet bij mensenkinderen. Maar hun verwachting is van Hem, Die is gezeten aan de rechterhand des Vaders; om Hem te benodigen als de grote Profeet, om gedurig van Hem te leren. Zij worden zo gewaar, dat zij dwaas zijn is 's hemels wegen. Maar zij leren Hem ook steeds benodigen als die enige Hogepriester, door Wie zij tot God mogen gaan. Hij is het, Die als Profeet de arbeid van de Heere doet bij Zijn volk; en als Hogepriester de arbeid van Zijn volk bij Zijn Vader. Hij is de biddende en dankende Hogepriester.

Geloof het maar, wanneer we zo gerust zijn met onze rechtvaardigmaking, dan hebben we een kaal leven. Want wanneer wij niet nooddruftig en ellendig zijn en wanneer we nog een helper hebben buiten Hem, dan is het verkeerde hulp! Zeker, we kunnen gerechtvaardigd zijn. Wij kunnen er dan van spreken dit doorleefd te hebben. Maar het is zo nodig te leren waar een oude, geoefende man om bad: "Heere, wil U de bevestigden bekommerd maken en de bekommerden bevestigen." Niet bekommerd maken in de staat van het leven, maar in de stand van het leven. Een bekommerde in de stand van het leven wordt een nooddruftige; dat wordt iemand die hulp nodig heeft. Daar zijn dus zowel de bekommerden als de bevestigden bij ingesloten. Als dat niet waar was, dan zou Christus maar alleen voor de bekommerden zijn. Maar Hij is niet alleen voor de bekommerden; Hij is óók voor de bevestigden. Dan mogen zij allen uit die Fontein bediend worden en met vrijmoedigheid water scheppen. Zij mogen de wateren des heils verkrijgen tot verkwikking van hun ziel.

Het zou jammer zijn, mijn toehoorders, wanneer er onder ons waren die inderdaad in hun bevestigde staat hun nooddruft niet meer zouden kennen, want dan zijn zij boven alle Bijbelheiligen uitgegroeid. Maar door de werking van de dierbare Heilige Geest mag de kerk ook in haar bevestigde staat haar ongelijkvormigheid zien. Dat zien van haar ongelijkvormige staat doet haar in nooddruft gaan tot Hem. Ja, dan kan dat vers uit Psalm 25 óók voor de bevestigde kerk wel dienst doen, biddende tot God:

*"Zie mij aan met goeder harte,
heb toch med'lijden met mij."*

Dan kunnen zij ook wel eens eenzaam zijn. Denkt niet, dat Gods volk dan buiten de gemeenschap met de dierbare Christus zou kunnen leven. O nee! De bekommerde kerk roept het uit:

*"Geef mij Jezus, of ik sterf!
Buiten Jezus is geen leven,
maar een eeuwig zielsverderf!"*

Maar óók de bevestigde kerk moet het leven putten uit Hem, de Fontein des heils; de Fontein Die springt tot in het eeuwige Ieven.

Dus nu zijn we allemaal ellendigen in de staat waarin wij onszelf gebracht hebben. Maar mijn geliefden, nu zijn er ook ellendigen en nooddruftigen, die uit hun doodstaat overgebracht zijn tot de staat des levens, die zich ellendig en nooddruftig leren kennen en die bediend worden uit de gezegende bediening van Christus.

O mijn onbekeerde medereizigers, het mocht u gegeven worden uw ellendestaat te leren kennen. u mocht u leren kennen als een bankroetier, die alles doorgebracht heeft. Het erfdeel dat wij gekregen hebben, hebben wij verspeeld in ons verbondshoofd Adam. Maar wat is het nu een voorrecht aan de voeten van de tweede of laatste Adam terecht te mogen komen.

Ik zie daar een zondares aan Zijn voeten. Wat was zij gelukkig! Zij ging Zijn voeten wassen met haar tranen en afdrogen met de haren van haar hoofd. Ik zie een Samaritaanse vrouw. Wat een dierbare weg! Zij zullen komen met gewezen en met smekingen zal Ik ze voeren. Zij zullen komen van oosten en westen, van noorden en zuiden. En zij zullen getuigen: "Ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb. Is deze niet de Christus?" Wat zijn ze gelukkig die met hun nooddrift mogen gaan tot die Profeet, Priester en Koning, om van Hem alles goeds te verwachten.

Volk des Heeren, wenende Sionieten, houdt maar goede moed! Hij is getrouw! Als het aan ons lag, wij zouden weer alles doorbrengen. Wij hebben duizenden redenen gegeven, dat Hij nooit meer naar ons zou omzien. Maar o dat eeuwige wonder van Gods soeverein en vrijmachtig welbehagen, dat Hij komt als springende op de bergen en huppelende op de heuvelen. Hij is altijd weer de Eerste in het leven van Zijn kinderen, om hen op te zoeken en te zeggen: "Ziet, hier ben Ik, ziet hier ben Ik." O, dat arme bedelaarsleven aan de troon der genade is toch zo'n rijk leven! Dan is het toch: Eenzaam en met God gemeenzaam.

O, die zoetheit, die zaligheid die dat volk mag smaken, die uitgaat van de Gezegende des Vaders! Hij is het van Wie de bruid getuigt: "Al wat aan Hem is, is gans begerlijk!" Dan moeten wij met eerbied zeggen: Hij is zo'n dierbare Heere Jezus, zo'n gezegende Koning! In Hem is leven, blijdschap en vrolijkheid voor dat volk hier op aarde. Maar Hij is ook werkzaam aan 's Vaders rechterhand.

O, wij zien ze gaan door de poorten van de stad die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is, om aan te zitten met Abraham, Izak en Jakob aan de ronde tafel des Heeren. En dan, o dan zijn ze zichzelf kwijt en dan is er nooit schaamte meer! Wanneer er schaamte in de hemel was, dan zouden Gods kinderen zichzelf schamen, omdat zij zo weinig van de goede Koning gesproken hebben. Maar dan is er geen schaamte meer. Dan zullen zij eeuwig God Drieëinig, de HEERE, loven en prijzen en de kroon werpen aan de voeten van het Lam, zeggende: "Gij, o Lam Gods! zijt waardig te ontvangen alle lof, eer, aanbidding en dankzegging, want Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed."

O, dat dierbare, dat zoete, dat zalige bloed van Jezus Christus, dat reinigt van alle zonden! Mensen, laat u niet zeggen: "Ik ben te oud, ik ben te grote zondaar." O, dat u toch in verootmoediging des harten tot Hem mocht gaan als een nooddriftige, als een ellendige. Ik weet het zeker, u wordt geholpen. Want:

*"De Heer' is zo getrouw als sterk,
Hij zal Zijn werk
aan mij volenden."*

*"Hij kan en wil en zal in nood,
zelfs bij het naderen van de dood,
volkomen uitkomst geven."*

Amen.

Slotzang: Psalm 98: 2 en 4:

*Hij heeft gedacht aan Zijn genade,
Zijn trouw aan Isrel nooit gekrenkt;
dit slaan al 's aardrijks einden gade,
nu onze God Zijn heil ons schenkt.
Juicht dan de Heer' met blijde galmen,
gij ganse wereld, juicht van vreugd;
zingt vrolijk in verheven psalmen
het heil, dat d' aard in 't rond verheugt.*

*Laat al de stromen vrolijk zingen,
de handen klappen naar omhoog;
't gebergte vol van vreugde springen
en hupp'len voor des Heeren oog.
Hij komt, Hij komt om d'aard te richten;
de wereld in gerechtigheid;
al 't volk, daar 't wreed geweld moet zwichten,
wordt in rechtmatigheid geleid.*

3. Wat het volk des Heeren aanschouwt in het lijden van de dierbare Christus

Zingen: Psalm 65: 2
 Schriftlezing: Jesaja 53
 Zingen: Psalm 22: 6
 Psalm 68: 8 en 10
 Psalm 69: 3

Geliefden,

Hoe dierbaar wordt ook in het Oude Testament gelezen en gezongen over Christus. Telkens weer wordt ook Jezus Christus, de eeuwige Zoon van God, de Zaligmaker van Zijn volk, sprekende ingevoerd! Hoe heeft de kerk van het Oude Verbond daaruit geleefd! Hoe zijn Gods kinderen in die tijd verblijd geworden als zij door het geloof mochten zien op Hem, het dierbare Vrouwenzaad, Dat reeds in het begin van het eerste Bijbelboek werd toegezegd, toen God sprak tot de slang: "Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, tussen uw zaad en tussen haar Zaad; Datzelve zal u de kop vermorzelen en gij zult het de verzenen vermorzelen."

O, hoe dierbaar is het wanneer Jezus Christus aanschouwd wordt door het geloof, hetzij in de staat van Zijn vernedering, hetzij in de staat van Zijn verhoging.

Het dierbare Woord van God spreekt van Genesis 1 tot Openbaring 22 van Hem, Die de Gegevene van de Vader is, vol van genade en waarheid. In Hem heeft de kerk haar leven, haar blijdschap en vrolijkheid. Hoe dierbaar is het voor Gods volk als Jesaja getuigt:

Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg; doch de Heere heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen. Als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt; doch Hij deed Zijn mond niet open; als een lam werd Hij ter slachting geleid en als een schaap dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open.

Deze tekstwoorden vindt u in het u voorgelezen hoofdstuk, Jesaja 53: 6 en 7.

Met de hulp des Heeren wensen wij daarvan te spreken. Wij lezen daar:

WAT HET VOLK DES HEEREN AANSCHOUWT IN HET LIJDEN VAN DE DIERBARE CHRISTUS

- Ten 1ste hun eigen zonde;
- ten 2de Gods eeuwig welbehagen;
- ten 3de de liefde van Christus.

1. Hun eigen zonde

Gemeente,

Het is te allen tijde een goede gewoonte geweest om zeven weken voor het Paasfeest in het bijzonder het lijden en sterven van de dierbare Christus te gedenken en daarvan te spreken. Jesaja 53 is een bladzijde in de Bijbel, waarop ontzaggelijk veel geopenbaard wordt! Daar wordt geopenbaard het lijden van Christus, maar ook de overwinning die Hij heeft behaald. Het lijden van Christus is niet te vergelijken met het lijden van een mens. Een mens lijdt vanwege zijn eigen zonde. De mens lijdt omdat hij zichzelf in het paradijs, in zijn verbondshoofd Adam, van God heeft

losgerukt. En al wat los van God leeft, moét sterven.

Zelfs het lijden van Gods volk is niet te vergelijken met het lijden van de dierbare Borg en Zaligmaker, want het lijden van Christus was een Borgtochtelijk lijden en dat is het lijden van Gods kerk niet. Nooit kan het lijden van de mens enige gerechtigheid verwerven. Geen nagelschrap kan toegebracht worden. Maar het lijden van Christus is een Borgtochtelijk en afdoend lijden. Toen was alles volbracht wat de Goddelijke gerechtigheid eiste. Toen was alles voldaan wat voldaan moést worden. Alles was vervuld!

Jesaja 53 is een Evangelie in het klein. Daarin wordt het lijden en sterven van Jezus Christus beschreven, maar ook Zijn overwinning. Hoe aangrijpend klinkt reeds het eerste vers: "Wie heeft onze prediking geloofd en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard?" Dit getuigenis moest ons allen wel ontroeren. O, het moest ons allen doen uitgaan tot God, met David uitroepende: "Doorgrond mij, o God en ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten. En zie, of bij mij een schadelijke weg zij en leid mij op de eeuwige weg."

"Wie heeft onze prediking geloofd?" Mochten wij met dit woord eens tot onszelf inkeren!

Oók Gods kinderen geloofden die prediking niet. Zij geloofden die niet, toen zij nog stonden in de staat waarin zij in hun verbondshoofd Adam gekomen waren. Zij geloofden die niet totdat de arm des Heeren aan hen geopenbaard werd, die het zaligmakend geloof in hun harten werkte door de dierbare Persoon van de Heilige Geest. Die Geest maakte woning in hun harten; Hij maakte hen van dood levend en van blind ziende. Dat kan geen mens bewerken; dat is een daad des Heeren. Hij doet krachtige daden aan een dode zondaar en maakt hem van dood levend. Dat brengt de zondaar uit de staat der ellende tot de staat der genade.

Gods kinderen komen reeds in de wedergeboorte in de staat der genade. Daar worden zij van Adam afgesneden en Christus ingeplant, om uit Hem vruchten voort te brengen; vruchten van geloof en bekering waardig.

Waar de arm des Heeren aan de zondaar geopenbaard is, wordt de zondaar ontdekt aan zijn jammerstaat en ellende. Dat zien we duidelijk.

De Heidelberger vraagt: "Waaruit kent gij uw ellende?" Dan is het antwoord niet: "Uit de wederwaardigheden en tegenheden", maar: "Uit de wet Gods."

En wanneer wij onze ellende kennen uit de wet van God, dan is de arm des Heeren aan ons geopenbaard. Wanneer wij onze ellende recht leren kennen, komen wij door Gods ontdekkende genade tot de belijdenis, vervat in onze tekstwoorden: " Wij dwaalden allen als schapen; wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg."

Hier wordt van dwalen gesproken. En wel van *een gemeenschappelijk dwalen*.

Jesaja sluit zichzelf, maar ook de ganse kerk van God hierbij in. Wij hebben gemeenschappelijke zonde en gemeenschappelijke schuld, die wij reeds in het paradijs op ons geladen hebben, waar Adam het gehele menselijke geslacht vertegenwoordigde. Hij, die het hoofd van het werkverbond was, heeft dat verbond vrij- en moedwillig verbroken en wij in hem. Er was dus een gemeenschappelijk dwalen en er blijft een gemeenschappelijk dwalen, want wij dwalen door als God het niet verhoedt, totdat wij in de eeuwige rampzaligheid onze ogen openen. Dan is de deur op het nachtslot; dan is er nooit redding of ontkoming meer.

Hoe groot is het, als wij met Jesaja tot de eerlijke belijdenis mogen komen: "Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg."

Als een schaap zijn wij door de heg van Gods Woord gebroken. Wij zijn allen op een ontzaggelijk gevaarlijk terrein terecht gekomen. Op dat terrein zoeken wij rust in de

zonde en ongerechtigheid; zoeken wij rust in eigengerechtigheid en werkheiligheid. Maar het is alles een valse rust. Er is geen rust buiten Christus, Die de enige Rustaanbrenger is. Hij alléén is de Redder van Zijn volk. Hij alléén verlost hen van het hoogste kwaad en brengt hen tot het hoogste goed.

" Wij dwaalden allen als schapen... " Dan mag de uitleving verschillend zijn, want er zijn vrome en goddeloze zondaren, doch wij allen dwaalden van God af. Dat kan niet anders, want wij hebben ons van God losgerukt. Paulus zegt: "Dat gij in die tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls, vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende en zonder God in de wereld." Zeker, er was onderscheid tussen Manasse, de tollenaar en Paulus. Maar als aan Paulus de arm des Heeren niet was geopenbaard, dan zou hij even zeker als Manasse en de tollenaar omgekomen zijn, wanneer de Heere hen niet met Zijn almachtige arm getrokken had. Deze belijdenis is een eerlijke belijdenis. Daarin wordt onze onwil en onmacht om ooit tot God te komen, beleden.

" Wij dwaalden allen als schapen... "

We weten allen hoe dwaalziek een schaap is. Een os kent zijn bezitter en een ezel de kribbe zijns heren, maar Israël heeft geen kennis, Mijn volk verstaat niet. Zo wordt het volk van Israël beschreven als een dwalend schaap, dat uit zichzelf nimmer tot de herder zou komen, maar in het verheffen van zichzelf, steeds meer zou vervreemden van de herder en van de kudde.

Dwalen is een eigenschap van een schaap. Zo is het ook met het volk waarvan Jesaja hier spreekt. Al Gods kinderen zullen dat moeten erkennen, ook na ontvangen genade. Met smart en droefheid in hun ziel moeten zij belijden, dat zij dwalende zijn. Van zichzelf zijn zij niet anders dan vijandschap tegen de levende God. En nooit kan enig mens zichzelf of een ander daarvan verlossen.

Nee, daartoe is nodig het krachtdadige, onwederstandelijke werk van God, door Zijn Heilige Geest. Hij alléén kan de mens brengen tot de Goede Herder der schapen.

In dat onwederstandelijke werk mogen Gods kinderen zich verblijden! Zij leren het, indien er nog één goede gedachte of traan van hen bij moest, dat zij voor altijd afgedwaald zouden blijven. Dat wordt geleerd door de ontdekkende genade van de dierbare Heilige Geest, Die woont in de harten van dat volk. Maar nu getuigt de Goede Herder der schapen in het eeuwige Woord van God: "Ik zal naar Mijn schapen vragen." Het is zo duidelijk, dat het toebrengen van zondaren niet het werk van een mens is. Hier wordt zo weinig gesepareerd. Want als Gods knechten een middel in Zijn hand mogen zijn, dan wordt soms net gedaan alsof zij mensen bekeerd hebben. Maar het is jammer, dat er zo weinig vruchten van die bekering worden gezien. Zij gaan er alleen de hoogte mee in.

O, het toebrengen van Gods volk geschiedt enkel en alleen door het krachtdadige en onwederstandelijke werk van de dierbare Heilige Geest.

" Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg."

Het volk des Heeren is toch een wonderlijk volk. En het wordt voor hen ook zo'n wonder wanneer zij eens mogen geloven, dat God ook naar hen heeft omgezien, terwijl zij toch nooit naar God gevraagd zouden hebben. Dan krijgen zij goedertieren gedachten van God. Dan wordt hun hart verbroken. Dan komen zij op de grond terecht en dan zeggen zij: "Lieve Heere, waarom was 't op mij gemunt, daar zovelen gaan verloren, die Gij geen ontferming gunt?" Dat een ander bekeerd wordt is niet zo'n groot wonder, als dat zij bekeerd worden. Zo is het altijd, in welke weg zij ook hebben gewandeld, hetzij in goddeloosheid of in vroomheid. Nooit zouden wij het God gewonnen geven; wij willen zèlf onze zaligheid bewerken. Het in de hand des Heeren

geven, gemeente, dat nooit! Nooit zullen wij uit onszelf tot God komen. Maar het is naar Zijn eeuwig Woord, dat Hij tot de zondaar komt. Hij overtuigt hem van zonde, gerechtigheid en oordeel. Hij overtuigt de Zijnen, dat zij als dwaalzieke schapen rondwalen en hun Herder hebben verloren.

Maar de Herder zoekt hen op. Daarom is het mogelijk, dat verloren zondaren met behoud van Gods deugden en volmaaktheden weer tot God gebracht en met Hem verenigd worden. De dichter van Psalm 85 mocht daar reeds zeer diep inblikken, toen hij getuigde: "De goedertierenheid en waarheid zullen elkander ontmoeten; de gerechtigheid en vrede zullen elkander kussen. De waarheid zal uit de aarde spruiten en de gerechtigheid zal van de hemel neerzien."

Zie, dat is het heilgeheim, dat aan zijn vrinden, naar zijn vreêverbond wordt getoond. De engelen op het verzoendeksel waren begerig om dat heilgeheim in te zien. Daarvan hebben zij ook gezongen in Efratha's velden: "Ere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in de mensen een welbehagen." God wil Zijn welbehagen verheerlijken in het toebrengen van verloren Adamszonen en -dochteren. Dat is de grondslag van de zaligheid.

Jesaja getuigt: " Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg; doch de Heere heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen."

Dat wordt gezien door Gods kinderen. Door het zaligmakend geloof zien zij in het lijden van Christus niet alleen hun eigen zonde, maar ook ten tweede Gods eeuwig welbehagen.

2. Gods eeuwig welbehagen

Van dat welbehagen zullen zij hier reeds zingen en straks zullen ze het eeuwig doen. O wonder: In de mensen een welbehagen!

Indien de Heere hen zou verdelen, moeten zij erkennen dit waardig te zijn. Dat is bij hen geen praten. Gods kinderen weten de plaats wel, waar zij het zichzelf waardig gekeurd hebben om voor eeuwig door God verstoten te worden. Wat was dat grote genade, hoewel ze dat zelf niet zeggen. Inderdaad, alle genade van God is groot, maar toch is bukkende genade profijtelijker voor Gods kerk dan vertroostende genade.

Ik weet het, Gods volk staat meer naar troost, maar zeg het eens, volk dat er iets van geleerd heeft, was het niet zoet en zalig om God te mogen rechtvaardigen? Toen ging het bij ons, gelijk bij Christus, om Gods deugden en niet meer om onszelf.

Wat is dat een zalige plaats! Wat een weldaad is die ontdekkende genade, die de Heere schenkt door Zijn dierbare Geest in de harten van Zijn kinderen. Zij zijn het waardig om verdeld te worden, want: " Wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg; doch de Heere heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen. Als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt."

Hier schittert Gods welbehagen. Daarom wordt het welbehagen Gods wel genoemd "de baarmoeder van alle heilsweldaden die God de zondaar schenkt." Hoe duidelijk is het, dat de Heere in Jezus Christus Zijn welbehagen komt te openbaren. Hoort het maar: "Deze is Mijn geliefde Zoon in Welke Ik Mijn welbehagen heb."

Het was Gods welbehagen om Jezus Christus tot Borg en Zaligmaker te stellen. Hij is het, van Wie getuigd wordt in Johannes 3: 16: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." En in Jesaja 42: "Ziet Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft: Hij zal het recht de heidenen voortbrengen."

Zeker, er wordt vaak een verkeerd gebruik gemaakt van Gods Woord. De ketter verdraait het tot zijn eigen verderf, want hij meent met de woorden uit Johannes 3: 16

de algemene verzoening te kunnen staven. Hij keert deze tekst her- en derwaarts zonder te weten wat eigenlijk het geloof is waarvan hier gesproken wordt.

Wij kunnen allen uit de Schrift weten, dat het geloof niet iets is, dat wij zelf kunnen nemen. Nee, het geloof is een gave Gods. Hoe ontzettend wordt de Schrift verdraaid! De ketter zegt dat Christus voor alle mensen gestorven is. Maar de Heere spreekt in Zijn Woord (en mochten wij dit allen ter harte nemen): "Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt." "Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren."

Zeker, het Woord van God komt tot ons, maar wij laten de Heere roepen! Het moet ook gezegd worden gelijk in de dagen van Jesaja: "Wie heeft onze prediking geloofd en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard?"

Jezus Christus is de Verkorene des Vaders, om degenen, die Hem van eeuwigheid gegeven zijn, door de diepte van Adams val, te brengen tot de zalige gemeenschap met God. O, welke dierbare onderhandelingen hadden plaats in de raad des vredes tussen God de Vader en God de Zoon, Die allen vertegenwoordigde die in Hem begrepen waren! In der waarheid, Gods kinderen zijn de gegebenen des Vaders aan Christus. Zij zijn het arbeidsloon, dat Hem was toegezegd. Daarvoor heeft Hij het kruis verdragen en de schande veracht en nu is Hij gezeten aan de rechterhand der kracht Gods in de hoogste hemelen.

Maar Christus heeft Zich in de eerste plaats verbonden om Gods deugden op te luisteren. Niet één van Zijn deugden zou geschonden blijven. Zij zouden allen in en door Hem verheerlijkt worden. Wij lezen immers: "Als dezelve geëist werd, toen - werd Hij verdrukt; doch Hij deed Zijn mond niet open; als een lam werd Hij ter slachting geleid en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheeders, also deed Hij Zijn mond niet open."

Hij heeft Borgtochtelijk geleden om aan de gerechtigheid Gods genoeg te doen. Daarom heeft Christus Zijn mond niet opengedaan. Hij opende Zijn mond alleen als het ging om de eer van Zijn Vader en om Zijn Zoonschap. Maar als Borg en Middelaar heeft Hij Zijn mond nooit opengedaan.

"Als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt; doch Hij deed Zijn mond niet open."

Hierin komt het welbehagen van de drie-enige Verbonds-Jehovah openbaar. Want de wil des Vaders was niet anders dan de wil van Christus, Die de Knecht des Vaders was. In God zijn geen twee willen. Die worden wèl in de mens gevonden. De profeet moest getuigen: "Hoelang hinkt gij op twee gedachten?" Dat moet ook van velen onzer gezegd worden! Zij willen het deel van de wereld hebben en vasthouden, maar zij willen ook het deel der vromen ontvangen. Dat gaat niet. God zal een afgesneden zaak doen op de aarde. Dit heeft plaats als Hij de zondaar trekt. Dan wordt hij van Adam afgesneden en Christus ingeplant. Dit blijkt zo duidelijk uit Gods Woord.

Mozes kon het veertig jaar aan het hof van Farao uithouden, maar toen God hem trok, heeft hij geweigerd langer een zoon van Farao's dochter genaamd te worden; verkiezende liever met het volk van God kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben; achtende de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn, dan de schatten van Egypte.

We zien ook drie vrouwen uit Moab komen. Bij de grens kuste Orpa haar schoonmoeder Naomi. Het was een afscheidskus! Zij ging terug naar haar land. Zij keerde wéér tot de zonde en ongerechtigheid. Maar Ruth, de Moabitische, kleefde haar schoonmoeder aan. Zij sprak: "Uw volk is mijn volk, en uw God, mijn God."

Dat zijn de eigenschappen van het nieuwe leven. Dat is de vrucht van het

onwederstandelijke werk van de Heilige Geest in de harten van Zijn volk. Daarin is alles gelegen. Dat volk, dat in Christus begrepen is, verkrijgt ook de zaligheid uit en door Hem. Ja, Hij is hun verzoening, die Hij verwierf door Zijn voldoening.

"Als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open."

O, Hij heeft Zijn mond niet opgedaan in het bitter lijden, toen Hij de zonde van Zijn volk in al haar vruchtgevolgen heeft gedragen. "De Heere heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen." Gelijk een stroom van de bergen nederdaalt in de diepte, zó kwamen de zonde en de ongerechtigheid van Zijn volk op Hem aanlopen. Gelijk een leger een vesting bestormt - zo wil Jesaja zeggen - alzo heeft de Heere de ongerechtigheid van Zijn volk op Hem doen aanlopen.

Is dit niet een ondoorgrondelijk woord? Wij aanschouwen daarin het welbehagen des Heeren, het welbehagen van een drieënige Verbonds-God.

In het lijden van Christus aanschouwen Gods kinderen het Goddelijk welbehagen. Van dat welbehagen kunnen wij niets zeggen, want het is ondoorgrondelijk, nooit te begrijpen! O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen!

Wij zien daarin ten derde **ook de liefde van Christus.**

"Als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt; doch Hij deed Zijn mond niet open; als een lam werd Hij ter slachting geleid en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open."

O, het is zoals Paulus in Efése 3: 19 getuigt, dat de liefde van Christus de kennis te boven gaat! Zij is nooit te peilen, want het is een liefde van eeuwigheid. De liefde van Christus is niet

begonnen in de tijd. De liefde van die dierbare Bruidegom is niet begonnen toen Hij Zijn bruid zag wandelen op de aarde. De liefde van de dierbare Bruidegom was al tot Zijn bruid in de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid. Toén reeds waren Zijn vermaken met de mensenkinderen.

Die liefde van Christus zien wij in Zijn lijden van krib tot kruis. Het is mogelijk dat een vriend voor een vriend zou sterven, maar Christus is voor ons gestorven toen wij nog zondaars waren! "Vijanden met God verzoend door de dood Zijns Zoons." Mensen, het is eeuwige liefde! Nu kan een mens zalig worden met behoud van Gods deugden en volmaaktheden. O, dat wij door het waarachtig geloof mochten zien het welbehagen Gods, wanneer wij de liefde van Christus aanschouwen. Hij werd niet gedwongen. Want al is het, dat Hij van de Vader gegeven is tot een rantsoen voor velen, tènch was het een vrijwillig heengaan van Zijn hoge hemeltrou naar deze vervloekte aarde; tènch heeft Hij vrijwillig Zijn Goddelijke heerlijkheid verborgen achter Zijn menselijke natuur. De apostel Paulus getuigt ervan in zijn brieven en hij wekt op tot wederliefde als hij zegt: "Want gij weet de genade van onze Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden."

Wat schittert daarin de liefde van Christus! O, als Gods kinderen iets daarvan mogen beleven, dan is het geen wonder dat hun hart gaat branden van liefde tot hun Borg en Zaligmaker, Die voor hen verdrukt is, terwijl zij het waardig waren om nóóit het levenslicht te aanschouwen; waardig om nimmer in de zalige gemeenschap met God door Jezus Christus te geraken.

O, die liefde werkt zulk een diepe vernedering in de harten van het volk dat Hem mag volgen van krib tot kruis! Zij zijn niet als Jeruzalems dochters weleer, die weenden

om de pijn van hun lijdende Heer'. De dochters van Jeruzalem wisten niet, dat het een Borgtochtelijk lijdend was, waardoor de deugden van de drie-enige God zouden worden opgeluisterd.

We moeten altijd goed vasthouden, dat de liefde van Christus in de eerste plaats was tot Gods deugden, die ontsierd waren door de zondaar. Het hoogste doel van de eeuwige Zoon van , God was die geschonden deugden weer op te luisteren. Dat kon niet anders dan door Zichzelf te geven, want het bloed van stieren en bokken was niet toereikend om het geëiste offer te brengen.

Wij lezen in het Woord des Heeren, dat Adam en Eva zich bedekten met vijgenbladeren en zich verborgen voor het aangezicht des Heeren. Maar de Heere zocht hen op en bekleedde hen met vellen van dieren. In het paradijs werd ons reeds geleerd, dat er geen verzoening is dan door bloed. Er is geen bedekking voor de zondaar dan door bloed. Al de offers van het Oude Testament zagen op het grote Offer, dat Christus zou aanbrengen; op Hem, Die als een lam ter slachting zou worden geleid. De wet eist bloed. O, dan zien wij de liefde van Christus, Die Zijn hartebloed heeft gestort op Golgótha's heuvel; Die Borgtochtelijk Zijn bloed vergoten heeft. De ploegers hebben Zijn rug geploegd en Zijn hoofd werd met doornen gekroond.

O wonder van eeuwige liefde! Zou de zonde niet bitter worden als Gods kerk in het lijden van Christus haar eigen zonde aanschouwt?

Onder het volk van Israël werd het Paasfeest ingesteld. Daarbij moesten zij een lam slachten, dat aan de spit gebraden en met bittere saus gegeten moest worden, opdat zij zouden proeven de bitterheid die hen in Egypte was aangedaan.

Mijn toehoorders, wanneer wij door het waarachtig geloof mogen zien op dat gezegende Lam, Dat geslacht is van voor de grondlegging der wereld en in de tijd Zich overgaf om geslacht te worden vanwege onze zonden, zou dan de bitterheid van de zonde niet gevoeld worden? Nee, dan gaat de ontdekte zondaar niet praten en uitweiden over de tijden van weleer, toen de zonde door hem werd ingedronken als water. Paulus zegt: "Wat nut hadt gij van die dingen waarover gij u nu schaamt?"

Wanneer zo iemand de liefde Gods ziet in het offer, gebracht door Jezus Christus, dan gaat hij in de eenzaamheid zijn weg betreuren en bewenen. En als is het dat de zonden vergeven zijn, hij zal er geen groot mens mee worden. Want het is alleen door het Offer van Jezus Christus, dat aan de Goddelijke gerechtigheid genoeg gedaan werd. Dat offer heeft Christus aangebracht voor al degenen, die Hij van Zijn Vader ontvangen heeft als loon op Zijn arbeid. Hij openbaarde Zijn liefde om Gods deugden op te luisteren, maar ook om daardoor de zaligheid voor de Zijnen te verwerven. Opdat Gods kerk hersteld zou worden in Hem. Ja, opdat zij in Hem gerekend, de Vader zou worden voorgesteld als een reine maagd zonder vlek of rimpel; gewassen in het dierbare bloed des Lams, dat betere dingen spreekt dan het bloed van Abel.

Zingen wij nu eerst **Psalm 68: 8 en 10:**

*Dat Bazans hemelhoge berg
met al zijn heuv'len Sion terg'
en wane t'overtreffen.
Wat springt gij, bergen, trots omhoog?
Wat wilt g'u in der volken oog
bij Sions berg verheffen?
God Zelf heeft deze berg begeerd ter woning,
om ,aldaar geëerd, Zijn heerlijkheid te tonen.
De Heer', Die hem verkozen heeft,*

*Die trouwe houdt en eeuwig leeft,
zal hier ook eeuwig wonen.*

*Geloofd zij God met diepst ontzag;
Hij overlaadt ons dag aan dag,
met Zijne gunstbewijzen.
Die God is onze zaligheid;
wie zou die hoogste Majesteit
dan niet met eerbied prijzen?
Die God is ons een God van heil;
Hij schenkt, uit goedheid zonder peil,
ons 't eeuwig, zalig leven;
Hij kan en wil en zal in nood,
zelfs bij het naad'ren van de dood,
volkomen uitkomst geven.*

Geliefden,

hoe groot is het voorrecht dat wij in onze tekstwoorden beschreven vinden: " Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg; doch de Heere heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen. Als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt; doch Hij deed Zijn mond niet open; als een lam werd Hij ter slachting geleid en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, also deed Hij Zijn mond niet open."

O, het is zo noodzakelijk, om het ene te weten en tot het andere te komen. Wij moeten Adam kennen om Christus te verkrijgen. Want als wij Adam niet kennen, heeft Christus voor ons geen waarde. Dat zeg ik op grond van Gods Woord. Hoe noodzakelijk is het dan, dat wij leren wat Jesaja getuigt: " Wij dwaalden allen als schapen." Wat ons in onze dagen zo bitter teleurstelt is, dat er van Christus gesproken wordt zonder dat men weet hoe Hij er uitziet. U zult zeggen: "Dat is een vreemde uitdrukking!" Nee, dat is géén vreemde uitdrukking. Gods kinderen zullen weten hoe Hij er uitziet. De dichter van de Oude Dag heeft Hem hoog geroemd:

*"Beminn'lijk Vorst, Uw schoonheid hoog te loven,
gaat al het schoon der mensen ver te boven;
gená is op Uw lippen uitgestort,
dies G'eeuwiglijk van God gezegend wordt."*

In der waarheid, Gods volk leert Christus kennen. Als zij Adam leren kennen, dan kan het niet anders of zij leren 66k Christus kennen. Als dat niet zo is, is het geen werk van God de Heilige Geest. God zal Zijn kinderen niet zonder troost laten sterven, want dan zouden zij in wanhoop omkomen. En dat zal nooit gebeuren! Geloof het nooit! Nee, zij zullen met Asaf mogen zeggen: "Gij hebt mijn rechterhand gevat; Gij zult mij leiden door Uw raad en daarna in heerlijkheid opnemen."

Het is zo'n voorrecht om de eerste Adam recht te leren kennen. Dan worden zij niet hooggevoelend, want ook Gods kinderen zouden na ontvangen genade weer afdwalen als een schaap, een iegelijk zich kerend naar zijn weg.

O wonder van genade, dat de Goede Herder der schapen Zijn schapen bijeen vergadert tot één kudde! Wat zal dat eenmaal zijn! Zeker, in vergelijking met degenen die verloren gaan, is het slechts een kleine kudde.

Maar toch lezen we in de Openbaring aan Johannes, dat hij eerst de honderd vierenveertigduizend aanschouwde, getekend aan hun voorhoofden en daarna een

schare die niemand tellen kon, uit alle geslacht, volken, natiën en tongen. Deze allen zullen toegebracht worden en komen op de heilige berg te Jeruzalem, om God eeuwig te loven en te prijzen. Gods kinderen weten wat zij daar zullen doen: Zij zullen hun kronen werpen voor de voeten van dat lieve Lam, uitroepende: "Gij zijt waardig te ontvangen alle lof, eer, aanbedding en dankzegging, want Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed." "Gij hebt het gedaan, want ik was nooit gekomen. Maar het was het gezegende welbehagen Gods!"

Hij heeft de pers alleen getreden en er was niemand van de volkeren met Hem. O, dat gezegende bloed des Nieuwen Testaments roept om verzoening en vrede! Het wordt voor Gods kinderen zo'n wonder, als hun ontdekt wordt dat zij in de rijkdommen van Jezus Christus mogen delen. O, die gezegende oudste Broeder, Goël en Lossers!

Wat zijn ze gelukkig die door ontdekkende genade zichzelf leren kennen!

Maar wat zijn wij ongelukkig wanneer ons dat niet te beurt valt. Want ware zelfkennis vloeit uit Godskennis. Het kan zijn dat wij onszelf verfoeien, maar dat wij toch geen zelfkennis hebben, om de eenvoudige reden dat wij geen Godskennis ontvingen. Zelfkennis vloeit uit Godskennis. En waar Godskennis is, komt vernedering, vertedering en verootmoediging. Hoe meer wij leren kennen wie de eerste Adam is, hoe dierbaarder de tweede Adam wordt. Ja, als Hij getuigt: "Zie hier ben Ik, Ik ben uw heil", wat wordt Hij dan beminnelijk, gepast en dierbaar, maar ook noodzakelijk.

De Heere geve, dat wij allen tezamen mochten delen in dat goed, dat nooit vergaat!

Mijn onbekeerde medereizigers, verlaat uw weg van zonde en ongerechtigheid, want op die weg komt u om! Vraagt toch naar de goede weg, naar de oude paden. Op die weg, waarop de dwaas niet zal dwalen, doet Christus Zijn volk gaan. Hij getuigt: "Ik doe wandelen op de weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts, opdat Ik Mijn liefhebbers doe beerven dat bestendig is en Ik zal hun schatkameren vervullen." O, Hij zal hun schatkameren ontledigen, maar Hij zal ze ook vervullen met hetgeen uit Hem is. Dan ziet de kerk van alles af. Dan ziet zij naar omhoog, want daar is haar verwachting. O blijde toekomst! De dichter zingt ervan:

*"Maar (blij vooruitzicht dat mij streelt),
ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen,
U in gerechtigheid aanschouwen,
verzadigd met Uw Godd'lijk beeld."*

Gods kinderen leren hier zichzelf verfoeien, moeten zichzelf gedurig aanklagen en zien dat zij steeds meer achteruitgaan. Maar volk, u zult eenmaal leren, dat achteruitgang tóch vooruitgang is. Want die achteruitgang drijft naar Christus. O, weest niet moedeloos, maar hoort naar Gods Woord, dat eeuwig vast en zeker is: "Zo Hij vertoeft, verbeidt Hem; Hij zal gewisselijk komen en niet achterblijven."

De Heere schenke de ware vrede in uw hart. Die vrede, die alle verstand te boven gaat. Die vrede doet zien boven alle omstandigheden van het leven. Welk een hemelse vreugde en zaligheid, wanneer wij in Hem ons leven mogen vinden van nu aan tot in eeuwigheid!

Dit schenke de Heere jong en oud, uit vrije genade, om Christus' wil.

Amen.

Slotzang: Psalm 69: 3:

*Beschaam door mij de stille hope niet
van hen, die U, o Heer' der legerscharen,
verwachten; laat geen schande wedervaren
aan hen die U steeds zoeken in verdriet.
Met mij verging hun hoop, o Israels God;
daar ik mijn smaad om Uwentwil moet dragen.
Mijn aanschijn is bedekt met schand' en spot;
helaas, wat heb ik stof tot bitter klagen!*

4. De roem der hoop

Zingen: Psalm 73: 1
 Schriftlezing: Romeinen 5
 Zingen: Psalm 89: 15
 Psalm 118:14
 Psalm 17: 8

Geliefden,

De staat van Gods volk is reeds hier een gelukkige staat. Want de gelukzaligheid van Gods kinderen begint niet wanneer zij sterven; die begint reeds hier in dit leven, wanneer zij van dood levend en van blind ziende gemaakt worden; wanneer zij van Adam afgesneden en Christus ingeplant worden, om uit Hem voort te brengen vruchten van geloof en bekering waardig.

De wereld denkt, dat Gods volk alleen gelukkig is na dit leven. En inderdaad, het ware geluk kunnen zij hier niet ten volle beseffen; maar toch is het naar het Woord des Heeren dat Gods kinderen in dit leven reeds gelukkig zijn.

Bileam wilde wel de dood des rechtvaardigen sterven, maar hij had er geen betrekking op om met dat volk te leven.

Zo is het met de mens van nature nóg. Wij willen wel met dat volk sterven, omdat we weten dat we eenmaal sterven moeten. Maar wanneer we nooit moesten sterven, dan zouden we de staat van Gods volk hiernamaals nimmer gelukkig achten. Dat is de blindheid van de mens: Wij zijn verduisterd in ons verstand, door de onwetendheid die in ons is, door de verharding van ons hart.

In het leven van Gods kinderen is niet altijd droefheid. Er wordt door hen veel meer blijdschap geproefd en gesmaakt dan de wereld wel weet. Want hier in de tijd worden reeds de beginselen van de eeuwige vreugde ondervonden.

Ja, vraagt maar aan een kind van God, van zijn wedergeboorte af, of hij zou willen ruilen in al zijn verdriet, in al zijn ellende, moeite en wederwaardigheden, met een wereldling. O nee, hij zou nooit willen ruilen, zelfs niet met de grootste monarch op aarde.

Er straalt iets af van het vriendelijk aangezicht des Heeren voor al Gods kinderen. Daar getuigt de dichter van:

*Gods vriend'lijk aangezicht
 heeft vrolijkheid en licht
 voor all' oprechte harten
 ten troost verspreid in smarten.*

Straalt er dan vriendelijkheid van Gods aangezicht voor hen, die overtuigd worden van zonde, gerechtigheid en oordeel? In der waarheid! Want het volk van God wordt bediend uit het verbond der genade. Uit dat verbond der genade bediend wordende, wordt er reeds bij de aanvang blijdschap gesmaakt in de droefheid naar God. In het schreien over de zonde tot de Heere en in het aankleven van Hem, is méér blijdschap en vrolijkheid, dan de wereld ooit geven kan. Want de wereld geeft niet anders dan schijnvreugde en het einde daarvan is eeuwige teleurstelling.

Maar zij, die hier in Christus ingeplant zijn, zullen wassen en opwassen in het huis des Heeren; zij zullen ook komen tot de blijdschap des Heeren, zodat zij daarvan met de dichter kunnen getuigen:

*Weg wereld, weg schatten,
gij kunt niet bevatten,
hoe rijk dat ik ben,
'k heb alles verloren,
maar Jezus verkoren,
Wiens eigen ik ben.*

Nochtans, hier blijft de blijdschap betrekkelijk en onvolkomen. Hiernamaals zal de blijdschap pas haar volkomenheid bereiken, wanneer dat volk opgenomen zal zijn in eeuwige heerlijkheid. Toch wordt ook hier reeds geroemd in de hoop der heerlijkheid Gods. Daarvan wordt ook gesproken in het woord van onze tekst, namelijk Romeinen 5: 2, het laatste gedeelte, waar des Heeren Woord aldus luidt:

"En roemen in de hoop der heerlijkheid Gods."

In het eerste vers van dit hoofdstuk wordt van drie uitnemende voorrechten gesproken, wanneer de apostel Paulus schrijft aan de gemeente die te Rome is: "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus." De drie voorrechten, waarvan hier sprake is, zijn: Rechtvaardigheid, vrede met God en de toeleiding tot Gods genadetroon door onze Heere Jezus Christus. Daaraan heeft de apostel Paulus nu verbonden:

DE ROEM DER HOOP zoals wij in onze tekstwoorden zien:

- ten 1ste een liefelijke genade;
- ten 2de een voortreffelijk voorwerp;
- ten 3de een gezegende betrachting.

Ziedaar, drie hoofdgedachten, waarvan wij met de hulp des Heeren wensen te spreken.

1. Een liefelijke genade

De apostel Paulus heeft deze zendbrief geschreven aan de gemeente, die te Rome is. Daarin komt hij de rijkdom van Gods barmhartigheid, betoond aan verloren zondaren en zondaressen, bekend te maken.

Hier wordt gesproken van de roem in de hoop der heerlijkheid Gods. De hoop is een zeer liefelijke genade. Ja die hoop heeft een verwachting, niet van het zien- en zinnelijke. Hier wordt gesproken van het roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. Zonder hoop kan een mens niet leven op aarde. Nochtans is het een groot onderscheid welke hoop er in ons leven gevonden wordt. Elk mens op dit benedenrond heeft een hoop, maar het komt er maar op aan of het een goede hoop is, want er wordt ook in Gods Woord gesproken van een hoop die beschaamt en van de hoop der spinnenkoppen. Dat is, naar het Woord des Heeren, een ijdele hoop, waarmee wij allen, wanneer wij anders niet hebben, teleurgesteld zullen uitkomen. We kunnen die ijdele hoop ons gehele leven meedragen, tot aan het einde van ons leven toe, maar met zulk een hoop zullen wij aan de doodsjordaan teleurgesteld uitkomen. Er is geen fundament voor die hoop. En omdat het fundament gemist wordt, is er ook geen vrucht aanwezig.

Wij moeten letten op de grondslag van de hoop. In onze tekstwoorden wordt gesproken van de hoop, die het geloof tot grondslag heeft. Dat geloof is een werk van God de Heilige Geest, Die uitgaat van de Vader en de Zoon en terecht de Geest van Christus genoemd wordt, omdat die Geest in Zijn bediening door Christus verworven is voor Zijn volk.

Is er géén geloof, dan is er geen ware hoop. Dan kan ook de verwachting geen grondslag hebben. Dat is duidelijk te begrijpen. Eerst moet dus het geloofslicht zijn opgegaan. We lezen in Psalm 97: "Het licht is voor de rechtvaardige gezaaid en vrolijkheid voor de oprechten van hart." Dat gezaaide komt tot ontplooiing en dan vloeit eruit voort: Geloof, hoop en liefde.

Een hoop zonder geloof is een verwachting zonder grond. Wanneer niet eerst het geloofslicht is doorgebroken, waarop zouden wij dan eigenlijk hoop hebben? Hopen zonder grondslag is zo gevaarlijk! Wat is er in onze tijd dikwijls een hopen zonder grondslag! Maar o, wat zal het droevig aflopen, wanneer wij hopen zonder dat wij daartoe enige grond hebben! Eerst zal het geloofslicht zich enigszins moeten ontplooiën voordat wij in der waarheid een grondslag voor onze hoop hebben.

Hier wordt door Paulus gesproken over "een hoop, die niet beschaamt, omdat de liefde Gods in het hart is uitgestort door de Heilige Geest, Die ons gegeven is."

Ziet u wel, dat die hoop haar grondslag heeft in het geloof en dat het geloof gewerkt is door de liefde?

Dat is dus geen geloof dat wij altijd vast kunnen houden. Nee, het geloof is Gods gave. Wanneer het geloof niet werkzaam is, zal ook de hoop niet sterk zijn.

De levende hoop ontspruit uit het leven en uit de gemeenschap Gods. Daarbuiten heeft de hoop geen grond om op te kunnen rusten. Het leven en de gemeenschap met God wordt geoefend door het geloof. Dit is het zaligmakend geloof dat zich dus onderscheidt van het historieel geloof het tijdgeloof en het wondergeloof

Die hoop wordt wel genoemd: De hoop der rechtvaardigen, gefundeerd in het borgwerk van Jezus Christus, de Gezalfde des Vaders, vol van genade en waarheid, Die de pers alleen getreden heeft en niemand van de volken was met Hem.

Jezus Christus en Die gekruisigd is het Anker der hoop voor Gods kerk hier in het strijdperk van dit leven.

Die hoop, waarvan de apostel Paulus zegt: "... en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods", is kenbaar. Zij gaat gepaard met lijdzaamheid. "Om met lijdzaamheid te lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus." Zo mag Gods volk door genade met lijdzaamheid de loopbaan lopen.

Wat een weldaad, wat een onuitsprekelijke weldaad is het, om te roemen in de hoop der heerlijkheid Gods! Dat maakt alles dragelijk. Dat doet Gods kinderen ook roemen in druk- en kruiswegen, in tegenheden en wederwaardigheden. Als hun pad gaat door de zee, mogen ze roemen in Hem, de Gezegende des Vaders, die het zwaarste kruis gedragen en doordragen heeft. Die hoop gaat gepaard met lijdzaamheid. Daardoor kunnen wij dragen datgene wat God op onze schouders legt.

Mijn toehoorders, geloof het gerust, de Heere legt Zijn kinderen geen zwaarder kruis op dan zij dragen kunnen. Daarom is het zo'n voorrecht te mogen roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. Die hoop maakt, dat wij door alle ellende, door alle wederwaardigheden, over alle omstandigheden heen, wel eens mogen zien op Hem, de grote Overwinnaar en Triomfator aan 's Vaders rechterhand.

O, die zalige hoop is zulk een liefelijke genade!

Zeker, het wachten kan wel eens lang vallen, er kunnen wel eens donkere tijden zijn in het leven van Gods kinderen, zodat zij met David uitroepen: "Ik zal nog één der dagen omkomen in de hand van Saul." Het kan soms rondom zó donker zijn, alsof er nooit iets gebeurd is. Het kan zo donker zijn vanwege de bestrijdingen van de vorst der duisternis! Dat is zo in elke stand van het leven. David, de man naar Gods hart getuigt: "Gij hadt mijn berg door Uw goedgunstigheid vastgezet, maar toen Gij Uw aangezicht verborgt werd ik verschrikt."

Er kunnen zulke verschrikkingen zijn in het hart van Gods volk; er kunnen zulke

wederwaardigheden zijn in hun leven. Maar nochtans gaat die hoop niet geheel en al weg. Maar aan de andere zijde, hoe levendiger de hoop is, hoe dichter zij leven in de zalige gemeenschap met God; hoe méér zij ook uitzien naar de vervulling.

We horen hier de apostel Paulus zeggen: "En roemen in de hoop der heerlijkheid Gods."

2. De roem der hoop heeft in de tweede plaats **een voortreffelijk voorwerp**.

Want het voorwerp van die hoop is *de heerlijkheid Gods of het eeuwige hemellevens*. Dit wordt ook wel genoemd de kroon der rechtvaardigen. En Paulus noemt het ook in 2 Tim. 4: 6 t/m 8: De kroon der rechtvaardigheid. Het is dus, alles bij elkaar genomen, de hemelse gelukzaligheid. In onze tekst wordt het genoemd: Roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.

Het is dus de hemelse gelukzaligheid, waarvan getuigd wordt in het Woord des Heeren: "Hetgeen geen oog gezien en geen oor gehoord heeft en in het hart eens mensen niet is opgeklommen, hetgeen God bereid heeft die, die Hem liefhebben."

Ja, de schrijver van deze zendbrief was opgetrokken geweest in de derde hemel. Daar had hij onuitsprekelijke dingen aanschouwd, maar het was hem niet geoorloofd die dingen op deze lage aarde te verhalen. Dat wil zeggen: Hij was er onbekwaam toe om deze in orde te vertellen. Hij was onbekwaam om de heerlijkheid van God, die hij aanschouwd had, naar behoren uit te drukken.

Die heerlijke gelukzaligheid zal al Gods volk beërven, dat hier van dood levend en van blind ziende gemaakt werd. Door genade leerden zij met Mozes de goede keus doen en door hun daden getuigden zij liever met Gods volk kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben. Jezus Christus heeft voor dat volk geleden. Hij is voor hen gestorven. Want voor hen, die hier leren sterven aan de zonde, is Christus gestorven aan het vloekhout des kruises. Voor hen heeft Hij uitgeroepen: "Het is volbracht." Daar zijn de zonden van Gods kerk geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid om nooit meer gedacht te worden.

"Roemen in de hoop der heerlijkheid Gods."

Ja, in der waarheid, want dan zien wij hoe de Heere in hun harten de Geest der genade en der gebeden komt te schenken. O, dat volk heeft zulk een blijde toekomst! Ze mogen wel eens zeggen met de dichter:

*"Maar (blij vooruitzicht dat mij streelt!)
ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen;
U in gerechtigheid aanschouwen,
verzadigd met Uw Godd'lijk beeld."*

"O, hoe groot, hoe groot is het goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen", zegt David.

Het is die onverwelkelijke, onbevlekkelijke erfenis. Toen de koningin van Scheba de heerlijkheid van Salomo aanschouwde, toen was er in haar geen geest meer en zij getuigde: "De helft is mij niet aangezegd."

Maar wanneer er hier maar iets van de heerlijkheid Gods wordt ondervonden, dan is er geen geest meer in de harten van Gods kinderen. Dan wordt geroemd: "Het tienduizendste deel is mij niet aangezegd!" Dan wordt het duidelijk, dat die heerlijkheid is weggelegd voor de volmaaktheid daar Boven, want hier in de onvolkomenheid zou zij niet gedragen kunnen worden.

Gods kinderen mogen roemen in de heerlijkheid Gods. Want Christus is gezeten aan de rechterhand des Vaders, maar ook Zijn volk zal daar komen. Hij heeft gesproken:

"Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij. In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zo zou Ik het u gezegd hebben; Ik ga heen om u plaats te bereiden. En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn en u plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt waar Ik ben." Ja, die dierbare Christus heeft gesproken: "Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen die Gij Mij gegeven hebt."

Daar geniet Christus verzadiging van vreugde, en liefelikheden zijn in Zijn rechterhand, eeuwiglijk. Maar dat is óók weggelegd voor Gods kinderen, die eenmaal aan Zijn rechterhand geplaatst zullen worden. Zij zullen altijd die heerlijkheid aanschouwen zonder vermoeid te worden, zonder dat hun blik her- of derwaarts geslagen zal worden. Hun oog rust op de dierbare Zaligmaker, waarvan de bruid getuigt: "Hij is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend. Al wat aan Hem is, is gans begerlijk. Zulk Eén is mijn Liefste, ja, zulk Eén is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem." Jammer, jammer dat dat volk hier zo kan afdwalen! David getuigt ervan:

*"Gelijk een schaap heb ik gedwaald in 't rond,
dat, onbedacht, zijn herder heeft verloren."*

Maar daar Boven zal nooit een afdwalen zijn van zinnen of ogen. Daar zullen Gods kinderen tot in alle eeuwigheid verzadiging vinden in Hem. Daar zullen zij aanschouwen de heerlijkheid Gods des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes.

"Roemen in de hoop der heerlijkheid Gods."

Paulus zegt: "Wij zijn in hoop zalig geworden." O mensen, er is geen gelukkiger volk, dan het volk van God, dat verwaardigd is zichzelf te verliezen en Hem te gewinnen.

Maar dat gaat toch zo maar niet vanzelf?

Och mijn toehoorders, het is een vanzelfheid of het is een onmogelijkheid. Wanneer wij onszelf door onszelf willen verliezen, om Christus te gewinnen, dan zal het niet gaan. Wij willen wel onszelf kwijt, maar daar gaat het niet om. Wij moeten over boord. En daar, waar Gods kerk over boord gaat, wordt de roem in de hoop der heerlijkheid Gods steeds méér. Ja, die roem wordt steeds meer naarmate wij verwaardigd worden om in de dadelijke geloofsgemeenschap met Hem te mogen leven. Wij moeten van Adam afgesneden worden. Wij moeten weten wie Adam is en wij moeten weten Wie Christus is. U gevoelt wel, wanneer wij Adam niet kennen, dan kunnen wij ook Christus niet leren kennen. Het één vloeit uit het andere voort. Wanneer Adam niet wordt gekend, wordt Christus óók niet gekend. Dan kan er ook geen roemen zijn in de hoop der heerlijkheid Gods.

Hier zien wij het voortreffelijke voorwerp, wat in onze tekstwoorden ook het onderwerp is: "En roemen in de hoop der heerlijkheid Gods."

Johannes zegt: "Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods." Dat te weten, mijn toehoorders, geeft een sterke hoop. U gevoelt wel, dat Gods kinderen in deze zalige, geheiligde wetenschap, sterkte en krachten ontvangen, zodat zij door de hoop, die steeds levendiger wordt, alles kunnen dragen wat de Heere hen hier oplegt.

Ja, zoals wij reeds zeiden, die hoop doet hen alle kruis en druk met lijdzaamheid dragen. In de dadelijke gemeenschap des Heeren Heeren roemen zij in de hoop der heerlijkheid Gods.

Zij moeten en mogen hier Gods raad uitdienen, om straks opgenomen te worden in eeuwige heerlijkheid, in het huis des Vaders met zijn vele woningen; in die zalige plaats, de derde hemel; bij dat zalige gezelschap, namelijk de drie-enige Ver-

bonds-Jehovah; bij de drie-enige God, Die arbeidzaam is geweest in het werk der zaligheid. Want de Vader heeft hen verkoren en verordineerd tot de zaligheid.

En de dierbare Christus gaf Zichzelf tot een Verbond des volks. Hij heeft Zichzelf doodgeliefd voor de Zijnen, opdat zij het leven uit Hem zouden ontvangen. O, welk een dierbare Persoon is HIJ! Eén ogenblik hier in Zijn gezelschap, in Zijn gemeenschap te mogen verkeren, doet alles wat van de wereld is verbleken. Wat zal het dan toch zijn, wanneer wij eenmaal in de volkomen heerlijkheid bij Hem zullen zijn! Bij Hem, Die dat volk kocht met, en waste in Zijn dierbaar bloed; Die hen bekleedde met de klederen des heils, Die de mantel der gerechtigheid hen aandeed.

O, dan zullen ze zijn bij de dierbare Heilige Geest, de Derde Persoon in het volzalige Goddelijke Wezen, Die dat werk uitwerkte in hun harten en Zich in Zijn werkingen aan hen bekend maakte. Hij maakte hun ook bekend, dat God een verte-rend vuur en een eeuwige gloed is, bij Wie niemand wonen kan; maar ook, dat Hij in Christus een liefderijk Vader is. Dan mochten zij met de dichter uitroepen:

*Gods vriend'lijk aangezicht
heeft vrolijkheid en licht
voor all' oprechte harten
ten troost verspreid in smarten.*

De dierbare Heilige Geest komt de gelovigen voortdurend het werk van Christus te verzegelen; Hij komt ook het werk des Vaders te verzegelen, namelijk de vergeving der zonden, de vrijspraak van schuld en straf en het recht ten eeuwigen leven. Dit werk wordt reeds hier in dit tranendal, in dit Mesech der ellende, verzegeld in hun hart. Hij verzegelt hun ook, dat zij kinderen Gods zijn, zoals Paulus getuigt: "Die Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn."

O, wat zal het dan zijn, om in dat zalige gezelschap te mogen verkeren tot in alle eeuwigheid. Daar kunnen Gods kinderen wel naar verlangen. Dan hebben ze een heimwee naar het Vaderhuis daar Boven, waar zij ook in gezelschap zullen zijn van de heilige engelen, die dag en nacht uitroepen: "Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen."

Dan zullen zij ook mogen zijn bij de zielen van de volmaakt rechtvaardigen, om bij wijze van spreken als uit één adem Hem alle lof, aanbidding en dankzegging toe te brengen.

Denkt dat eens in: Hier reeds mogen zij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods, maar dan mogen zij zijn in een heerlijkheid die eeuwig duren zal. Miljoenen jaren tellen niet af. O, dan zullen ze die eeuwige, schone heerlijkheid ontvangen! Die heerlijkheid, waarin hier reeds geroemd wordt!

En weet u wat daar óók zo heerlijk zal zijn, mijn toehoorders? Dat daar dat volk bevrijd zal zijn van alle kwaad. Daar is geen duivel.

*Des duivels list, die zware strijd,
is niet in 't land hier boven;
de duivel zal in eeuwigheid
Gods volk zijn rust niet roven.*

O, dan zijn zij bevrijd van een wereld, die ondergaat in zonde en ongerechtigheid. Maar er is nog méér. En dat is wel het grootste, nietwaar ontdekt volk in ons midden: Dan zullen wij voor goed bevrijd zijn van onszelf! Is het dan een wonder dat David klaagt:

*Als een hert gejaagd, o Heere,
dat verse water begeert,
alzo dorst mijn ziel ook zere,*

*naar U, mijn God, hoog geëerd,
en spreekt bij haar met geklag:
"O Heer', wanneer komt die dag,
dat ik toch bij U zal wezen
en zien Uw aanschijn geprezen?"*

O, dan zijn wij onszelf kwijt! Dan zijn wij bevrijd van alle kwaad en in het bezit van alle goed. Dan zijn wij gemaakt tot koningen en priesters! Dat heerlijke goed heeft Hij bereid voor al de Zijnen. Daarvan is de Vader de Auteur, de Zoon de Verwerper en de dierbare Heilige Geest de Verzegelaar.

In Zijn verbond en in Zijn beloften is die heerlijkheid Gods vastgelegd. En Hij zal die heerlijkheid bewaren tot de volkomenheid.

Het is de "heerlijkheid Gods", want God Zelf is het Onderwerp van die heerlijkheid, in het afstralen van Zijn liefde en barmhartigheid. O, het is een volkomen genieten van de drie-enige God.

Dan zouden Gods kinderen hier toch de Heere reeds willen verheffen in al Zijn deugden. Want wanneer wij het met God eens worden, dan willen wij Hem in al Zijn deugden eren. Hier is echter zoveel onvolkomenheid. Maar daar zullen wij Hem erkennen, daar zullen wij Hem ook verheffen in al Zijn deugden. Daar zijn alle wolken weg. Daar zal nooit donkerheid of duisternis meer zijn. Daar zal de Heere voor hen een eeuwig Licht zijn. Ja, daar zal geen verdrukking zijn. De wereld zal daar niet meer verdrukken, de inwonende zonde zal daar niet meer benauwen. Daar houdt de drijver op. Daar zal de satan niet meer kwellen, maar daar zullen Gods kinderen in het eeuwige licht en in de eeuwige vrolijkheid wandelen tot in alle eeuwigheid.

3. Wij bezien nu in de derde plaats: **Een gezegende betrachtting.**

Maar zingen we vooraf met elkaar Psalm 118: 14:

*Gij zijt mijn God, U zal ik loven,
verhogen Uwe majesteit;
mijn God, niets gaat Uw roem te boven;
U prijz' ik tot in eeuwigheid.
Laat ieder 's Heeren goedheid loven,
want goed is d' Oppermajesteit;
Zijn goedheid gaat het al te boven;
Zijn goedheid duurt in eeuwigheid.*

Wij bezien in de derde plaats in verband met onze tekstwoorden: Een gezegende betrachtting. De apostel zegt: "En roemen in de hoop der heerlijkheid Gods." Het is een gezegende betrachtting, want hier is geen sprake van een ijdele of lichtzinnige hoop.

In de wereld is veel roem, maar die roem zal ijdel blijken. Wat is er een roem, waartegen de Heere waarschuwt bij monde van de profeet Jeremia: "Een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom, een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid en een sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid, maar die zich beroemt, beroeme zich daarin, dat hij verstaat en Mij kent." Die beroeme zich dus in de Heere.

Als wij roemen in onze sterkte, wijsheid of rijkdom is het een ijdele roem. Die roem zal niet bestendig zijn. Maar hier in onze tekst zien wij een gezegende betrachtting, want deze roem is niet iets van de oude mens. Het roemen in de hoop der heerlijkheid

Gods vloeit voort uit het in-zijn in Christus. Omdat zij in Hem gerekend zijn, daarom mogen Gods kinderen roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. Die hoop beschaamt niet, want de liefde Gods is in het hart uitgestort door de Heilige Geest, Die hun gegeven is.

O, roemen dat God getrouw is, dat is eigenlijk het geestelijke leven. Wanneer Gods kinderen verwaardigd worden zó laag terecht te komen, dat zij alles onwaardig zijn en God rechtvaardigen, dan mogen zij ook roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. Wat is dat een gezegende betrachtting.

Dan mogen zij ook roemen in de trouw des Heeren. Want hoe verder Gods kinderen op de weg komen, hoe meer zij ook zichzelf leren kennen, hoe meer zij een walging aan zichzelf krijgen, hoe meer genade zij ook ontvangen om te komen tot de roem der hoop der heerlijkheid Gods. Daartoe is die ontdekkende, ontblotende en ontgrondende genade zo nodig. Want werkelijk waar, wij zijn mensen die altijd op ons eigen behoud aanwerken, en wij weten niet dat ons behoud ligt in het verloren gaan. Door de ontdekkende genade, die geschonken wordt door de werking van God de Heilige Geest, leren Gods kinderen de Heere steeds méér kennen als de Getrouwe.

Het is waar:

*God is waarachtig en goedig,
Hij is 't en blijft zulks altijd.*

Dat wordt Hij ook in de ogen van het volk, dat hier roemt in de hoop der heerlijkheid Gods.

Zij gaan steeds achteruit en worden steeds minder in zichzelf. Maar waar de kerk minder wordt, daar wordt Hij méér. Johannes zegt: "Hij moet wassen en ik minder worden." Dat is nodig om te roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. Maar dan is er ook een heilig willen. Zij willen het zo graag opgeven voor God! Zij hebben eerst wel met beide vuisten tegen God gestaan. Ze hadden zelf God de weg wel willen wijzen hoe zij bekeerd moesten worden. Maar nu Ieren zij, dat in het verlies van zichzelf, eeuwige winst ligt. Daarom is het zo'n gezegende betrachtting, wanneer zij mogen roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. Ja, daar kon Asaf van getuigen: "Ik zal dan gedurig bij U zijn; Gij hebt mijn rechterhand gevat; Gij zult mij leiden, niet zoals ik wil, maar door Uw raad, en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen."

Dus Gods volk gaat roemende naar de hemel; naar de plaats der eeuwige heerlijkheid. Daar is hun begeerte naar. Paulus zegt: "Ik heb begeerte om ontbonden te worden en met Christus te zijn, want dat is mij zeer ver het beste."

Te roemen in de hoop der heerlijkheid Gods is een gezegende betrachtting, want dan is de prikkel des doods weggenomen. Dan durven Gods kinderen de dood in de ogen te zien. Dan roepen zij met Paulus uit: "Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?"

Hoe meer Gods kinderen zichzelf afsterven, hoe meer het hun geestelijke betrachtting zal zijn om die roem te verbreiden, al was het tot aan de einden der aarde. Ja, hoe levendiger de hoop is, hoe meer zij die roem zullen laten horen. Dat kan niet anders. Wanneer de hoop levendig is, is er een overvloedige roem.

Gods kinderen roemen niet in zichzelf, in hun eigen doen of laten. Daar hebben zij gelukkig door Gods genade de dood in gevonden. De Heere alleen komt alle lof, aanbidding en dankzegging ervan toe. Maar die wordt Hem ook gegeven.

Die roem gaat ook gepaard met lijdzaamheid. Al is het, dat Gods kinderen met bewustheid voor zichzelf weten dat hun staat vast ligt in Christus, toch leren zij vragen:

*"Geen meerder goed, Heer', Gij mij geven meugt,
dan dat Gij mij vernedert en maakt kleine."*

Dan roept de kerk uit: "Niet ons, o Heere, niet ons, maar Uw Naam geef eer, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil."

Het roemen in de hoop der heerlijkheid Gods is toch zulk een gezegende betrachtning, want het wordt ook gedaan in nederigheid. Het gaat ook gepaard met verwondering.

Als ik bekeerd ben, moet ik dan nog verwonderd zijn? Zeker, dan is er verwondering omdat God zo verdraagzaam is, dat Hij ons nog niet aan onszelf heeft overgegeven. Dan is er verwondering en eeuwige aanbidding. Dan wordt toch wel met verwondering gevraagd - en dat is werkelijk hartetaal -:

*"Waarom was 't op mij gemunt,
daar zovelen gaan verloren,
die Gij geen ontferming gunt?"*

Er zijn tijden in het leven van Gods kinderen, dat zij wel altijd zouden willen wenen; wenen van verwondering en aanbidding. Aanbidden is ook God loven, is de Heere prijzen, is Hem alle lof en dankzegging toebrengen, die Hem toekomt. Dan is het roemen in de hoop der heerlijkheid Gods een gezegende betrachtning.

Hoe gelukkig zijn zij, die door de wedergeboorte gekomen zijn tot die levende hoop; die gekomen zijn tot het roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.

O, ik wil u allen toewensen, mijn medereizigers naar de eeuwigheid, dat u toch mocht afstaan van het roemen in uzelf, het roemen in uw eigen wijsheid, het roemen in uw eigen rijkdom en sterkte. Want dat alles is, al gaat het mee tot aan het graf, toch maar voor een klein ogenblik. Ik wens u toe te roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. Ziet, die hoop vloeit voort uit het geloof. En wanneer Gods kinderen komen aan het einde van hun loopbaan, worden geloof en hoop verwisseld in aanschouwen; en de liefde gaat mee naar Boven. Gods volk houdt tot in alle eeuwigheid een liefdeschuld over, om de kroon te werpen aan de voeten van het Lam, uitroepend: "Gij zijt waardig te ontvangen alle lof, aanbidding en dankzegging, want Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed." Niets uit ons en alles uit Hem, zo reist dat volk naar het hemelse Jeruzalem.

Ja, tot die heerlijkheid Gods zullen zij geraken wanneer hier de weg is afgelegd door de woestijn van dit leven. Zij zullen komen met gejuich. Eeuwige blijdschap zal op hun hoofden zijn. Alle tranen zullen afgewist worden. Daar zal geen rouw, daar zal geen gekrijt meer zijn. Daar zullen zij eeuwig God Drieënig loven en prijzen.

Wat zijn we toch arm wanneer we nooit geroemd hebben in die hoop! Zonder hoop kunnen wij niet leven. We moeten eerlijk zijn met elkaar; we reizen allen naar de eeuwigheid. Wat is onze hoop? Ik weet het, de meesten hebben niets anders dan een hoop der spinnekoppen, en die zal weggevaagd worden. Mensen, kunt u daarmee voortleven? Al had u de gehele wereld in de toekomst in het gezicht, wat zou het u baten? Dominee

Ledeboer zei: "Voor één kus van Jezus' mond, geef ik al die zwarte grond."

Volk, daar mag u óók wel eens iets van proeven.

Maar, mijn onbekeerde medereizigers, met de hoop die n hebt, kunt u niet sterven. U leeft er wel mee, maar het is toch een ijdele hoop, die geen grondslag heeft en bij het sterven u eeuwige teleurstelling zal baren. Dan zult u gaan naar de plaats van eeuwig ach en wee, waar de rook van uw pijniging zal opgaan tot in alle eeuwigheid.

God mocht u eens te sterk worden en u voor Hem doen buigen. Want die in der

waarheid voor Hem mag buigen, zal ook eenmaal roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.

Hier is er veel te klagen, maar laten we eerlijk zijn, volk, wij hebben toch nooit over God te klagen. In de diepste wegen en gangen heeft Hij toch altijd betoond, dat Hij onze God was. Hij betoonde Zich steeds in Christus als een liefderijk Vader. We mochten maar veel klagen over onszelf. Roem in onszelf zullen we nooit hebben. Alle roem is uitgesloten. Wij allen - óók Gods kinderen - zijn overtreders van al Gods geboden. Maar zij zijn opgenomen in het verbond der genade en ontvangen de weldaden uit het verbond. Uit het verbond ontvangen zij de belofte voor dit en voor het toekomstige leven.

Zijn zij niet gelukkig?

Kies in dit leven zijn zij reeds gelukkig. Waar zij slecht van zichzelf leren spreken en goed van God, wordt reeds de hoop gewerkt. Niet dat zij dan dadelijk met bewustheid voor zichzelf in Christus zijn, maar er kunnen toch tijden zijn, wanneer zij naderen tot de troon van Gods genade en hun schuld en zonden belijden, dat het is of het pak voor een ogenblik van hun schouders wordt genomen. Dan kan er reeds hoop zijn, dat de Heere het nog doen zal. Dan kunnen ze zulke goedertieren gedachten van de Heere hebben.

Kan dat dan, als zij Christus nog niet kennen?

Ja, al is het dat zij Christus niet kennen in Zijn Persoon, als hun Zaligmaker, toch daalt God in Christus af tot de zondaar en bedient Hij hem uit het verbond waarvan Christus Middelaar is. Wat is het dan reeds bij aanvang gelukkig bij dat volk te mogen behoren, om dan bij de voortgang te mogen roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. Duizend werelden verzinken bij één goedertieren gedachte van Jehovah!

Daarom, volk des Heeren, gij door onweder voortgedrevenen en zo menigwerf ongetroosten, de beloften voor Gods kerk zijn: "Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, Ik zal u op saffieren grondvesten, Ik zal uw glasvensters kristallijnen maken en uw ganse landpale van aangename stenen."

Houdt moed! U moet het niet doen; dan kwam er niets van terecht. Maar Hij heeft het beloofd en Die het belooft, is getrouw, Die het ook doen zal. De Heere geve ons op te wassen in de genade en kennis van onze Heere Jezus Christus. Ja, wij mochten naar de vermaning van Petrus luisteren: "Broeders, benaerstigt u te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken, want dat doende zult gij nimmermeer struikelen."

De Heere zegene ons met die zegeningen, opdat wij mochten roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. En dan komt de tijd, wie weet hoe spoedig, dat wij afgelost zullen worden en dat geloof en hoop verwisseld zullen worden in aanschouwen. En dan wachten wij op de jongste dag, die blijde dag die te komen staat. Dan zal Christus komen op de wolken des hemels met Zijn tienduizend maal tienduizenden van troongeesten. Wat zal dat zijn, als we dan aan Zijn rechterhand geplaatst zullen worden en mogen horen: "Komt in, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft het koninkrijk dat voor u bereid is van voor de grondlegging der wereld."

Dat is het hemels koninkrijk. Dat is die onbevleete en die onverwelkelijke erfenis, die volkomen bewaard blijft. Geloof het gerust, die wordt in de hemel bewaard! De vijand zal het niet winnen. Hij zal die erfenis nooit kunnen ontnemen!

Houdt moed, bedrukte schaar!

Hij is getrouw, de Bron van alle goed!

Amen.

Slotzang: Psalm 17: 8:

*Maar (blij vooruitzicht dat mij streelt)
ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen,
U in gerechtigheid aanschouwen,
verzadigd met Uw Godd'lijk beeld.*

5. Een onderscheiden blijven

AFSCHEIDPREEK VAN DE GEMEENTE TE NUNSPEET

Zingen: Psalm 68: 11

Schriftlezing: Romeinen 8: 18-einde

Zingen: Psalm 139: 5

Psalm 48: 6

Geliefde gemeente,

De tijd is aangebroken dat wij moeten scheiden. Het woord van de wijze Salomo wordt bevestigd: "Alles heeft zijn bestemde tijd."

Zes jaar geleden werden wij hier beroepen als herder en leraar. Wij moesten de grote gemeente van Yerseke verlaten. De Heere neigde ons hart volkomen om uw beroep aan te nemen. Er waren zuchters in deze plaats. Gedenken wij slechts aan onze geliefde broeder Westerink, die nu reeds juicht voor Gods troon. Hoewel wij het toen niet wisten, zei hij dat wij zijn plaats zouden innemen. Ook onze geliefde broeder dominee Fraanje had bij de ondertekening van het beroep gezegd: "U krijgt een leraar."

Zes jaar zijn wij met veel genoegen hier geweest. Zes jaar hebben wij in alle gebrek de gemeente mogen dienen. Zes jaar hebben wij in liefde met elkaar geleefd. We zijn met elkaar verblijd geweest, en we hebben met elkaar geschreid wanneer we stonden aan de groeve der vertering van geliefde betrekkingen... U zult dan ook begrijpen, dat het ons zwaar valt om in deze avond afscheid van u te nemen. Maar het is de wil des Heeren. Wij konden niet anders.

We wisten het reeds eerder en we hebben het u ook gezegd, dat wij de vorige maal voor het beroep naar Aagtekerke in het donker moesten bedanken. Toen heeft de Heere op onze smekingen een teken willen geven, dat wij nog enige tijd mochten blijven.

Toen echter het beroep voor de tweede maal tot ons kwam konden wij geen andere beslissing nemen dan die, welke wij nu genomen hebben. Direct hebben wij tot de broeders kerkenraad gezegd hoe wij er tegenover stonden. We hebben altijd eerlijk met elkaar over deze zaken gesproken.

Thans is de tijd aangebroken dat wij moeten scheiden. Die zes jaar is als een droom voorbijgegaan. Het was slechts een korte tijd. Maar voor u en voor mij is er weer een tijdperk afgesloten. Scheiden doet pijn... Wij hebben de Heere nooit behoeven te bidden of Hij ons een andere plaats wilde geven. Wij hadden bij wijze van spreken hier wel willen blijven tot onze dood. Maar de Heere heeft het anders beschikt. Hij zegt tot de één: "Ga", en hij gaat; en tot de ander: "Kom", en hij komt. Gelukkig als wij de stem van de Heere mogen opvolgen. Wij mogen Hem wel danken, dat Hij ons gewillig maakt om Hem te volgen door bezaaide en onbezaaide landen; door kwaad gerucht en door goed gerucht.

In 1952, toen wij zo zwak waren, hebben wij wel uitgeroepen: "Heere, neem ons niet weg in het midden der jaren! Al zouden wij de kleinste gemeente maar mogen hebben in Uw kerk hier op aarde, als het in Uw wijze raad bestaan kan, wil ons dan nog sterken, ondersteunen en schragen!"

Daarom mogen wij nu wel zeggen: "Wat zullen wij de Heere vergelden voor al Zijn weldaden aan ons bewezen?"

U behoefde niet te bidden of wij heen mochten gaan; en wij behoefden niet te vragen of de Heere ons een andere plaats wilde geven. We hebben altijd in liefde met elkaar geleefd en de Heere heeft hier banden gelegd voor de eeuwigheid. Des te meer ondervinden wij dat scheiden pijn doet.

Maar al gaan wij weg, wij willen u wijzen op Hem, Die blijft. Dat is veel en veel meer waard. Wij zijn maar nietige mensen; wij zijn maar slijk in de handen van de grote Koning van Sion. Maar hoort wat Paulus getuigt in het voorgelezen hoofdstuk, Romeinen 8: 35-37:

Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking of benauwdheid of vervolging of honger of naaktheid of gevaar of zwaard? Gelijk geschreven is: (Want om Uwentwil worden wij de ganse dag gedood, wij zijn geacht als schapen ter slachting.) Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, Die ons liefgehad heeft.

Daarover wensen we een kort woord met u te spreken. Deze woorden handelen van EEN ONDERSCHEIDEN BLIJVEN

- Ten 1ste de apostel Paulus verheft de liefde van Christus, die altijd blijft;
- ten 2de degenen die in de liefde van Christus mogen delen zijn in alle opzichten beveiligd.

In deze woorden wordt ons meegedeeld hoe God vóór ons kan zijn. Buiten Christus kan God niet vóór ons zijn; dan is Hij tégen ons, omdat wij ons in het paradijs tégen God gesteld hebben; omdat wij ons hebben losgemaakt van God, onze Schepper en Formeerder. Met eerbied gezegd: Krachtens Gods rechtvaardigheid móet de Heere tegen ons zijn.

Gods rechtvaardigheid is een deugd van God. Wanneer er over Gods barmhartigheid, liefde en genade gesproken wordt, zonder dat iets van Zijn rechtvaardigheid wordt gekend, is dat een verkeerde zaak. Dat hebben wij altijd in uw gemeente voorgehouden en dat weten allen die onder het Woord van God leven. Deze zaak wordt ons hier wat nader toegelicht. De grond wordt aangetoond hoe God voor ons is, namelijk in Christus Jezus. Dit geldt voor de gehele levendgemaakte kerk. Want als wij deze brief van Paulus nagaan, dan zien we dat hij schrijft aan de gelovigen die te Rome zijn. In vers 32 schrijft de apostel: "Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?"

Dus de grond waarop God voor ons kan zijn wordt hier door Paulus verklaard. Het is zo noodzakelijk dat wij persoonlijk weten hoe God vóór ons kan zijn en hoe Hij vóór ons is.

In onze tekstwoorden wordt dit nog verder toegelicht tot vertroosting van Sion. Paulus weet aan hoeveel gevaren en verdrukkingen Gods kerk hier op aarde onderworpen is. Gods volk verkeert vaak in vele noden. Dat heeft Paulus ondervonden. Niet toen hij als een farizeeër door de wereld ging, om de gemeente van Christus te vervolgen. Toen hij in de weg van eigengerechtigheid wandelde, kende hij zijn nood niet. Maar toen God hem staande gehouden had op de weg naar Damaskus, toen hij door genade onder de banier van Jezus Christus mocht gaan strijden, toen heeft hij wel ondervonden dat Gods kerk aan vele vervolgingen blootgesteld is en vaak in velerlei noden komt te verkeren. Maar toen heeft hij óók ondervonden Wie God in Christus wil zijn voor Zijn volk. Daarom kan Paulus door ondervinding schrijven: "Wie zal ons

scheiden van de liefde van Christus?"

Hier wordt niet in de eerste plaats gesproken van de liefde die wij tot Hem hebben. Want die is er alleen omdat het is zoals Johannes zegt: "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad." Nee, hier wordt gesproken van de liefde van Christus tot Zijn volk. Nadat Hij geleden heeft, gestorven, begraven, opgewekt en ten hemel gevaren is, is Hij altijd werkzaam ten goede van Gods kerk in het strijdperk van dit leven. Hij bidt voor het Sion Gods. Zijn liefde is weergaloos; zij vermindert nimmermeer. Het is eeuwige liefde.

Een Drieënig God getuigt tot troost van Zijn kerk: "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde: Daarom heb Ik u getrokken met koorden van goedertierenheid." "Ik heb u in Mijn beide handpalmen gegraveerd; uw muren zijn steeds voor Mij."

Dat dierbare woord van Paulus in onze tekst wordt door Gods volk door het geloof omhelsd. In de liefde van Christus treedt de liefde van een Drieënig God naar voren. Hij heeft in Christus een weg bereid en geopend voor al de Zijnen. Die liefde is van eeuwigheid. Die liefde van Christus is terstond geopenbaard toen Hij het werk op Zich nam, waartoe Hij van de Vader was gesteld. Met blijdschap heeft Hij de arbeid als Middelaar op Zich genomen.

In de raad des vredes sprak de Vader: "Wie zal met Zijn hart Borg worden om tot Mij te genaken?" Toen heeft Christus Zich gegeven als de Knecht des Vaders, zeggende: "Zie, Ik kom, in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen en Uw wet is in het midden mijns ingewands."

Die liefde van Christus in de aanvaarding van Zijn Middelaars- arbeid was in de eerste plaats om Gods deugden te verheerlijken. Maar daarin lag toch ook reeds de liefde tot de Zijnen. Want reeds in de stilte der eeuwigheid waren Zijn vermaken met Zijn volk.

In de tijd werd die liefde geopenbaard. Hij, Die van de Vader gegeven was, is gezonden en gekomen op deze vervloekte wereld, om Zich een gemeente te verkrijgen door dat grote Offer, namelijk Zijn dierbaar bloed. Daarom kon Petrus ook getuigen dat Gods kinderen niet verlost zijn door vergankelijke dingen, zilver of goud, maar door het dierbare bloed van Christus.

O, dat verzoenende bloed, dat alles reinigende bloed, dat beveiligende bloed, dat overwinnende bloed! Het heeft een verzoenende, reinigende en overwinnende kracht. Maar dat bloed, gestort op Golgótha's heuvel, heeft ook een bewarende kracht. De Vader heeft Zijn kerk lief, de Zoon heeft Zijn kerk lief en de Heilige Geest heeft Zijn kerk lief. Dat moeten wij nooit scheiden. Al is er onderscheid, het is toch de liefde van een Drieënig God, Die Christus niet gespaard heeft. De Vader gaf het Liefste wat Hij had; de Zoon gaf Zich vrijwillig om de pers alleen te treden, want niemand van de volkeren was met Hem. *Als een lam werd Hij ter slachting geleid; als een schaap dat stemmeloos is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open.*

O eeuwige verwondering en eeuwige aanbidding voor de liefde van die gezegende Immanuël, de dierbare Heere Jezus! Zonder tegenspreken heeft Hij dat grote offer aangebracht om Zijn volk vrij te maken. Daarvan zegt Paulus: "Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij heeft overgegeven."

Gemeente, wat zijn we gelukkig als we dat door het geloof kunnen getuigen! Het moet immers een persoonlijke zaak worden. Dat weten allen die Gods Woord lezen en geloven. Wat zijn ze gelukkig die werkelijk kunnen zeggen: "Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij heeft overgegeven."

Als wij dan letten op de Beminnaar, dan zien wij dat het onbegrensde liefde is. Nooit genoeg kunnen wij ons verwonderen, dat die dierbare Hemelbruidegom de Beminnaar

is van zo'n zwarte bruid! Want zo leren Gods kinderen zich toch kennen. Maar dan zegt de bruid ervan: "Ik ben zwart, doch liefelijk." Hij, de Volzalige in Zichzelf, is de Beminnaar van Zijn volk, dat Hij van Zijn Vader ontvangen heeft als loon op Zijn arbeid. Hij ontving hen reeds in de raad des vredes. De Vader sprak: "Eis van Mij en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel en de einden der aarde tot Uw bezitting."

Ja geliefden, als wij die Beminnaar door het geloof mogen aanschouwen, als ons oog enigszins op Hem gericht mag zijn, dan kunnen wij het zo begrijpen dat de dichter van de Oude Dag er reeds van getuigde. Want Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde, tot in der eeuwigheid. Dan kunnen wij het vatten dat de dichter in vervoering uitriep:

*Beminn'lijk Vorst, Uw schoonheid hoog te loven,
gaat al het schoon der mensen ver te boven;
gená is op Uw lippen uitgestort,
dies G' eeuwiglijk van God gezegend wordt.*

Hij is zulk een gepast Persoon! Want Hij komt die twee ongelijke partijen, een heilig en rechtvaardig God, Die geen afstand kan doen van Zijn recht, en een verloren zondaar, weer met elkaar te verenigen.

Wij zouden buiten het recht van God om zalig willen worden. Maar dat is eeuwig onmogelijk. Christus heeft echter aan Gods recht genoeg gedaan. Hij heeft Gods deugden volkomen opgeluisterd. En door Hem, de Volzalige, kunnen die twee ongelijke partijen weer met elkaar verenigd worden.

Jakob heeft het te Bethel in een droom gezien. Hij zag een ladder gesteld op de aarde, welks opperste in de hemel reikte en de engelen Gods klommen daarlangs op en neder. Aan het opperste stond Jehova Zelf en Hij sprak tot Jakob: "Ik ben de Heere, de God van uw vader Abraham en de God van Izak; dit land waar gij op ligt te slapen, zal Ik aan u geven en aan uw zaad."

Wat een zalig gezicht! Twee ongelijke partijen zijn met elkaar verenigd! En dat niet door een prijs van zilver of goud, maar door de prijs van het dierbare bloed van Christus.

Hoe gepast is Hij dan voor degenen die, door de Heilige Geest bearbeid, hun verloren staat en verdoemelijkheid hebben leren kennen! De bruid roept uit: "Hij is blank en rood en Hij draagt de banier boven tienduizend. Zulk Eén is mijn Liefste, ja, zulk Eén is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem."

Zijn stem te mogen horen, dat doet hen het hoofd omhoog steken en uitroepen:

*Wij steken 't hoofd omhoog en zullen d'eerkroon dragen,
door U, door U alléén, om 't eeuwig welbehagen.*

Ja, Hij is onmisbaar en noodzakelijk, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.

En let dan eens op de voorwerpen van die liefde. Zij zijn verbondsbrekers, die zichzelf vrij- en moedwillig van God hebben losgerukt; die de Heere een scheidbrief hebben gegeven, zeggende: "Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust."

En nu geliefd, bemind te worden door zulk een Beminnaar! O ondoorgrondelijke liefde! Het is een liefde zonder weerga!

Ja, als wij dan zien welke prijs ervoor betaald is, dan zouden Gods kinderen, bearbeid door de Geest des Heeren, hier toch wel altijd met blijdschap en vrolijkheid over Hem, die goede Koning moeten spreken!

Die liefde heeft de apostel op het oog als hij zegt: "Wie zal ons scheiden van de liefde

van Christus?" Dat wil zeggen: Wie zal die liefde ooit kunnen verbreken? Wat zou die liefde ooit kunnen wegnemen? Het is eeuwig onmogelijk!

Paulus vraagt dit om Gods volk te troosten. Want dit is zeker, zodra de liefde van Christus in hun hart verheerlijkt is, zal alles zich in het werk stellen om die gemeenschap te verbreken. De weg van de liefde is nauw. Gods kinderen moeten hier op aarde een woestijn doorwandelen, waarin veel gestreden moet worden. Het kan er zo heet naar toe gaan, dat ze vrezen een buit voor de vijanden te worden.

Hoe kan dat? Wel, als het geloof niet in de dadelijkheid aanwezig is, dan is de gelovige in zichzelf niet anders dan een riet dat her- en derwaarts bewogen wordt. Ja, soms is hij als de baren van de zee. Ach, Gods kinderen kunnen in zichzelf niet staande blijven. Paulus noemt een lange rij van zaken op, die de liefde dreigt te verbreken: Verdrukking, benauwdheid, vervolging, honger, naaktheid, gevaar of zwaard.

Die verdrukkingen waren Paulus niet vreemd. Zoals wij reeds zeiden: In de weg van eigengerechtigheid had hij de wind mee. Toen ging hij dóór in eigen kracht.

Maar de grote Koning van Sion, de dierbare Bruidegom heeft in Zijn testament aan de bruid achtergelaten: "In de wereld zult gij verdrukking hebben..." Veel druk- en kruiswegen zijn vaak het deel van Gods kinderen. Zij moeten door vele verdrukkingen ingaan, zo zegt Gods Woord. Johannes zegt in het boek de Openbaring: "Dezen zijn het die uit de grote verdrukking komen."

Een geweldige strijd moet er soms gestreden worden! Een zeker dichter zegt:

*Er moet veel strijds gestreden zijn,
veel kruis en leeds geleden zijn,
zal het hierna in vrede zijn.*

Maar in al de verdrukkingen zullen de wateren niet over hun lippen gaan. Want de Heere zegt: "Indien gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden en de vlam zal u niet aansteken."

De verdrukkingen kunnen zo groot zijn, evenals de uit- en inwendige benauwdheden! Hoort maar naar David: "De benauwdheden mijns harten hebben zich wijd uitgestrekt." Al Gods kinderen zullen daar iets van leren. Wat is David dikwijls vervolgd! Maar hoe wordt ook de ganse kerk vervolgd! Mijn toehoorders, dat zal ons niet vreemd voorkomen, als we maar dicht bij Gods Woord mogen leven.

Christus zegt: "Zij hebben Mij vervolgd, zij zullen ook u vervolgen." De apostel Paulus, als knecht van Christus, is vervolgd, verguisd, verjaagd en vertreden.

Ja, vanaf Adams tijd is Gods kerk vervolgd. Menigmaal heeft Gods kerk vervolgingen meegemaakt. En het is te vrezen, wanneer het beest uit de afgrond opkomt en zich opmaakt ten strijde, dat de vervolgingen zich zullen vermenigvuldigen.

Paulus heeft het alles ondervonden: Honger, naaktheid, gevaar, te veel om op te noemen. Hij kon ervan spreken bij ervaring. En het is Sion ook niet vreemd. Soms schijnt alles zich samen te spannen. Dan kan het lijken alsof de Heere Zijn volk heeft overgegeven. Het kan soms zo donker zijn voor Gods kerk op aarde. Maar wat er ook komen mag, het kan de liefde van Christus nooit uitblussen, want het is een eeuwige liefde.

Maar - zult u zeggen - waarom zijn er dan zoveel dingen tegen hen? Omdat zij van de wereld niet zijn. Zij hebben Christus vervolgd, zij zullen óók Zijn volgelingen vervolgen. De Heere zegt Zelf: "Want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden?"

Zij moeten ook lijden om hun kindschap; zij moeten lijden om Christus' wil. Zij

hebben gemeenschap met Christus. Daarom worden zij om Christus' wil vervolgd. Maar die gemeenschapsoefening met Christus waarborgt dan ook hun zekere staat. Zij mogen slachtschapen van Christus genoemd worden, zoals Paulus schrijft: "Want om Uwentwil worden wij de ganse dag gedood, wij zijn geacht als schapen ter slachting." Maar zij blijven de geliefden van de dierbare Bruidegom Jezus Christus. Nooit, nooit zal die liefdeband, nooit zal die huwelijksband verbroken kunnen worden. Hier zijn ze met Hem in ondertrouw gekomen en straks zullen ze aanzitten aan de bruiloft des Lams.

Paulus daagt hier als het ware de slagorde van de hel uit, zeggende: "Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?"

In vers 34 zegt hij: "God is het, Die rechtvaardig maakt, wie is het die verdoemt? Christus is het, Die voor ons gestorven is, ja wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt."

Staan in het geloof, kan hij de slagorden van de satan wel uitdagen. Dan mag er komen wat wil, maar niets zal hem kunnen scheiden van de liefde van Christus. Dat kan ook de duivel niet, al probeert hij het wel. Het laatste Bijbelboek, de Openbaring, meldt ons dat hij het ook bij de apostel Johannes heeft geprobeerd. Johannes moest verdwijnen; hij moest naar het eiland Patmos. Dat komt in de wereld meer voor. Zij, die werkelijk Gods eer en het heil van Sion bedoelen, moeten uit de weg geruimd worden.

Zo dacht de duivel ook over Johannes. Maar het was misgerekend, want juist in de ballingschap heeft hij de meeste liefde van Christus ervaren. Daar mocht hij over alles heenzien. Daar heeft hij Gods ganse kerk veilig gezien. Hij zag de honderd vierenzeventig duizend en daarna een getal dat niemand tellen kan uit alle geslachten, volken, talen en naties. Hij heeft ze aanschouwd in de gemeenschap met de dierbare Christus.

O nee, de duivel kan Gods kinderen niet scheiden van de liefde van Christus! Hij kan wel véél, maar we moeten er toch niet al te bang voor zijn.

Volk, wees niet al te bang voor de aanvallen van de vorst der duisternis; hij kan niet verder gaan dan God het toelaat.

Zelfs *de zonde* kan ons niet scheiden van de liefde van Christus. U moet goed begrijpen hoe ik dat bedoel. Ik zeg dit niet als een Antinomiaan; het is naar Gods Woord.

De zonde maakt voortdurend een scheiding tussen de Heere en onze ziel. Maar dat is dan aan onze kant. Door de zonde kunnen wij geen gemeenschap met Hem oefenen. Maar de liefde van Christus is nooit ofte nimmer uit te blussen. Die is van eeuwigheid en zal tot in eeuwigheid duren.

Gods kinderen moeten veel klagen over de verflauwing van hun liefde tot Christus. O, wat is het jammer, dat er zo weinig liefde, zo weinig vreze Gods in onze harten is! Dat is diep te betreuren!

Maar de Heere zegt: "Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over de zoon haars buiks? Ofschoon deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten. Zie, Ik heb u in beide handpalmen gegraveerd; uw muren zijn steeds voor Mij."

Zou Hij Zijn bruid een scheidbrief geven, die Hij met Zijn dierbaar bloed gekocht heeft? Nee mijn toehoorders! Leest maar wat Paulus schrijft: "Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft." De kerk mag zingen:

*Ik werd benauwd aan alle zijden,
en riep de Heer' ootmoedig aan.*

*De Heer' verhoorde mij in 't lijden,
en deed mij in de ruimte gaan.*

Hij is toch zo'n lieve Koning! Steeds weer wil Hij Zijn liefde aan Zijn afwijkende schapen openbaren. Als de Goede Herder wil Hij hen steeds weer om Zich heen verzamelen. Nee, niets kan hen scheiden van Zijn liefde. Dat is onmogelijk! Asaf mocht reeds door het geloof getuigen: "Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid." En David zegt: "Hoewel mijn huis also niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is; voorzeker is daarin al mijn heil en alle lust, hoewel Hij het nog niet doet uitspruiten. Gods volk zal niet ten ondergaan. Als zij door het dal der moerbeziën-bomen doorgaan, stellen zij Hem tot een Fontein; ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken."

Het komt alles uit de Fontein. Dat is de sterkte, dat is de blijdschap, dat is de vrolijkheid voor Gods Sion. De apostel zegt ook op een andere plaats: "Al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof". Het geloof, dat door de liefde werkt! Dit is al duizenden malen gebleken. We lezen steeds in Gods Woord, dat Hij Zijn kinderen in Hem de overwinning geeft. Leest slechts Hebrëen 11. Daar zien wij de geloofshelden de overwinning behalen in Hem, Die hen heeft liefgehad. Zij hebben over alles gezegepraald en overwonnen. Daar zegt Paulus ook van: "Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft. Want als ik zwak ben, dan ben ik machtig."

De Heere had tot Paulus gezegd: "Mijn genade is u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht." Dus krachteloos in zichzelf, mogen Gods kinderen in Hem, door het geloof, méér dan overwinnaar zijn. Hoe gelukkig is het, dat het welzijn van Sion gegrondvest ligt in de liefde van Christus. Och, dat wij ons in dat geluk mochten verlustigen! Wat zou dat een onuitsprekelijke weldaad zijn!

Vóór wij nu verder gaan, zingen wij met elkaar Psalm 48: 6:

*Want deze God is onze God,
Hij is ons deel, ons zalig lot,
door tijd noch eeuwigheid te scheiden,
ter dood toe zal Hij ons geleiden.*

Deze liefde wordt persoonlijk verkregen door wedergeboorte en geloof. Dit hebben wij u, al was het in alle gebrek, steeds voorgehouden. De grote Leermeester betuigt in Zijn Woord, sprekende tot Nicodémus: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het koninkrijk Gods niet zien." Verleden zondag hebben wij nog breedvoerig daarbij stilgestaan. We zullen daarin nu kort zijn.

Wij gaan nu van elkaar scheiden. Ik heb er ontzettend tegenop gezien, want, geliefde gemeente, de zaak tussen u en mij lag goed. Wij hebben heel veel liefde van u mogen ontvangen en uw toegenegenheid hebt u ons steeds betoond. Was u eerst, naar uw landsaard wat teruggetrokken, toen we elkaar meer leerden kennen ging het steeds beter. Uw liefde jegens ons hebben wij vanaf het begin mogen opmerken.

Ach, wat zal ik u dan toewensen?

Dat ook u, door wedergeboorte en geloof, datgene mocht omhelzen wat de enige vastheid is voor Gods Sion.

Er mocht ook een gemeenschapsband gelegd worden tussen u, mijn onbekeerde

medereiziger naar de eeuwigheid, en tussen Hem, die dierbare Bruidegom; om alzo door het geloof Hem te mogen zien, door het geloof Hem te mogen horen en te betuigen met de dichter van de Oude Dag: "Ik zal horen wat God de Heere spreken zal; want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunst- genoten van vrede spreken."

Zie, die vrede daalt af van Hem. Hij is de Vredevorst, van Wie de engelen gezongen hebben in de velden van Efratha: "Ere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in de mensen een welbehagen."

Wat is het groot wanneer die liefde mag worden ervaren, wanneer die zalige gemeenschap door het geloof mag worden beoefend! Dat doet de kerk met de dichter uitroepen:

*"Weg wereld, weg schatten,
Gij kunt niet bevatten
hoe rijk dat ik ben!
'k Heb alles verloren,
maar Jezus verkoren,
Wiens eigen ik ben."*

Wanneer we mogen weten het eigendom van Christus te zijn, wanneer we de liefde van Christus, die nooit vermindert, door het geloof mogen ervaren, dan mogen we onze weg met blijdschap reizen.

Nu moeten wij van elkaar scheiden en dat valt ons zwaar. De Heere geve, dat we elkaar veel mogen ontmoeten aan de troon der genade. Ik geloof dat de banden, die er hier gelegd zijn, banden zijn voor de eeuwigheid. We weten dat er hier een volk is, dat met ons gezucht heeft en dat met ons verblijd geweest is. Dat hebben we ook de laatste zondagen mogen ervaren, volk des Heeren! Met blijdschap mochten we aanzitten aan de Tafel des Heeren, om de dood van de lieve Koning te verkondigen. Zijn lichaam liet Hij verbreken en Zijn bloed liet Hij vergieten, opdat wij Zijn liefde zouden proeven en smaken en aanschouwen.

Zal het wel zijn, gemeente, dan zullen wij toch allen die gemeenschap moeten ervaren. Volk des Heeren, dat zal toch wat zijn eens eeuwig die gemeenschap te mogen ondervinden!

Hier zijn zoveel beschuldigingen! Laten we het maar gerust erkennen, wij hebben het er niet zo best afgebracht. Wat zijn we soms ook na ontvangen genade liefdeloos, harteloos en lusteloos om de eer van die Koning te bedoelen. Wat kiezen we toch nog vaak voor een andere koning... In de Roomse kerk hebben ze eens per jaar "Driekoningen." Maar onder de Protestanten gebeurt dat wel méér. Dat is zo jammer! Want als ik koning wil zijn, krijgt Koning Jezus de eer niet. De Heere mocht ons allen doen buigen voor Hem!

Amen.

TOESPRAAK DOOR DS. A. VAN STUYVENBERG.

Geliefde gemeente,

Wij wensen u des Heeren zegen en Zijn zalige gemeenschap toe. Dat wens ik ook de catechisanten. We hebben altijd in eenvoudigheid met elkaar geleerd uit de boekjes van ds. Ledeboer en ds. Hellenbroek. Wat komt Hellenbroek toch kostelijk en duidelijk de grondslagen van de zaligheid neer te leggen! O, dat van hetgeen gezaaid werd, de vruchten nog eens mochten worden gezien.

We zijn zeer verblijd dat u een andere leraar krijgt. Begeeft u in liefde onder zijn onderwijs.

We mogen wel zeggen, catechisanten, dat we samen nooit veel "armoe" gehad hebben. Al is het wel eens waar geweest wat in Gods Woord staat, dat één dode vlieg de zalf des apothekers deed stinken, toch hebben we over het algemeen altijd met genoeg onder u mogen arbeiden. Maar nu gaan we van u scheiden.

Broeders kerkenraad, het is nu voor de laatste maal, dat wij hier ter plaatse als uw herder en leraar en als broeders mogen arbeiden. Het is een weldaad wanneer Koning Jezus maar steeds op de voorgrond mag staan; ook in de kerkelijke regering. Want als we zelf koning willen zijn, wordt de liefde van Christus niet ervaren.

Zes jaren hebben wij met elkaar gearbeid. Er waren wel eens omstandigheden die ons zeer bitter zijn geweest, maar aan de andere kant hebben wij toch weer in liefde met elkaar mogen samenwerken. De Heere geve u verder in broederlijke liefde samen te wonen. Want:

*Waar liefde woont, gebiedt de Heer' Zijn zegen;
daar woont Hij Zelf, daar wordt Zijn heil verkregen,
en 't leven tot in eeuwigheid.*

Wij nemen niet voorgoed afscheid van elkaar, want er zijn banden gevallen die de eeuwigheid zullen verduren. Hier is er strijd; die strijd móét gestreden worden. Maar eenmaal zal de overwinning behaald worden. Dan zullen wij de kroon werpen voor de voeten van het Lam en het uitroepen: "Gij hebt ons Gode gekocht door Uw bloed! Gij zijt waardig te ontvangen alle lof, eer, aanbedding en dankzegging tot in alle eeuwigheid." Wij bevelen ons in uw gebeden en hopen ook u niet te vergeten.

Geliefde broeder **ds. Hage**, we heten u hartelijk welkom hier en zijn dankbaar, dat u deze avond tegenwoordig wilde zijn. Het is een wonder van Gods goedheid, dat Hij uw hart tot deze plaats heeft geneigd, wat men er ook van moge zeggen. Ik heb zelfs al gehoord dat er mensen zijn die weten te vertellen, *dat wij het samen afgesproken hadden dat u naar hier zou komen.*

Dat is de dwaasheid gekroond! Ik zou voor de gehele wereld niet iemand willen omkopen of bepraten. U bent er zuiver in, zowel als ik. Ik hoop, dat de Heere u zal geven Zijn Woord met blijdschap in deze gemeente uit te dragen. Wij hebben het altijd met ruimte mogen doen, zij het de ene keer wat gemakkelijker dan de andere.

De Heere geve u dezelfde plaats in de harten van dit volk, als dat wij mochten ontvangen. U zult ondervinden dat het niet tegenvalt. Er wordt wel eens gezegd, dat de mensen op de Veluwe stug en stijf zijn. Maar als men zichzelf geeft, geven zij zich ook. Het voornaamste is echter als we verwaardigd worden de liefde van Christus uit te dragen.

De kerkenraad van Aagtekerke heeft ook twee afgevaardigden gezonden. We hopen dat we samen verwaardigd zullen worden om de arbeid, die daar op onze schouders zal worden gelegd, in liefde met elkaar te verrichten. Het is zo aangenaam wanneer er liefde is onder elkaar; wanneer er ook liefde is tot onze medereizigers naar de eeuwigheid.

U bent ons niet vreemd. **Broeder (W.) Van de Woestijne en broeder Melse** kennen wij al jaren. Wij hebben ook reeds verscheidene malen bij u mogen voorgaan. Wij hopen door Gods genade

in de wijngaard te Aagtekerke te dienen. We zeggen u hartelijk dank, dat u de grote reis hebt willen maken om deze avond hier aanwezig te zijn.

We zeggen ook de afgevaardigden van de classis, van de particuliere synode en van de plaatselijke kerken hartelijk dank voor de toegenegenheid, ons bewezen, door bij ons

afscheidswoord tegenwoordig te zijn.

Ach **broeder Van Dam**, het is zoals u zei, maar een korte tijd geweest, dat wij met elkaar mochten samenwerken. Maar wij kenden elkaar al langer en wij waren zo innerlijk verblijd, evenals de broeders uit Barneveld, dat u naar de Veluwe kwam. U weet welk een strijd wij gestreden hebben. De Heere heeft het zó willen wenden, dat Hij u hier in de classis zond; zeer onverwacht! Wij wensen u toe, dat u, met genade begiftigd, verder in deze classis mag arbeiden.

Zo mogen wij ook de afgevaardigden van de particuliere synode wel hartelijk dank zeggen; vooral onze **oude broeder ds. Verhagen**. Wij kennen elkaar al meer dan vijfenveertig jaar. Ik weet, dat u acht jaar ouder bent dan ik. Als jongeman van slechts twintig jaar kwam u preken in de kerk van de Gereformeerde Gemeente van Tricht. Ik was toen nog een kind, maar mocht diepe indrukken door middel van uw prediking ontvangen. Wij waren geen lid van de Gereformeerde Gemeente, maar toen reeds kwam de wens in mij op, mij aan te sluiten als ik groot geworden zou zijn. Onze vriendschap is altijd gebleven en u hebt altijd uw toegenegenheid jegens mij betoond. Ach, we hebben vaak gezocht, véél gezocht, vooral in onze studententijd. Want op rijpere leeftijd gaan studeren valt dikwijls niet mee. Maar ik mag wel zeggen: Ook in die tijd hebben wij veel genoeg met elkaar mogen hebben. U was ons vaak tot een hand en een voet.

Ik hoop dat u nog vele jaren mag arbeiden in deze synode en dat de zegeningen des Heeren u bij het klimmen van de jaren niet onthouden mogen worden. U hebt veel wederwaardigheden gehad, maar de Heere heeft u in alles doorgehouden. Ik hoop dat de liefdeband mag blijven, al is het dat wij ver van elkaar verwijderd zijn.

Geachte **afgevaardigden van de plaatselijke kerken**, het doet ons genoeg u hier aan te treffen. We hebben niet zoveel met elkaar omgegaan, maar we hebben toch ook niet in vijandschap met elkaar geleefd. Wij hopen geachte broeders en collega's, dat de Heere u in deze plaats nog veel dienstbaar zal stellen tot Zijn lof en eer en tot zaligheid van onbekeerden; om de rechtvaardige aan te zeggen dat het hem wel zal gaan en de goddeloze dat het hem kwalijk zal gaan.

Wij wensen ook het **hoofd der school en het onderwyzend personeel** des Heeren zegen toe. De Heere moge u tot een zegen stellen in de arbeid, die u hier hebt te verrichten. U mocht de kinderen, die ons zo na aan het hart liggen, opvoeden in de vreze des Heeren; onderwijzen omtrent de noodzakelijkheid van de wedergeboorte en verkondigen de rijkdommen die er zijn in Jezus Christus. Hij geve u tezamen Zijn weldadigheid te proeven en te smaken.

De **directrice** van het kindertehuis met degenen die haar behulpzaam zijn, wensen wij toe, dat de Heere haar zegene met wijsheid en verstand, tederheid en liefde tot de taak waartoe de Heere haar geroepen heeft; opdat alles moge uitlopen tot eer en verheerlijking van Zijn grote Naam.

Ook de edelachtbare heer **burgemeester met de wethouders en de secretaris**: Zeer hartelijk dank voor uw welwillendheid, dat u deze avond onder ons tegenwoordig wilde zijn. Zes jaar zijn wij in uw gemeente geweest. Zes jaar hebt u met ons te doen gehad. Wij gaan nu van u en de raad der gemeente scheiden. We bevelen onze kerkelijke gemeente, die in de afgelopen zes jaar zeer gegroeid is, in uw zorg aan, en hopen dat u haar welzijn zult zoeken. Want het is waar wat de apostel Paulus schrijft,

namelijk dat de overheid het zwaard niet tevergeefs draagt, maar dat zij een beschermer zal zijn, ook voor de kerk. De Heere zegene u met de zegeningen uit Zijn verbond. De liefde van Christus moge uw aller deel zijn of worden. De Heere moge u zegenen met Zijn goedgunstigheden uit Zijn eeuwig verbond.

De koster wensen wij toe nog vele jaren hier te mogen arbeiden. De kerkdeuren mochten nog vele malen door u geopend en gesloten worden. Maar bovenal wensen wij u toe, dat uw hart geopend mocht worden, want dat is noodzakelijk om de blijdschap in Christus Jezus te ervaren. Toen het hart van de Moorman geopend werd, reisde hij zijn weg met blijdschap.

De Heere zegene ook de **organisten**, die steeds hun arbeid belangeloos en gewillig verrichten. O, de muziek van het Evangelie moge in uw oren en harten gehoord worden, dat Jezus Christus gekomen is om te roepen, géén rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering.

Misschien hebben wij nu toch nog enkelen vergeten; ik weet het niet. Maar ik meende dat ik nu ongeveer allen gehad heb. Mocht ik iemand vergeten hebben, vergeef het ons. Wij wensen allen die hier tegenwoordig zijn, alsmede de zieken en zwakken die thuis zijn, des Heeren onmisbare zegen toe.

Dit wensen wij ook onze geliefde vrouw toe. U gaat weer met ons mee. Het is de weg die wij moeten gaan. Ik ben verblijd dat u weet, dat wij anders niet van deze plaats gegaan zouden zijn. God moge zijn met u en met ons tezamen. Ook met onze zuster en de kinderen die met ons naar Zeeland trekken, maar ook met de kinderen, klein en groot, die in dit gewest zullen blijven. De Heere zegene ook de familie die overkwam. We hebben het allen zo nodig.

De Heere moge ons allen schenken, dat de liefde van Christus in onze harten geopenbaard werd door de werking van de Heilige Geest en door de oefeningen van het geloof.

De Heere geve ons, dat we samen tot Zijn eer mochten leven, in de vreze des Heeren. Amen.

Dankgebed.

Na het dankgebed wordt het woord gevoerd door de volgende sprekers:

Ds. Chr. van Dam:

Zeer geachte dominee Van Stuyvenberg,

Ik zeg u namens de classis dank voor de vele arbeid, die u in de afgelopen zes jaar verricht hebt. Wij zeggen u dank namens de gehele classis, maar vooral namens mijn eigen kerkenraad van de gemeente Barneveld, waaraan u buitengewoon veel zorg hebt besteed. U hebt uw liefde jegens haar betoond.

Wij spreken de hartelijke wens uit, ds. Van Stuyvenberg, dat u met uw vrouw en kinderen en schoonzuster onder de bescherming van Gods liefde moogt wonen in Aagtekerke; en dat u daar dezelfde ruimte en opening moogt hebben in de bediening van het Woord gelijk God u gaf in deze gemeente.

Wij hopen dat u tot rijke zegen gesteld mag worden in de classis Walcheren, maar ook in de overige gemeenten die u van tijd tot tijd zult dienen, afhankelijk van de jaren die u nog gegeven zullen worden.

De Heere moge u en ons allen veel binden aan des Konings galerijen. Hij sterke u ook

naar het lichaam.

God moge u rijkelijk met Zijn dierbare genade bedelen, ja vernederende genade schenken, om steeds meer weg te zinken in het eeuwige wonder van de liefde van Christus.

De Heere zij u en uw vrouw met allen die u lief en dierbaar zijn een God van genade tot in lengte van dagen.

Ds. A. Verhagen:

Waarde dominee Van Stuyvenberg,

Wanneer ik enkele woorden spreek, is dit namens de particuliere synode.

Als wij terugzien, wat zijn er dan de laatste tijd veel dienaren des Woords uit onze particuliere synode vertrokken; hetzij dat zij door de dood zijn weggenomen of door een beroep naar elders van ons zijn weggegaan. Daaraan dachten wij ook, toen wij de mededeling kregen dat u het beroep naar Aagtekerke moest opvolgen. U kunt geloven dat onze gedachten vermenigvuldigd werden.

U hebt reeds gezegd welke nauwe banden er tussen u en ons gelegd zijn. En waar u vanavond gesproken hebt, dat de liefde van Christus onverbrekkelijk is, mogen wij er wel aan toevoegen dat de band tussen ons óók onverbrekkelijk is.

Graag hadden wij u in onze particuliere synode gehouden. In liefde hebben wij samen mogen werken. Vooral in de strijd die we doormaakt hebben. En wie weet wat er nog voor de deur staat!

In standvastigheid hebben wij met Gods hulp met elkaar de belangen van de Gereformeerde Gemeenten in dit gewest mogen behartigen. Maar nu is Gods weg anders. We mochten genade ontvangen om te zwijgen, daar Hij tot de één zegt: "Kom", en hij komt; en tot een ander: "Ga", en hij gaat.

We willen u ook hartelijk bedanken voor de vele arbeid die u in de kracht des Heeren in de oostelijke Synode hebt mogen verrichten. De Heere mocht het zaad, dat u in zwakheid gezaaid hebt, door de bediening van Zijn Geest rijke vruchten doen dragen.

Nu gaat u naar Walcheren. Dat is voor ons geen onbekend oord. Ik heb ééneentwintig jaar de hoofdstad van Walcheren mogen dienen. Dus zijn wij ook enigermate bekend in de plaats waar God u thans heen zendt. Ik hoop, dat u daar door de bediening van Gods Heilige Geest het rijke een eeuwige Evangelie ook aan die gemeente zult mogen brengen.

Wanneer we dan op onszelf zien, kunnen de gedachten wel eens vermenigvuldigd worden, zodat we uitroepen: "Heere, tot welk een gewichtvol werk hebt Gij mij geroepen!" Maar waar de Heere slijk wil gebruiken om blinde zielsogen te openen, mochten uw ogen op Hem gevestigd zijn, Die u tot hiertoe uit- en doorgehouden heeft; ja, Die u in het midden van dit volk gesteld heeft tot een rijke en eeuwige zegen.

Ge sluit vanavond een deel van uw ambtelijke arbeid af, want het verlaten van deze gemeente is ongetwijfeld een mijlpaal in uw leven. Het treft mij, dat uw vertrek in een zodanige verhouding mag zijn, dat u in vrede van elkaar mag scheiden, al is het dat er wel eens moeilijkheden geweest zijn. Daarin kwam openbaar, dat we mensen zijn. Maar God heeft toch de liefde onder en tot elkaar de boventoon doen behouden. De God aller genade moge u en uw echtgenote en allen die u lief en dierbaar zijn een Zon en Schild zijn tot in eeuwigheid!

Ik hoop, dat u in Aagtekerke de boodschap van Gods Evangelie moogt brengen en de rijkdom daarvan zult mogen uitstallen. Het is toch onze taak, die we van Godswegen ontvangen hebben, om te roepen en te lokken. Ja, om tot jaloersheid te wekken, opdat nog velen toegebracht mogen worden tot de gemeente, die zalig zullen worden.

Het is niet alleen voor u als scheidende leraar een avond van betekenis, maar ook voor

de gemeente van Nunspeet. Denkt erom, het Woord dat u gebracht werd, heeft een grote verantwoordelijkheid op u gelegd. Uw dienaar heeft zich ondanks zijn zwakheid schier dag aan dag onder u begeven. Hij heeft u toegeroepen: "Wendt u tot Hem en wordt behouden, o alle gij einden der aarde, want Hij is God en niemand meer."

Laat ik u dit mogen zeggen: De Heere komt eenmaal op Zijn Woord terug. Het zal wat uitmaken God te moeten ontmoeten, tegen Wie we in ons leven gezegd hebben: "Wijk maar van ons, want aan de kennis van Uw wegen hebben wij geen lust."

O, u mocht het vanavond eens gevoelen wat een onuitsprekelijke verantwoordelijkheid er op uw schouders rust!

Alle aardse banden zullen verbroken worden, maar we hebben het vanavond gehoord, dat er één band is die nooit breekt. Dat is de band die Christus gelegd heeft tussen Zich en het volk dat Hij gekocht heeft met de prijs van Zijn dierbaar bloed. Dat mag tot grote sterkte zijn in alle moeite en wederwaardigheden van allen die de Heere vrezden. Die band is onverbreekelijk.

Gods volk ziet elkaar nooit voor de laatste keer; ze zullen elkaar weerzien in die plaats waar geen strijd, geen moeite, geen rouw en verdriet meer zijn zullen. Daar zullen ze eeuwig hun hart mogen ophalen, om God eeuwig de lof en de eer, de aanbidding en dankzegging toe te brengen.

God de Heere moge ook in uw hart innerlijke erkentelijkheid schenken, dat Hij een andere leraar gaf, waar Hij de ene leraar wegriep. We mochten elkaar niet gaan vragen: "Waarom?" We mochten veel elkaar dragen.

De Heere schenke dat tot lof en prijs van Zijn grote Naam, naar Zijn eeuwig welbehagen.

Ds. Elgersma:

Geachte dominee Van Stuyvenberg en broeders der gemeente, Ik ben blij dat ik vanavond met enige andere collega's der plaatselijke kerken hier tegenwoordig mag zijn. Ik ben blij dat ik eens in uw midden mag zijn.

Er zijn bepaalde families die niet zoveel bij elkaar komen. Die alleen bij ziekte, in tijden van grote nood of bij plechtige gebeurtenissen en misschien ook wel in tijden van grote vreugde bij elkaar komen.

Ik kan wel zeggen dat wij tot die families behoren, die niet zo vaak bij elkaar over de vloer kwamen. Maar ik weet zeker dat ik vanavond dingen kan zeggen waar we het allemaal mee eens zullen zijn.

En wel in de eerste plaats, dat het mij en de plaatselijke collega's spijt dat u weggaat. Daar zijn we het allemaal over eens. We hebben u leren waarderen in uw optreden als mens tot mens. Reeds vanaf het eerste ogenblik bent u ons met grote vriendelijkheid tegemoet getreden. Ik weet dat dit elke christen en zeker ook elke dominee betaamt, maar niettemin uw vriendelijkheid zal ons tot een blijvende nagedachtenis zijn.

In de tweede plaats hebben wij uw optreden als collega gewaardeerd. We hebben wel niet zoveel met elkaar samengewerkt, maar ik ben ervan overtuigd, dat u uw collegialiteit hebt weten waar te maken.

In de derde plaats hebben wij ondervonden, dat de kinderen Gods u lief zijn en dat u zelf in dat voorrecht mag delen. Ook wij geloven niet aan een veronderstelde wedergeboorte en wat dies meer zij.

Maar drie dingen liggen ons zwaar op het hart: Een vriendelijk mens, een collega, bovenal een kind van God verlaat deze plaats! Hoewel we ervan overtuigd zijn, dat na uw vertrek het werk hier in Nunspeet wel zal blijven doorgaan.

Wij hopen dat de Heere u en uw gezin steeds moge bijstaan. U gaat naar Zeeland. Ik ken Zeeland, want daar was mijn eerste gemeente. Daar was mijn eerste liefde. Ik ben

er zeker van, dat men u daar op de handen dragen zal.

We zijn als plaatselijke kerken ook blij, dat de vacature weer wordt vervuld. We hopen van harte, dat de nieuwe dominee met ons mag samenleven en werken als mens, als collega en als christen. Als een kind dat in eenvoud de Heere wil dienen. Dan zal God ook Zijn zegen geven over uw gemeente; dan zal de Heere ook met u zijn. En dan hopen we, broeders en zusters, dat de familieband nooit zal worden verloochend.

Ds. W. Hage:

Geachte collega,

Wanneer u in dit uur afscheid genomen hebt van deze gemeente, wordt het Woord des Heeren weer bevestigd dat Zijn Naam is Wonderlijk. En ook Zijn handelingen zijn wonderlijk., Wie had ooit kunnen denken, toen ik eenmaal in deze gemeente optrad, dat kort daarna een beroep door haar op mij zou worden uitgebracht? En dat ik dit beroep ook zou mogen aannemen? Wij hopen, dat u straks in uw nieuwe gemeente de herdersstaf zult mogen opnemen. Dat de Heere u de opening van Zijn Woord moge geven en Zijn rijke zegen op uw werk moge rusten. Zegeningen tot opbouw van Zijn kerk en tot afbreuk van het rijk van satan.

De Heere gedenke u zowel in uw ambtelijk als in uw persoonlijk leven, voor uzelf en ook voor uw gezin.

Hij stelle u in onze gemeenten nog tot een rijke zegen tot in lengte van dagen. En daar uw jaren gaan klimmen, wensen wij u toe dat het ten tijde des avonds licht moge wezen; en wanneer u straks aan het einde van uw ambtelijke loopbaan zult komen, dat de Heere Zijn getrouwe dienstknecht zal toeroepen: "Kom in, gij gezegende Mijns Vaders, beërf het koninkrijk hetwelk u bereid is van voor de grondlegging der wereld." Dan zult u zich eeuwig in Hem mogen verblijden, waar in beginsel, bij aanvang, bij tijden en ogenblikken nu reeds uw ziel naar mag uitgaan. Dan zult u storeloos, eindeloos Hem mogen groot maken voor de vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog.

Ouderling Reurink:

Geliefde leraar en gemeente van Nunspeet,

Wat een eeuwig wonder dat er nog een Middel is, waardoor de verloren zondaar nog zalig kan worden en weer met God verzoend! Dit Middel werd gezocht en gevonden door een heilig en rechtvaardig God. Maar dat niet alleen, God kwam ook nog mensen uit mensen te verwekken om dat grote Middel te verkondigen en aan te kondigen als het enige Middel voor een arme verloren zondaar. Wat een eeuwig wonder, dat God van eeuwigheid gedachten des vredes had en niet des kwaads, om mensen uit mensen te roepen om dat grote werk te verrichten.

Dominee Van Stuyvenberg, u mocht van dat dierbare Middel een getuige zijn. Daarom moest u hier komen, om het eeuwige wonder van vrije genade te verkondigen; dat God uit soevereine liefde in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid Zich een volk ter zaligheid uitverkoren heeft. U hebt hier een ogenblik mogen verkeren om die grote Borg en Zaligmaker van Zijn volk te verkondigen.

Die grote Borg en Middelaar kwam toen die arme kerk op de golven kwam te liggen en in het nachtelijk uur lag te roepen en te schreeuwen. Hij kwam als de van God Gegevene.

U gaat nu vertrekken. Wij wensen u en uw nabestaanden Gods zegen toe. Hij ondersteune inzonderheid ook uw vrouw. Een grote reis moet in zwakheid aanvaard worden. Veel roepstemmen liggen er. Veel zwakheden en ziekten waren er onder ons.

Onze leraar en ook wijzelf zijn ziek geweest, maar we mogen er nog zijn en in vrede van elkaar scheiden.

De Heere zij u, dominee Van Stuyvenberg, en uw familie goed en nabij in Aagtekerke en Hij geve u ook daar Zijn rijke en onmisbare zegen.

Ouderling Reurink verzocht nog staande de scheidende leraar toe te zingen Psalm 121: 4; waarna ds. Van Stuyvenberg voor het laatst als eigen predikant de zegen op de gemeente legde.

6. De ongehoorzaamheid aan het Evangelie

Zingen: Psalm 49: 1
 Schriftlezing: Romeinen 10
 Zingen: Psalm 95: 4 en 5
 Psalm 87: 3
 Psalm 96: 5

Geliefden,

Wanneer wij het Woord van God nagaan, dan zien wij dat de mens onder alle bedelingen toch dezelfde gebleven is. Nadat Adam zich losgerukt heeft van God, zijn Schepper en Formeerder, zegt zijn gehele nageslacht tot de Heere met gedachten, woorden en werken: "Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust."

Hoe is dat openbaar gekomen in de eerste wereld, toen de kinderen Gods zich vermengden met de kinderen der wereld. Toen zijn de zonden en ongerechtigheden zó hoog gestegen, dat God, met eerbied gezegd, het niet langer kon dulden. Hij heeft de wateren van Zijn verbolgenheid over de eerste wereld uitgestort, zodat zij onderging in zonde en ongerechtigheid. En let ook eens op het volk van Israël; het uitverkoren volk, dat zo rijk beweldadigd werd, méér dan alle andere volken der aarde. Het was groot geworden door de zegeningen des Heeren. Hoe heeft de Heere tot dat volk geroepen: "Heden, zo gij Zijn stem hoort, verhardt u niet, maar laat u leiden." Hoe hebben zij Zijn wonderdaden aanschouwd! Hoe heeft Hij hen met een sterke hand uitgeleid uit Egypte en hen gebracht in de woestijn! Hoe baande Hij hun een pad door de Rode Zee, zodat zij droogvoets daardoor konden gaan! En op welk een wonderlijke wijze heeft de Heere hen onderhouden in de woestijn! De machtige vijanden van het volk heeft Hij ten ondergebracht door Zijn almacht.

Korach, Dathan en Abiram, die tegen Mozes en Aäron opstonden, deed hij levend ter hel varen.

Ook onder het Oude Verbond was er een volk, dat in hetzelfde genadeverbond begrepen was als de kerk van het Nieuwe Testament. Toen reeds werd het aanbod van vrije genade gehoord en de kracht van Jezus' bloed aanschouwd. Maar hoevelen zijn er geweest, die dat bloed vertreden hebben; die de liefde Gods in het schenken van Zijn Zoon versmaad hebben en Hem in het aangezicht geslagen!

Maar ook onder het Nieuwe Verbond betoont de mens dezelfde te blijven. Jezus Christus is in het vlees gekomen. Maar Hij moest getuigen, dat Hij gekomen was tot de Zijnen, doch dat de Zijnen Hem niet hadden aangenomen.

Weliswaar heeft de dierbare Heilige Geest, nadat Christus heengegaan was, op de Pinksterdag krachtadig, onwederstandelijk gewerkt in de harten van velen, zodat er drieduizend werden bekeerd. En daarna deed Hij nog dagelijks toe tot de gemeente, die zalig worden. Maar vergeleken bij al degenen die zich verhardden, was het toch maar een klein hoopje.

Hiervan getuigt ook de apostel Paulus wanneer hij schrijft in het u voorgelezen hoofdstuk, Romeinen 10: 16:

Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest, want Jesaja zegt: "Heere, wie heeft onze prediking geloofd?"

Paulus beschrijft hierin:

DE ONGEHOORZAAMHEID AAN HET EVANGELIE.

Wij bezien

- ten 1ste het Evangelie, dat tot de mens komt met de kracht van het gebod;
- ten 2de het Evangelie, dat recht heeft op onze gehoorzaamheid;
- ten 3de waarin de gehoorzaamheid aan het Evangelie bestaat.

Ziedaar, drie hoofdgedachten, waarvan wij met de hulp des Heeren wenssen te spreken.

1ste het Evangelie, dat tot de mens komt met de kracht van het gebod

Geliefden,

Het wordt schier overal in Gods Woord bewezen, maar wij zien het ook duidelijk wanneer wij door de wereld gaan, dat wij vreemdelingen van God zijn, daar het Evangelie evenmin door ons wordt gehoorzaamd als de wet.

Van nature gehoorzamen wij de wet niet. Nee, wij verharden ons en er is in het minst geen begeerte om de wet des Heeren te gehoorzamen. Maar het is óók duidelijk dat wij het Evangelie niet willen gehoorzamen. Het is ongehoorzaamheid, zowel aan het Evangelie als aan de wet. Ja, of de Heere tot ons spreekt in liefde, of dat Hij tot ons spreekt door de wet, wij luisteren niet. Wij willen liever verloren gaan. Wij vragen erom, opdat de toorn van God over ons uitgestort zou worden. Van nature zijn wij zo hard en verhard, dat wij ons niets aantrekken van de wet, die tot ons komt als het richtsnoer van ons leven.

Maar wij trekken ons ook niets aan van het Evangelie, dat tot ons komt in de Naam des Heeren. Daarin zien wij de verdorvenheid van de mens en wat er in het hart van de mens woont. O, dan zijn wij allen mensenkinderen, die allen gezondigd hebben en de heerlijkheid Gods derven. Als God het niet verhoedt maken wij ons rijp voor een gewis oordeel, dat spoedig over de mens komen zal, als de fiolen van Gods gramschap over hem zullen worden uitgegoten tot in alle eeuwigheid. Ja waarlijk, wij vragen om de verdoemenis! Het is wel hard gezegd, maar het is gegrond op het Woord van God. Wij zijn in zulk een ontzaggelijke staat terecht gekomen, dat wij God van ons weren en uitroepen met gedachten, woorden en werken: "Wijk maar van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust."

Als iemand het Evangelie aanneemt, dan is dat in der waarheid genade. Maar als iemand het Evangelie verwerpt, verwerpt hij zijn eigen zaligheid. Dat is onze eigen schuld! Wat wordt daar weinig op gelet!

Het is alsof onze ziel maar bijzaak is; wij zorgen ervoor als het ons behaagt.

Wij roepen het Goddelijk oordeel over ons in. Hoe wordt dat waargenomen in de landsregering, maar ook in het bestuur van de plaatselijke gemeenten. Hoe ontzaggelijk zal het voor hen zijn, wanneer zij toelaten om goddeloosheid te bedrijven, zodat honderden bij honderden op de dag des Heeren op het voetbalveld staan! En toch wil die regering nog christelijk genoemd worden. Maar is er iets goeds te verwachten van zulk een regering, die Gods Woord loslaat en eigen mening op de voorgrond stelt? Hoe ontzaggelijk zal het zijn wanneer men zo in zonde en schande doorgaat, noch luisterend naar de wet, noch luisterend naar het Evangelie.

"Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest, want Jesaja zegt: "Heere, wie heeft onze prediking geloofd?" Wij zien hier, dat de mens niet vrij is om te doen wat hij wil, al is het dat wij krachtens onze doodstaat niet anders kunnen dan zondigen.

God is het, Die tot ons komt in het Evangelie en ons beveelt, dat wij ons zullen

bekeren. Ja, dan zegt de Heere in Handelingen 17: 30: "God dan de tijden der onwetendheid overzien hebbende, verkondigt nu alle mensen alom, dat zij zich zouden bekeren."

Dat is het Woord van God en dat Woord komt tot elk persoonlijk. Dat Woord komt tot ons hoofd voor hoofd. Ja, dan is het zo waar wat de Heere getuigt in Markus 1: 15: "De tijd is vervuld en het koninkrijk Gods nabij gekomen; bekeert u en geloof het Evangelie."

Ja, het wordt ons ook geopenbaard in Johannes 16, dat de Geest der waarheid gezonden zou worden, Die de wereld zou overtuigen van zonde omdat zij in Hem - de Heere Jezus - niet geloven.

O, het staat ons niet vrij, mijn toehoorders, om te willen of niet te willen. Want de eis van het Evangelie komt tot ons allen. De dood wordt over ons bedreigd, niet door mensen, maar door God onze Schepper en Formeerder, wanneer wij het Evangelie van Jezus Christus zullen versmaden. Want die geloofd zal hebben in de Zoon van God, die heeft het eeuwige leven, maar die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem. Dat is het onfeilbaar Woord van God en het zal zeker en gewis also geschieden.

"Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest, want Jesaja zegt: "Heere, wie heeft onze prediking geloofd?" Ja, dan is het toch zó, dat het Evangelie gehoorzaamd moet worden. Want Wie komt tot ons in het Evangelie? Het is geen mens van gelijke beweging als wij, maar het is de allerhoogste Majesteit, de Schepper van het ganse heelal, Die in Jezus Christus het Evangelie van vrije genade komt te verkondigen. Dus het Evangelie moet gehoorzaamd worden opdat de Heere Jehova geëerd zal worden.

Hier komt de grote God tot de verloren zondaar. Is het dan niet ontzettend, mijn toehoorders, wanneer iemand op de dood zit te wachten, maar naar het aangeboden pardon niet wil horen? Het is ontzettend wanneer een mens zo tegenover een mens staat. Maar is het dan niet ontzaggelijk erg, wanneer Jehovah met de aanbidding van genade komt en de mens weigert te horen?

Zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest.... Paulus wil zeggen: "Zo was het ook reeds onder het Oude Verbond, want Jesaja zegt: "Heere, wie heeft onze prediking geloofd?" Het Evangelie wordt ons voorgesteld als de maaltijd van een koning. O, hoe liefelijk wordt er genodigd om daaraan deel te nemen. Maar het ongenoegen van de koning is over hen die weigeren te komen. Het ongenoegen van de grote Koning is óók over hen, die het aanbod van vrije genade versmaden.

Zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest... Och, wat was die verloren zoon gelukkig. Hij had alles doorgebracht, maar daar in dat vreemde land, ver van huis, kwam hij tot zichzelf en zeide: "Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan en ik zal tot hem zeggen: "Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u, en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden, maak mij als één van uw huurlingen."

De vader ziet hem reeds van verre komen. Daar komt hij aan! Dan ontvangt hij geen slagen. Hij wordt niet met het zwaard gedood. Hij wordt in de liefdearmen van de vader ontvangen. Zo is het ook met al degenen die in waarheid tot God komen en met de tollenaar uitroepen: "O God, wees mij, zondaar genadig."

Hoeveel vonden worden er toch gezocht wanneer wij het Woord van God nagaan en wanneer wij het leven van de mens nagaan. Wat worden er veel redenen bijgebracht om het Evangelie ongehoorzaam te zijn! O, het wordt zo terdege waargenomen, dat wij dood zijn in zonden en misdaden, vreemdelingen van de verbonden der belofte en zonder God in de wereld. Van nature zijn wij geestelijk dood. En als God het niet verhoedt, komen wij door de tijdelijke dood in de eeuwige dood, om dan eeuwig te

betreuren dat wij versmaad hebben hetgeen ons uit vrije genade verkondigd werd, namelijk dat de grootste der zondaren nog met behoud van Gods deugden, met Hem verenigd en verzoend kon worden.

Wij zoeken altijd weer een uitvlucht. Wij zijn groot geworden bij de zuivere leer. Dan weten wij toch, dat wij zélf niets kunnen? De Heere heeft toch gezegd, dat wij dood zijn in zonden en misdaden?

Maar dit is een schuilplaats, die geen verberging zal verlenen als Gods toorn over ons zal worden uitgegoten door de fiolen van Zijn gramschap. Die schuilplaats kan misschien een bedekking zijn tegenover een mens, maar dan zal blijken dat hij géén bedekking biedt tegenover het heilige, rechtvaardige Goddelijke Wezen.

"Zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest, want Jesaja zegt: "Heere, wie heeft onze prediking geloofd?"

Hier zien wij de ongehoorzaamheid aan het Evangelie. En dat, terwijl het Evangelie recht heeft op onze gehoorzaamheid. In der waarheid, het heeft recht op onze gehoorzaamheid vanwege het gezag van de Zender. Wanneer God gebiedt, dan is de mens verplicht Zijn gebod na te komen.

Wanneer wij zien waarom de Heere het Evangelie zendt, dan schittert daarin uit de Goddelijke liefde tot verloren zondaren en zondaressen. Zou dan het Evangelie geen recht hebben op onze gehoorzaamheid?

O, dat wij het Evangelie toch niet zouden minachten! Weet u wel, dat dit een belediging is van God, Die in liefde tot de mens komt? Want wij worden niet uitgesloten door het Evangelie. Heeft het Evangelie ooit iemand uitgesloten?

Sluiten wij onszelf niet buiten? Het Evangelie sluit niemand buiten; nee, daarin wordt de liefde van God geopenbaard. Zullen wij dan het Evangelie minachten, alsof wij Hem niet geloven.

Wanneer wij iemand onze liefde betuigen en men wantrouwt ons daarin, dan is dit voor ons een belediging. En dat de ene mens de andere mens niet vertrouwt, is nog te verstaan, want hoe menigmaal gebeurt het dat er bedrog in het spel is.

Maar wij mogen de Heere in Zijn liefde nooit wantrouwen! Dat is een schrikkelijke zonde! Het Evangelie heeft recht op onze gehoorzaamheid.

2. Ja, recht, wanneer wij zien op de grote Gave die God ons geschonken heeft.

Want hoort het Woord des Heeren: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."

Zullen wij God dan verdenken in Zijn liefde? Is het dan niet waar, dat Hij Zijn Zoon gezonden heeft, Die de pers alleen getreden heeft, van Wie Jesaja getuigt: "Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg, doch de Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen"?

O, dan is de liefde van God in Jezus Christus toch niet verdacht te houden! Welk een grote Gave heeft Hij toch gegeven in het zenden van Zijn geliefde Schoot- en Wonderzoon. Met minder kon het niet. Buiten Hem zou God Zijn liefde aan verloren zondaren niet kunnen openbaren krachtens de deugd van Zijn rechtvaardigheid. Maar in Zijn Goddelijke wijsheid heeft Hij een weg daargesteld, waardoor de deugden Gods opgeluisterd zouden worden, dewijl een volkomen gerechtigheid aangebracht werd door de Gegevene van de Vader, vol van genade en waarheid. Paulus zegt: "Die ons geworden is van God tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing."

"Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest." Daarin zien wij, dat wij God niet geloven en op Christus niet vertrouwen. Hoe ontzettend is het wanneer wij

Gods goedheid in twijfel trekken! Hoe ontzettend is het, als wij ons niet durven verlaten op Hem, de enige Zaligmaker. O nee, wij stellen liever ons vertrouwen op de mensenkinderen, wier adem in hun neusgaten is. En waarin zijn zij te achten?

Wat is dat erg, niet te vertrouwen op God, terwijl toch het Evangelie recht heeft op onze gehoorzaamheid! Wat is dat erg, niet te vertrouwen op Hem, Die getuigd heeft: "Zo waarachtig als Ik leef, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen, maar daarin heb Ik lust dat hij zich bekere en leve."

O mijn toehoorders, hoe ontzaggelijk is de zonde die bedreven wordt tegen Gods aanbidding van vrije genade, om met behoud van Zijn deugden weer in gemeenschap met God te geraken! Ja, het Evangelie heeft er recht op dat wij geloven zullen in Christus Jezus, Die toch in het Evangelie aan ons geopenbaard wordt. Want in der waarheid, Gods hart ligt in het Evangelie verklaard. Ja, des Heeren hart is vol van liefde en goedertierenheid en barmhartigheid. Gods liefdehart is in het Evangelie geopenbaard.

Maar wij gehoorzamen het Evangelie niet, dat toch zo welgemeend tot ons komt. Wij zeggen: "Och, ik kan het niet."

We mochten echter ook eens leren getuigen: "Ik wil niet." Want dat leren al degenen die bearbeid worden door de dierbare Heilige Geest, Die uitgaat van de Vader en van de Zoon. Dat wij zó eens door Hem ontdekt werden, dat wij erkenden: "Ik wil niet; ik sta in blakende vijandschap tegenover God." Maar nu getuigt de Heere: "Ik ben gevonden van degenen die naar Mij niet zochten; tot het volk, dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: "Ziet, hier ben Ik, ziet, hier ben Ik." O, dat er eens een bede in ons hart geboren mocht worden om door die dierbare Geest bearbeid te worden.

Maar wij bezien nu ook waarin de gehoorzaamheid aan het Evangelie bestaat.

3. Die gehoorzaamheid bestaat niet in een bloot horen; ook niet in een uitwendig geloof. Honderdduizenden zeggen dat zij geloven, maar het is niet waar. Nee, de gehoorzaamheid die het Evangelie eist, bestaat daarin, zoals de Heere Jezus getuigt: "Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden."

Ja, de gehoorzaamheid aan het Evangelie bestaat daarin, dat wij afstand doen van onze eigengerechtigheden, van onze werkheiligheid, van de zonde en ongerechtigheid; dat wij de wereld een scheidbrief geven; dat wij ons bekeren tot de levende God; dat wij naar Zijn stem horen en ons niet verharden wanneer het Woord des Heeren tot ons komt.

Hoe ontzettend is het, wanneer wij ons verharden! Hoe ontzaggelijk, wanneer anderen de zegen zullen verkrijgen en wij in verharding zullen doorgaan. De Filistijn, de Tyriër en de Moor zullen in de Godsstad geboren worden; van hen zal het blijde nageslacht zeggen: "Deze en die is daar geboren."

"Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest, want Jesaja zegt: "Heere, wie heeft onze prediking geloofd?" O, het zal wat zijn als wij eenmaal afgewezen zullen worden en het Woord des Heeren zullen moeten horen: "Brenge ze hier en slaat ze voor Mijn voeten dood, die niet gewild hebben dat Ik Koning over hen zij." Om zo in onze zonden te moeten sterven en dan tot het eeuwig oordeel verwezen te worden en onder te gaan onder Gods toorn!

Voordat wij nu verder gaan, zingen wij uit Psalm 87: 2 en 3:

*Men spreekt van u zeer herelijke dingen,
o schone stad van Israels Opperheer.*

*'k Zie Rahab, ik zie Babel, tot Uw eer,
bij hen geteld, die mijne grootheid zingen.*

*De Filistijn, de Tyriër, de Moren,
zijn binnen u, o Godsstad, voortgebracht;
van Sion zal het blijde nageslacht
haast zeggen: "Deez' en die is daar geboren."*

Jeruzalem heeft Jezus uitgeworpen en Kapernaam heeft de poorten voor Hem gesloten. Duizenden en duizenden hebben uitgeroepen: "Deze leer is hard! Wie kan dan zalig worden?" Maar gelukkig is het volk dat Hem door het geloof mag aannemen, want zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden.

O, hoe ontzettend is het om van Zijn Naam gehoord te hebben, soms van Zijn Naam gezongen te hebben en toch niet in Zijn Naam geloofd te hebben.

In der waarheid, mijn toehoorders, wij gaan om eigen schuld verloren. En onder het Evangelie verloren te gaan, dat zal een worm zijn die knaagt tot in alle eeuwigheid. Want wie de weg geweten en niet bewandeld zal hebben, die zal met dubbele slagen geslagen worden.

Wanneer iemand het Evangelie aanneemt, is dat genade. Maar denkt erom, wanneer wij het Evangelie van Jezus Christus verwerpen, is het onze eigen schuld en zonde. En om die zonde zullen wij verloren gaan. O, dat we eens mochten uitgaan en als de verloren zoon tot onszelf komen!

Gemeente, hoe ontzettend zal het zijn om onbekeerd naar de eeuwigheid te moeten gaan. En wie weet hoe spoedig wij voor God zullen moeten verschijnen!

Het zal ontzaggelijk zijn onder het oordeel Gods weg te zinken en verwezen te worden naar de plaats van eeuwig ach en wee, waar de rook van onze pijniging opgaat tot in alle eeuwigheid. Wij mochten verwaardigd worden om onze Rechter om genade te bidden. Hij is goedertieren en barmhartig. Hij heeft Zijn liefde geopenbaard in Jezus Christus. Wij hebben geen uitvlucht. Al hadden wij alle zonden, van Adams nakroost saamgebonden, het bloed van Jezus Christus wist alle zonden uit.

Dat wij door de dierbare Heilige Geest bearbeid mochten worden, om te buigen onder God. Dat wij de wet mochten horen, die volmaakte gehoorzaamheid eist, maar die ook een tuchtmeester tot Christus is. Dat wij het Evangelie mochten horen dat ons toeroept: "Wie dorst heeft, die kome tot Mij, en neme van het water des levens om niet." Dat wij de stem van het Evangelie mochten horen: "Ik heb geen lust in de dood des goddelozen, maar daarin dat hij zich bekere en leve." Dat wij toch mochten luisteren naar de stem des Heeren: "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk."

O, dat wij worstelend mochten zijn aan de troon der genade. Het zal zo erg zijn wanneer wij zó uit de wereld moeten, terwijl wij de weg geweten hebben, maar onszelf schuilplaatsen hebben gezocht die niet houdbaar zijn voor de eeuwigheid. Er is maar één ware schuilplaats geopenbaard, in Jezus Christus.

Daarvan getuigt de psalmist in Psalm 91: "Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen."

Dat wij toch bedekking mochten zoeken achter het dierbare bloed van Jezus Christus. Dat bloed des verbonds, dat betere dingen spreekt dan het bloed van Abel. Dat bloed, dat de toorn van God gestild heeft en dat Gods kerk gebracht heeft in de gemeenschap met de drieënige Verbonds-Jehovah.

Dat we toch niet zouden rusten voordat wij die bedekking gevonden hadden!

Maar wat zijn wij toch zorgeloze mensen wat betreft ons eeuwig heil! We zijn vol zorgen voor de tijd en wij roepen uit: "Wat zullen wij eten, wat zullen wij drinken en waarmede zullen wij ons kleden?" Maar goddeloos zorgeloos zijn wij wat de eeuwigheid betreft. En dat terwijl wij maar zo'n korte tijd meer te leven hebben. En dan is het voor eeuwig afgesneden!

O geliefde gemeente, wij bidden u dan van Christus' wege: "Laat u met God verzoenen! Eer het besluit zal baren en het voor eeuwig te laat zal zijn, want als kaf gaat de dag voorbij!" Dan zullen wij nooit verademing meer krijgen.

Ik zeg dit niet om u bang te maken, maar het mocht eens een middel zijn om u te bewegen tot de levende God te gaan. De hemel is nog niet gesloten. Hij wil luisteren naar ellendigen en nooddruftigen.

*Hij zal de armen en de klenen
genadig zijn en goed;
degenen doe schreien en wenen
werd Hij vriend'lijk en zoet.*

Hij is zo'n liefderijk God! Hij meent het, als Hij tot ons komt met Zijn liefelijke nodigheden. O, dat het dan toch niet mocht zijn als ten tijde van Jesaja, waarvan Paulus spreekt: "Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest, want Jesaja zegt: "Heere, wie heeft onze prediking geloofd?"

Wat zijt u toch ongelukkig, u, die geen oren hebt om te horen! O, dat zij nog eens doorboord mochten worden! Dan zult u luisteren en zeggen: "Ik zal horen wat God de Heere spreken zal, want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken, maar dat zij niet weder tot dwaasheid keren." O, dat wij eens vrede mochten vinden voor onze onsterfelijke ziel. Maar dat gebeurt alleen wanneer wij in onvrede met onszelf gekomen zijn.

Er moet een tijd aanbreken, dat wij in onvrede met onszelf komen. Dan leren wij, dat wij tegen een goeddoend God gezondigd hebben en gedaan wat kwaad was in Zijn heilige ogen. Wij holden door als een hollend paard en luisterden niet naar de vermaningen, die in ons leven tot ons kwamen.

O, dat wij ons eens kregen te buigen voor God en ons gevangen gaven onder Zijn Woord! Dat wij eens verwaardigd werden om God recht en gerechtigheid toe te schrijven en onszelf de hel waardig te keuren. Dan zal het goed uitkomen. Maar wij zijn nog veel te goed. Wij willen niet verloren gaan. Wij willen onszelf niet verliezen, om onze behoudenis te vinden in Jezus Christus. En toch is de zaligheid alleen in Hem, van Wie de apostel gesproken heeft: "Indien gij met uw mond zult belijden de Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat God Hem uit de doden opgewekt heeft... "

O, bidt om het zaligmakend geloof, om die overtuigingen door de Heilige Geest! Bidt om de leiding van Hem, Die uitgaat van de Vader en de Zoon! Bidt dat Hij u brenge tot de Fontein der hoven, tot die Put van levende wateren, om Hem door het geloof te mogen aanschouwen. Want: "Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods."

O, dat dit Woord eens kracht mocht doen op onze harten!

Dat we de prediking van het Woord toch niet mochten versmaden, maar dat wij steeds gaan mochten waar het Woord gepredikt wordt. Dat wij het onderzoeken mochten in onze woningen en de Heere mochten bidden en vragen: "Heere, wil U mij dat geloof schenken; dat zaligmakend geloof". Dat geloof overwint de wereld en ziet van alles af: Van de zonde, van de eigengerechtigheid en van de werkheiligheid.

Dat ziet alleen op de aangebrachte gerechtigheid van Jezus Christus. Die

gerechtigheid wordt dat volk geschonken. Door het geloof mogen zij die gerechtigheid ontvangen, als de gerechtigheid van Hem, Waarin de Vader genoeg gedaan is.

Is dat geen gelukkig volk? Zij mogen het Evangelie van Jezus Christus gehoorzamen, Zijn Naam belijden en erkennen dat Hij alleen is de Fontein der hoven, de Put der levende wateren. Door Hem worden zij bekleed met de klederen des heils.

De Heere geve ons, dat wij mochten behoren bij dat getal, dat Hem gehoorzaam is als hun Zaligmaker.

Ontzettend is het wanneer wij behoren bij hen van wie Paulus spreekt: "Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest."

O, dat wij de aanbidding van vrije genade mochten horen! Het kan de laatste keer zijn. Wellicht zijn er in ons midden, die voor de laatste maal onder het Woord verkeren. Daarom, bekeert u, want waarom zoudt gij sterven? Hoort, want het is niet eens mensen woord, maar het is Gods Woord. Dat wij dan mochten horen hetgeen tot onze eeuwige vrede dient. Om alzo in gehoorzaamheid te wandelen door het geloof, dat eenmaal zal veranderen in aanschouwen, wanneer wij zullen ingaan door de poorten in de stad die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is. Om dan God te prijzen voor het werk, dat Hij gewerkt heeft voor de Zijnen, opdat zij zouden komen tot de zaligheid.

De Heere mocht ons door Zijn Geest bearbeiten tot eer van Zijn Naam, gij jong en oud, rijk en arm. Hij schenke ons Zijn zegeningen uit dat verbond, dat nimmer wankelen zal of bezwijken. Want die van God gezegend is, zal eeuwig welgelukzalig zijn. Amen.

Slotzang: Psalm 96: 5:

*Geeft d'eer aan 't eeuwig Opperwezen;
Zijn Naam wordt nooit genoeg geprezen,
verheft Zijn deugden, blij te moe;
brengt in Zijn huis Hem offer toe,
Hem, Die de volken moeten vrezen.*

7. De ware kennis van de enige Zaligmaker.

Vorbereiding Heilig Avondmaal

Zingen: Psalm 84: 1
Schriftlezing: 1 Corinthe 12
Zingen: Psalm 119: 14
Psalm 89: 7 en 8
Psalm 119:17

Geliefden,

"Bij de oprechten is goedwilligheid." Er is een volk op aarde dat niet bedrogen wil worden voor de eeuwigheid. Zij zijn ook zeer bang, dat zij zichzelf zullen bedriegen. Daarom bidden zij met de dichter van Psalm 139:

*"Mijn hart en gemoed wel doorziet,
doorgrond mij ganselijk met vliet.
Zie of ik in de wegen kwaad
wandele, die Gij Heere, haat;
en zijt mij altijd welgenegen.
Geleid mij ook in Uwe wegen."*

Dat volk is door de Heilige Geest bearbeid en steeds onderzoeken zij zichzelf tussen God en hun ziel. De apostel Paulus roept ons toe: "Onderzoekt uzelf, beproeft uzelf of gij in het geloof zijt." Dat is te allen tijde noodzakelijk voor ons allen, hoofd voor hoofd.

Het is noodzakelijk om onszelf te onderzoeken, om te zien hoe het staat tussen God en onze ziel. Want er zijn maar twee wegen: Een weg naar de eeuwige zaligheid en een weg naar de eeuwige rampzaligheid.

Het is te allen tijde noodzakelijk om onszelf te onderzoeken, maar zeker in een uur van voorbereiding voor het Heilig Avondmaal. Het is zo nodig om te zien of er enige genegenheden zijn tot de dierbare Persoon des Middelaars, Die Zichzelf gegeven heeft en gekomen is op deze lage aarde om een vloek te worden voor doemwaardigen. Het komt er op aan, of wij enige kennis gekregen hebben aan die Persoon.

Velen roemen: "Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, in Uw Naam vele krachten gedaan en in Uw Naam vele duivelen uitgeworpen?" Maar eenmaal zal de Heere Jezus tot hen zeggen: "Gaat weg van Mij, gij werkers der ongerechtigheid. Ik heb u nooit gekend."

Het komt er in de eerste plaats op aan of de Heere Jezus ons kent en of wij Hem kennen zoals Hij gekend moet worden tot zaligheid.

Om Hem te kennen moet er een bekendmaking zijn, want de ware kennis van de Zaligmaker heeft de mens van nature niet. Zij wordt gewerkt door de dierbare Heilige Geest en is tot volkomen heerlijkheid van Christus.

Wij wensen u in dit uur te bepalen bij hetgeen u is voorgelezen uit 1 Corinthe 12: 3b:

Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest.

In deze woorden wordt ons beschreven

DE WARE KENNIS VAN DE ENIGE ZALIGMAKER

- ten 1 ste die kennis heeft de mens van nature niet;
- ten 2de die kennis is tot volkomen verheerlijking van Christus;
- ten 3de die kennis wordt gewerkt door de Heilige Geest.

Iste die kennis heeft de mens van nature niet

Wanneer wij deze tekstwoorden horen zijn we misschien geneigd te zeggen, dat ze nogal scherp zijn. Maar het is zo noodzakelijk om te kennen wat Paulus hier schrijft aan de gemeente van Corinthe: "Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest."

Van nature kennen we Jezus niet. Er is wèl een ingeschapen Godskennis, die duidelijk waargenomen kan worden. Leest het maar in onze oudvaders. Onder anderen Hellenbroek brengt het helder naar voren hoe de ingeschapen Godskennis in elk mens gevonden wordt. Of de mens nu heiden, Turk of christen is, hij heeft een ingeschapen Godskennis. Het is een klein overblijfsel van de uitnemende gaven die wij eenmaal van God ontvangen hadden. Zoals artikel 14 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis zegt, "genoegzaam om de mens alle onschuld te benemen."

Niemand, uit Adam voortgekomen, is dus zonder die ingeschapen Godskennis.

Christenen hebben bij deze ingeschapen Godskennis ook een historiële Godskennis. Deze laatste is zeer noodzakelijk, maar niet genoeg, want het is slechts een blote toestemming van een gekende waarheid. Hellenbroek zegt daarbij: "Gij gelooft dat God een enig God is; gij doet wel: de duivelen geloven het ook en zij sidderen."

In de historiële kennis is eigenlijk geen erkenning van Christus als Zaligmaker. Wanneer wij Christus niet kennen als Zaligmaker, maakt de kennis die er is ons alleen maar opgeblazen. Waarom? Omdat de mens niet aan de grond gekomen is. Want als de mens dáár terecht komt, wordt Christus geopenbaard. Met de historiële kennis alleen komt de mens niet in de laagte, maar gaat hij de hoogte in. Dat is altijd waar te nemen. Dan is er geen kennen en erkennen van Christus. Velen die een historiël geloof hebben rekenen verkeerd. Zij onderscheiden ook het tijdgeloof en het wondergeloof niet van het waar zaligmakend geloof. Velen waren er tijdens de omwandeling van de Heere Jezus op aarde, die zeiden: "Heere, Heere..." Maar tot hen werd gezegd: "Gaaf weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt."

Zulke mensen zijn er ook in onze dagen nog.

Er moet een wederzijds kennen zijn. De Heere Jezus zegt: "Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken de Mijnen en wordt van de Mijnen gekend."

De duivelen erkennen Jezus ook wel, maar niet tot zaligheid. In Mattheüs 8: 29 lezen wij, dat zij riepen: "Jezus, Gij Zoon van God, wat hebben wij met U te doen? Zijt Gij hier gekomen om ons te pijnigen voor de tijd?"

Waarlijk, er is buiten het werk van de Heilige Geest geen zaligmakende kennis van Christus als Zaligmaker. Daarom zegt de apostel Paulus: "Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest."

Wat valt er een verloochening van Christus waar te nemen, ook bij hen, die toch nog wel godsdienstig zijn. De Socinianen, Arminianen en Roomsgezinden verloochenen allen Christus als de enige en algenoegzame Zaligmaker. En zij zitten niet zo heel ver van ons af, wanneer wij niet bearbeid zijn door die dierbare duur verworven Geest van Christus. Ja, dan kent ook niemand Christus in Zijn heerlijkheid. Jesaja zegt: "Hij was veracht... en wij hebben Hem niet geacht." "Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen en onze smarten heeft Hij gedragen; doch wij achten Hem dat Hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was."

Niemand wil van nature ook door Christus gediend worden. Maar dat is toch niet waar? Wij willen toch allemaal Jezus hebben? Er wordt geroepen: "Jezus is een Kindervriend!" Er wordt gezongen: "Er ruist langs de wolken een lieflijke Naam, Die hemel en aarde verenigt te zaam." En willen wij dan niet door Jezus gediend worden? Welnee, daar is onze natuur een grote vijand van. Wat willen wij dan?

Wij willen Jezus dienen." De één zegt het en de ander denkt het.

Ik heb wel eens iemand horen zeggen: "Wij moeten ook wat voor Jezus doen."

O, welk een ontzagelijke donkerheid en duisternis ligt er op Gods kerk in haar openbaring hier op aarde!

Weet u wat wij doen en wat wij gedaan hebben? Door onze zonde en ongerechtigheid hebben wij de beker van Gods toorn tegen de zonde voor Hem gevuld.

De mens wil wat voor Jezus doen. Maar een dienende Jezus lief te hebben, dat willen en kunnen wij niet. Wij zijn er zo blind voor dat Jezus alléén de enige Zaligmaker is. Wie de mens ook moge zijn en hoe hij zichzelf ook openbaart, hij is een vijand van een dienende Jezus. Van Hem, Die gekomen is, niet om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen.

Hoe diep-droevig is de toestand van de natuurlijke mens! De apostel Paulus zegt in Eféze 2: 12: "Dat gij in die tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende en zonder God in de wereld." Ware kennis van de enige Zaligmaker wordt in de mens van nature niet gevonden. Ja, de apostel zegt: "Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest." Die kennis is ten tweede tot volkomen verheerlijking van Christus.

2de, die kennis is tot volkomen verheerlijking van Christus

Hij is ons van de Vader gegeven. Johannes zegt: "Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." Hij is ons gegeven tot wijsheid, tot rechtvaardigmaking, tot heiligmaking en volkomen verlossing. Hij is gegeven tot Hoofd van Zijn gemeente. Hij is gegeven tot Borg en Zaligmaker. Hij is met Zijn hart Borg geworden voor al degenen, die Hij van de Vader als loon op Zijn arbeid ontvangen heeft. Hij is de Middelaar Gods en der mensen, de mens Christus Jezus, Die Zich gesteld heeft tussen twee ongelijke partijen, maar Die ook door de Vader daargesteld is, om die twee ongelijke partijen, een heilig en rechtvaardig God en doemwaardige zondaren, weer met elkaar te verenigen.

O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen! Er is een weg tot zaligheid gesteld in Hem, de Gezegende des Vaders, vol van genade en waarheid! Door die weg kunnen wij weer gemeenschap en vrede met God verkrijgen en daardoor wordt Christus volkomen verheerlijkt.

Maar niet alleen is Hij van de Vader gegeven tot Hoofd, Borg en Middelaar, Hij heeft ook Zichzelf gegeven tot een rantsoen voor velen. Hij heeft Zijn dierbaar hartebloed gestort op Golgótha's heuvel. Hij is een vloek geworden voor de Zijnen en heeft Zichzelf geofferd als een Gode-welbehaaglijk Offer. Hij is de Betaalheer van alle schuld, zonde en ongerechtigheid van al Zijn volk. Zij hadden tienduizend talentponden schuld en geen kwadrantpenning om te betalen. Maar Hij heeft voor hen betaald op Golgótha's heuvel. Toen Hij uitriep: "Het is volbracht", werden alle zonden van al Gods kinderen achter Zijn rug geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid, om nooit meer gedacht te worden.

Ja, Hij heeft hen verlost van de drievoudige dood: De geestelijke dood, de tijdelijke dood en de eeuwige dood. Hij is de dood, ingegaan en heeft de dood verslonden tot overwinning voor al degenen, die Hem van de Vader gegeven zijn. Hij is het ook, Die Zijn volk vrijmaakt van de slavernij der zonde en des doods. Want Hij heeft de satan de kop vermorzeld. Hij heeft een glorierijke overwinning op hem behaald. Hij heeft getriomfeerd over hel, dood en graf. En Zijn volk zal in Hem triomferen en meer dan

overwinnaar zijn. O, het is alles tot verheerlijking van Zijn Naam. Die Naam is Jezus - Zaligmaker; Christus - Gezalfde.

Wat een weldaad voor Gods kerk, dat Zijn Naam Jezus, dat Zijn Naam Zaligmaker is. Hij verlost haar van het hoogste kwaad en brengt haar tot het hoogste goed. Hij is de Christus, de Gezalfde. Hij is door God gezalfd met de Heilige Geest tot Profeet, Priester en Koning.

O, de gehele weg die Hij betreden heeft, is tot heil van Zijn kinderen! Maar zoals wij van nature zijn, zien wij in Hem geen gedaante of heerlijkheid, dat wij Hem zouden begeren. Maar Gods kinderen mogen tot volkomen verheerlijking van Christus Hem erkennen en omhelzen als de enige Zaligmaker. O, dan mogen ze Hem wel eens zien zoals de bruid Hem heeft aanschouwd: Blank en rood en de banier dragend boven tienduizend. Wat zijn ze gelukkig wier hart mag uitgaan naar zulk een Persoon, om Hem te begeren als het hoogste goed!

In het begeren van die Persoon ligt veel meer zaligheid dan duizenden werelden ooit kunnen geven. Want de wereld met al haar begeerlijkheid zal vergaan, maar het Woord van God blijft in der eeuwigheid.

Jezus - Zaligmaker; Christus - Gezalfde. Welk een eer is door de Vader op Hem gelegd. Hij, Die de eeuwige Zoon van God is, kwam op aarde als de Knecht des Vaders, om als Profeet Zijn kinderen de weg der zaligheid te leren, om als de enige Hogepriester voor hen te offeren, te bidden en hen te zegenen. Want Hij, Die Zichzelf geofferd heeft op Golgótha's heuvel, Hij is het ook Die Zijn volk zegent met de zegeningen uit Zijn eeuwig verbond. Hij bidt ook voor Zijn volk.

Wij hebben een biddende en dankende Hogepriester aan de rechterhand des Vaders. Hij heeft Zich geopenbaard in Zijn twee naturen, namelijk Zijn Goddelijke en Zijn menselijke natuur. Het is tot volkomen verheerlijking van Christus Hem zó te erkennen Jezus de Heere te zijn.

Hij kwam in Zijn menselijke natuur op aarde, terwijl de Goddelijke natuur Hem ondersteunde in het doordragen van Gods oneindige toom, om een eeuwige gerechtigheid aan te brengen voor al de Zijnen. Is het dan geen heerlijkheid Hem te mogen aanschouwen in Zijn naturen?

Maar ook, welk een heerlijkheid is het op Hem te mogen zien in Zijn staten: In de staat van Zijn vernedering en in de staat van Zijn verhoging! Wat is de Heere in de staat van Zijn vernedering voor al Zijn volk heerlijk en beminnelijk! Wat wordt Hij voor het ontdekte volk dan gepast en dierbaar! Als wij geen heerlijkheid in Hem zien in de staat van Zijn vernedering, is dit omdat wij Hem niet recht kennen. Maar in de erkenning van Christus als de enige Zaligmaker wordt Hij volkomen verheerlijkt; dus óók in de staat van Zijn vernedering.

Hebben de herders in Efratha's velden Hem niet verheerlijkt? Hebben de wijzen uit het Oosten Hem niet verheerlijkt met aanbidding en eerbewijzen? Heeft Simeon Hem niet verheerlijkt, toen hij Hem omhelsd en uitgeroepen heeft: "Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord, want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien"? Is het niet tot verheerlijking van die dierbare Christus wanneer wij Hem erkennen als de Zaligmaker? Hij is toch in alles het hoogste goed, de hoogste blijdschap en vrolijkheid van al Zijn volk.

Ja, dan zien wij Hem ook in de staat van Zijn vernedering als de Gezegende des Vaders, vol van genade en waarheid. Elke voetstap die Christus op aarde zette, was tot zaligheid van Zijn volk! O, Hem te erkennen als de Zaligmaker, is Hem te erkennen van stap tot stap zoals Hij de pers op aarde heeft getreden; is Hem te erkennen in alles wat Hij gewerkt heeft tot zaligheid van de Zijnen.

Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest.

O, welk een heerlijkheid Hem te mogen erkennen in Zijn Namen: Jezus en Christus; in Zijn ambten: Als Profeet, Priester en Koning; in Zijn Goddelijke en menselijke natuur; in de staat van Zijn vernedering en in de staat van Zijn verhoging. Maar welk een heerlijkheid is het ook om Hem te kennen en te erkennen in Zijn weldaden. De weldaden die van de hemel afdalen tot de kerk, door het kanaal van Jezus Christus, zijn niet te beschrijven! Langs de Ladder, Die gesteld is op de aarde en Welks opperste in de hemel reikt, komt de Verbonds-Jehovah tot Zijn volk, om hen die weldaden bekend en deelachtig te maken. De weldaden uit het verbond der genade zijn onuitsprekelijk!

Ja, de ware erkenning van de enige Zaligmaker is tot volkomen verheerlijking van de dierbare Christus. Maar daardoor wordt óók de Vader verheerlijkt. Hij spreekt: "Deze is Mijn geliefde Zoon, in Welke Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem."

Hem te mogen horen, Hem te mogen aanschouwen, het is alles liefelijkheid en schoonheid! Als we Hem mogen beluisteren in het geklank van het Evangelie, dan zinkt de wereld daarbij in het niet. Wat is het gelukkig als we Hem zó mogen leren kennen door de werking van Zijn Heilige Geest.

3. Want wij zien nu ten derde, dat die kennis gewerkt wordt door de Heilige Geest.

De apostel Paulus zegt: "Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest."

Dat kan dus niet door opvoeding. Het kan dus ook niet omdat wij gedoopt zijn of omdat wij aan het Avondmaal gaan. Als de dierbare Heilige Geest Hem niet aan ons bekend maakt, kennen wij Hem niet als Jezus de Heere, de enige Zaligmaker. De Heilige Geest is de derde Persoon in het volzalige Goddelijke Wezen. Hij is eenswezens met de Vader en de Zoon. Alle eer, die de Vader en de Zoon gegeven wordt, wordt ook de Heilige Geest gegeven.

Leest hierover Hellenbroek maar eens na. De dierbare Geest zweefde reeds op de wateren in de schepping. Hij werd beloofd aan de discipelen toen Jezus heenging. Hun geliefde Meester beloofde hun: "Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster zenden, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid. Maar wanneer Die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid Die van de Vader uitgaat, Hij zal u in al de waarheid leiden; want Hij zal van Zichzelf niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen."

Gods kerk had dus de belofte dat de dierbare Geest haar geschonken zou worden. Hij is ook door de bediening van Christus verworven.

Hier moeten wij wel goed onderscheid maken. Want Hij is eenswezens met de Vader en de Zoon. Hij is dus niet minder dan de beide andere Personen. Hij wordt echter wel genoemd "de duur verworven Geest van Christus", omdat Christus door Zijn bediening verworven heeft, dat de Heilige Geest Zich zou openbaren in de kerk; dat Hij in haar zou wonen en dat Hij haar zou toebereiden tot de eeuwige gelukzaligheid. Hij woont in de harten van Zijn kinderen. Wij weten, hoe Hij op de doorluchte Pinksterdag hoorbaar en zichtbaar afdaalde van de hemel en intrek nam in Gods kerk.

De Heilige Geest wordt aan de uitverkorenen geschonken. Wanneer?

In het uur van de wedergeboorte. Dan neemt de dierbare Heilige Geest intrek in de harten van de Zijnen. Christus zegt: "Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen en zal het u verkondigen." Gods kinderen worden door de Heilige Geest overtuigd van zonde, gerechtigheid en oordeel.

Maar er is méér. Want als er niet anders was, zouden zij omkomen. De Heilige Geest is óók de Leidsman van Zijn volk. *Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan*

door de Heilige Geest.

Dus de Heilige Geest maakt óók Christus bekend. Hoe heeft dat plaats?

Wij willen proberen er iets van te zeggen, hoewel wij geen voorschrift willen geven hoe het precies moet gaan. De Schrift zegt: "De wind blaast waarheen hij wil en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet van waar hij komt en waar hij heen gaat; alzo is een iegelijk die uit de Geest geboren is." Maar overeenkomstig het Woord des Heeren kunnen wij er toch wel van spreken hoe de dierbare Heilige Geest Christus bekend maakt.

Het is een wonder, mijn toehoorders, hoe de Heilige Geest werkt in de harten van de Zijnen. Hij wil hen Christus bekend maken als de Heere, de Jehova, zoals Jeremia getuigt: "In Zijn dagen zal Juda verlost worden en Israël zeker wonen; en dit zal Zijn Naam zijn, waarmee men Hem noemen zal: "De HEERE, onze gerechtigheid."

Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest.

O wonder van genade! Wáár wordt Christus bekend gemaakt? En hoé?

Daar, waar het voor ons afgesneden en verloren is. Geloof het, gemeente, die bekendmaking komt nooit te vroeg, maar ook nooit te laat. Zij komt precies op tijd.

Maar we moeten de zaken goed onderscheiden. Eerst wordt Christus bekend gemaakt en daarna wordt door dezelfde dierbare Heilige Geest gewerkt, dat Gods kinderen Jezus Christus ook als volkomen Zaligmaker erkennen. Meestal ligt daar een hele weg tussen. Paulus heeft daar drie dagen over gedaan, maar er zijn anderen van Gods lieve kinderen die hun gehele leven lang werk hebben om die weg te lopen. Namelijk de weg die er ligt tussen de bekendmaking van Christus door de Heilige Geest en het voorrecht te mogen weten dat Christus ook hun Zaligmaker is.

Het gaat zo geheel anders dan wij ons voorgesteld hadden. Wij denken in de weg van overtuiging van zonde, gerechtigheid en oordeel, dat wij de Heere wel kunnen voldoen zonder die enige Zaligmaker. Het is werkelijk een groot werk voor de Heilige Geest om ons van dat voetstuk af te stoten, opdat we als dood aan Zijn voeten terecht komen. O, de Heilige Geest heeft zoveel werk om ons Jezus Christus werkelijk als Zaligmaker te doen erkennen!

Hij maakt Hem aan ons bekend door het heilig Evangelie wanneer wij als vermoeiden en belasten daar heengaan en alle hoop opgeven, zeggende: "Er komt niets van mij terecht. Ik weet geen weg meer. Mijn weg is voor de Heere verborgen en mijn recht gaat van mijn God voorbij." Dan wordt het wel uitgeroepen: "Hoe lang, Heere? Zult Gij mij altijd vergeten? Ga ik voorwaarts, ik zie Hem niet, en achterwaarts, zo bemerk ik Hem niet."

Daar, waar het een verloren zaak wordt, wordt Hij aan die vermoeiden bekend gemaakt. Daar mogen zij Zijn stem horen. Die stem hebt u toch wel eens gehoord, volk des Heeren, toen u vermoeid en belast en moedeloos neerzong, zeggende: "Nu is het met mij gedaan!" Toen werd Christus toch aan u bekend gemaakt? Toen werd Zijn stem toch door u gehoord door de werking van de Heilige Geest? Toen werd u toch genodigd door Zijn Woord: "Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven. Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen. Want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht"?

Dit is zeer zeker een bekendmaking van Christus. Maar het is óók een nodiging. En nu zijn zovelen van Gods kinderen tevreden met de nodiging, zonder dat zij in waarheid tot Christus gebracht worden. Een nodiging is groot, maar nochtans ligt er onderscheid tussen de *nodiging* van Christus en het *komen* tot Christus. Daar wordt vaak zo weinig aan gedacht.

Hoe komt dat? Omdat wij, met eerbied gezegd, de Heilige Geest niet laten doorwerken. Wij doen alsof wij klaar zijn. En eerlijk gezegd, wij staan nog met lege handen! Als de kracht van dat Woord van ons geweken is, dan zijn wij dezelfde gebleven. Dat weten Gods kinderen, die het ondervonden hebben, wanneer zij eerlijk met zichzelf omgaan.

Zeker, het is een openbaring van Christus wanneer Hij komt te nodigen: "O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk. Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtig naar Mij en eet het goede en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen."

Zie, door die liefelijke nodiging door de dierbare Heilige Geest wordt Christus in het Evangelie ontdekt. Dan kunnen wij, gelijk Elia, op die spijs soms wel veertig dagen gaan. Hij heeft ons gehele hart genomen! Maar eerlijk gezegd, wij zijn toch nog dezelfde gebleven!

Sommigen vloeien hier door en denken Jezus tot hun Deel te hebben. Dat is echter niet zo. Maar Hij, Die het goede werk begon, zal het ook voleindigen. De Heilige Geest laat het niet bij de bekendmaking van Christus; Hij werkt óók de erkenning van Hem. Dan komt het volk van God tot een nadere kennismaking van Christus.

Het is een bekendmaking van Christus wanneer de Heilige Geest ons door Zijn Woord komt te nodigen en zulke zalige woorden tot onze ziel spreekt. Maar het is een nadere weldaad Jezus de Heere te zijn; Hem als onze Zaligmaker te aanschouwen. Dan moet er veel afgebroken worden, want daarvoor moet plaats gemaakt worden.

Dan worden Gods lieve kinderen steeds armer. Dat is een stervend leven. Maar dan komt de Heilige Geest Christus steeds meer bekend te maken en liefelijke woorden uit Zijn getuigenis tot hun ziel te spreken.

Zo zien wij, dat de bekendmaking en erkenning van de enige Zaligmaker beide gewerkt worden door de Heilige Geest. Zijn bediening is door Christus verworven, opdat Hij ons Hem bekend zou maken.

De bekendmaking van Christus is al zo groot, dat wij die voor duizend werelden niet zouden willen missen.

Maar wanneer de Heere doorgaat, komen wij als uitgeschud voor God te staan. Totdat wij Hem mogen erkennen als onze volkomen Zaligmaker. Dan kunnen we zeggen *Jezus de Heere te zijn, door de Heilige Geest.*

Dan worden de versterkingen van de Heilige Geest waargenomen, dan wordt de verzegeling van de Heilige Geest ondervonden, waarvan Paulus getuigt in Romeinen 8: 16: "Dezelve Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn."

O, wat is het groot als de Heilige Geest bekend maakt, dat Christus de toorn van God heeft gestild; dat een kristallijne rivier van zegeningen vloeit uit Zijn troon, stromende tot in het eeuwige leven. Dan roepen zij wel uit: "Dierbare Bruidegom! Dierbare Bloedbruidegom! Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen, genade is uitgestort op Uw lippen."

Dan mogen zij door de Heilige Geest steeds meer in Christus zien. De Heilige Geest komt te verzegelen wat Christus gesproken heeft, maar ook wat Christus gedaan heeft; wat door Hem is aangebracht op Golgótha's heuvel toen Hij uitriep: "Het is volbracht." Ja, mijn toehoorders, óók in het hart van Gods kinderen wordt het vernomen: "Het is volbracht."

Wat is de bekendmaking en erkenning van Christus als volkomen Zaligmaker toch onuitsprekelijk groot! Dan mogen Gods kinderen door Hem tot God gaan en een thuis komen verkrijgen in het Vaderhart Gods, om Hem eeuwig te loven en te prijzen. Dat is het wat de dierbare Heilige Geest werkt in de harten van Gods lieve volk.

Voordat wij verder gaan, zingen wij Psalm 89: 7 en 8:

*Hoe zalig is het volk, dat naar Uw klanken hoort!
Zij wand'len Heer', in 't licht van 't Goddelijk aanschijn voort;
zij zullen in Uw Naam zich al de dag verblijden;
Uw goedheid straalt hun toe; Uw macht schraagt hen in 't lijden;
Uw onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen,
maar Uw gerechtigheid hen naar Uw woord verhogen.*

*Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;
Uw vrije gunst alleen wordt d'ere toegebracht;
wij steken 't hoofd omhoog en zullen d'eerkroon dragen,
door U, door U alléén, om 't eeuwig welbehagen;
want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven,
en onze Koning is van Isrels God gegeven.*

Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn dan door de Heilige Geest.

De Heilige Geest is Degene Die plaats maakt voor de bediening van Christus, niet alleen bij de aanvang, maar ook bij de voortgang. Hij leert ons, dat Christus ons van de Vader gegeven is tot wijsheid, tot rechtvaardigheid, tot heiligmaking en tot volkomen verlossing.

Mijn toehoorders, de Heilige Geest is zulk een dierbare Persoon, dat het met een mensenmond nooit te zeggen is wat in Hem gevonden wordt. Hij maakt Christus bekend en brengt Gods kinderen tot erkenning van Hem als de enige Zaligmaker. Maar weet wel, de Heilige Geest is niet minder dan de Vader en de Zoon.

De Vader is de bewegende Oorzaak, de Zoon is de verdienende Oorzaak, de Heilige Geest is de werkende Oorzaak van de zaligheid van Gods volk.

Van nature is er geen erkenning van Christus als de Zaligmaker, want dan hebben wij Hem niet nodig. Wij hebben veel liever de wereld, de zonde en de ongerechtigheid, ook al komen wij onder de bediening van Gods Woord. Wij zijn in ons verbondshoofd Adam zo ongelukkig geworden, dat wij alles liever hebben dan Jezus. In de grond van de zaak zijn wij vijanden van Hem.

Hebt u 't niet ondervonden, volk van God, dat gij vijanden waart van Christus? Waar werd Christus u dierbaar? Immers daar, waar u moest ondergaan. Daar, waar voor u geen weg meer was, daar werd Hij voor u de Weg, de Waarheid en het Leven. Toen u ontdekt werd aan uzelf, toen u mocht zien dat u niet anders was dan leugen, zonde en ongerechtigheid, toen u voor God niet kon bestaan, toen was het, dat Christus u dierbaar werd.

Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest.

De Heilige Geest maakt ons Christus bekend. Laten we goed onderzoeken hoe het met ons staat.

Duizenden worden door hun schuld achtervolgd en daarom grijpen zij naar Jezus, gelijk Joab eens greep naar de hoornen van het altaar, maar het mocht hem niet baten. Wij moeten onszelf altijd onderzoeken, maar vooral ook in deze week van voorbereiding voor het Heilig Avondmaal, dat aanstaande rustdag zo de Heere wil 's morgens staat bediend te worden.

Dan mag ik toch wel een vraag in het midden der gemeente stellen. Ik wil niet vragen:

"Kent u de dierbare Heilige Geest in Zijn Persoon? Kent u Hem in Zijn verzegelende kracht?" Maar ik mag toch zeker vragen: "Kent u de dierbare Heilige Geest in Zijn werkingen? En heeft Hij zó gewerkt, dat u steeds minder werd; dat u gezien hebt dat in u de dood is, maar dat in Christus het leven is?"

Dat volk ontvangt dus een geopenbaarde Jezus. Geen Jezus van vijf letters, Die maar gegrepen wordt, zonder dat wij ons ooit bekommeren over onze eeuwige staat. Nee, Hij wordt bekend gemaakt door de Heilige Geest.

Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest.

Werd dat ook in onze harten gewerkt?

Dan werden onze harten ontbloot en ontgrond. Dan leerden wij steeds meer zien, dat het bij ons niet is. Dan werd het Evangelie ons dierbaar. O, dan hebben wij Hem wel in het Evangelie mogen beluisteren. Dat zijn zulke zalige gangen voor degenen, die niet buiten Hem kunnen leven. Dan is het hun niet te doen om hemel of hel. Het is hun om Gods gemeenschap te doen.

Volk des Heeren, dat kan alleen door de dierbare Christus, Die de middelmuur des afscheidsels gebroken heeft. Hij is de Ladder Jakobs, Die reikt van de aarde tot de hemel.

Hebt u ooit enige beminnelijkheid in Hem gezien? Of is er geen gedaante of heerlijkheid in Hem, dat gij Hem zoudt begeerd hebben?

Laten wij eerlijk zijn tegenover onszelf. Zijn er enige toegenegenheden tot Zijn Persoon? Hebt u Hem gezien als een dienende Jezus? O, een ogenblik Hem te aanschouwen als een dienende Jezus, doet het hart van dat volk geheel verbreken; dat doet de hoop herleven. Dan zingt de kerk:

*Hoopt op de Heer', gij vromen;
is Israël in nood,
er zal verlossing komen;
Zijn goedheid is zeer groot.
Hij maakt op hun gebeden,
gans Israël eens vrij
van ongerechtigheden;
zo doe Hij ook aan mij.*

Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest.

Die dierbare Persoon openbaart ons Christus. Het is reeds een voorrecht wanneer wij als een missende ziel Jezus lief mogen hebben. Er zijn onderscheiden standen in het leven van Gods volk. Hebben wij nu Jezus lief, die wij missen, dan zijn er zeker uitgangen tot die dierbare Persoon en dan verwacht die lieve Koning u aanstaande rustdag aan Zijn Tafel. Dan mag u mee aanzitten om Zijn dood te verkondigen. Zeker, er zijn anderen die weten in Wie zij geloofd hebben; die mogen weten dat Hij hun Zaligmaker is.

Er is een missend volk en er is een bezittend volk. Maar u moet goed begrijpen, dat wij van nature allen missers zijn. Wij zijn allen missers, zonder gerechtigheid in Hem. En van hen, die Christus ingeplant zijn, getuigt de Heere: "Zonder Mij kunt gij niets doen."

Ook het bezittend volk is ellendig in zichzelf en moet leven uit de hand des Heeren. Maar zie, zij zijn meer in hun staat bevestigd, omdat de Heilige Geest Christus steeds meer aan hen geopenbaard heeft als hun Borg en Goël, als hun Zaligmaker. Maar ook het bezittend volk moet uit de hand des Heeren leven. O, dat wij Hem toch meer en meer mochten leren kennen!

Jezus Christus is de grote Overwinnaar over hel, dood en graf! Gemeente, ik wens u toe, dat u allen tezamen Hem moogt leren kennen. Al was het maar in de begeerte, door de werking van de Heilige Geest. Want dan ben ik er zeker van dat Hij, Die het goede werk in u begonnen is, dat ook zal volvoeren.

O bedrukte Sionieten, door onweder voortgedrevenen en zo vaak ongetroosten, de Heere zal op Zijn tijd uw stenen gans sierlijk leggen. Hij zal Zijn werk volvoeren. Verkondigt de dood des Heeren totdat Hij komt. Geeft Hem uw hart. Niet half, maar geheel en al. O, vraagt toch die dierbare Geest: "Lieve Heilige Geest, wil U mij doen gaan in die vaste paden en wegen, en leer U mij Christus kennen en erkennen als de enige Zaligmaker."

Wat zijn wij ongelukkig wanneer wij Hem niet erkennen als de enige Zaligmaker en wat zijn ze gelukkig, die niet buiten Hem kunnen leven! Want dan zijn we toch van dood levend gemaakt. Dan zijn onze schatkamers ontledigd, meer en meer, opdat Christus in ons een gestalte zou verkrijgen; opdat wij zouden leven door het waarachtig geloof in Hem en Hem als onze Zaligmaker erkennen. Dan hebben wij hier reeds een gelukkig leven. Dan mag de weg die wij bewandelen diep zijn, maar dan zullen wij ook de ondersteuning des Heeren ondervinden. De Zaligmaker heeft de diepste weg voor Gods kerk betreden, opdat zij in de diepte niet zou omkomen.

O volk des Heeren, al zoudt u arm zijn aan het goed der wereld, al zoudt u niets hebben voor dit tijdelijke leven, de Schoonste van alle mensenkinderen, die dierbare Bruidegom is toch het leven van Zijn kerk en uit Hem is toch ook ons leven. Want de Heilige Geest maakt plaats voor de bediening van Christus, opdat Hij bij de voortduur in ons wone en Zijn bediening heerlijk make. Opdat Hij als Profeet ons zou leren, als Priester voor ons zou bidden en als Koning over ons de scepter zou zwaaien en ons regeren.

Ik zie Gods kerk: Het is een biddend en zuchtend volk. Maar de Heere zegt tot hen: "Ik weet waar gij woont, namelijk daar de troon des satans is. Maar de poorten der hel zullen Mijn gemeente niet overweldigen."

Christus is hun blijdschap en vrolijkheid. Hij maakt Zijn bediening groot en wil ons horen. Paulus zei: "Het leven is mij Christus en het sterven is mij gewin."

De Heere zegene ons met Zijn zegeningen. Hij bediene ons uit Zijn heiligdom. Hij schenke ons bij de aanvang en voortgang de bearbeiding van de Heilige Geest. Hij moge ons leiden, opdat we mogen komen tot de Fontein der hoven, de Put der levende wateren, om uit Hem bediend, door Hem gewassen, gereinigd en geheiligd te worden. Ja, om eenmaal de Vader te worden voorgesteld als een reine maagd zonder vlek of rimpel.

O volk, als wij hier door de Heilige Geest zijn geleid en bekend gemaakt werden dat Jezus de Heere is, dan zullen wij daar Boven geen vreemde Jezus ontmoeten. O, dat zal wat zijn als we mogen ingaan in de vreugde onzes Heeren! Dan mogen wij hier duizend maal getwijfeld hebben, maar:

*God zal Zijn waarheid nimmer krenken;
maar eeuwig Zijn verbond gedenken;
Zijn Woord wordt altoos trouw volbracht,
tot in het duizendste geslacht;
't verbond met Abraham, Zijn vrind,
bevestigt Hij van kind tot kind.*

De zaligheid ligt vast. Het is een onverwelkelijke en onverderfelijke erfenis, die in de hemel wordt bewaard. Daar mogen wij aan deze zijde van het graf soms een voorproef

van hebben, ook als Zijn Tafel in de woestijn wordt aangericht.

Komt dan als armen en ellendigen! Hij wil u ter hulpe zijn! Hij staat met uitgebreide armen klaar om u te helpen. Komt dan tot Zijn Tafel als hij aangericht zal zijn!

"O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet zonder geld en zonder prijs." Amen.

Slotzang: Psalm 119: 17:

*Leer mij, o Heer', de weg, door U bepaald,
dan zal ik die ten einde toe bewaren;
geef mij verstand, met Godd'lijk licht bestraald;
dan zal mijn oog op Uwe wetten staren;
dan houd ik die, hoe licht mijn ziel ook dwaalt;
dan zal zich 't hart met mijne daden paren.*

8. Het erkennen van de liefde van Christus.

Zingen: Psalm 36: 2
 Schriftlezing: Efése 3
 Zingen: Psalm 40: 8
 Psalm 118: 7 en 8
 Psalm 25: 6

Geliefden,

Het is een wonderlijk woord dat Mozes in Deuteronomium 7: 7 aan de Israëlieten verkondigde. Hij maakte hun bekend, dat de Heere geen lust tot hen gehad had, noch hen verkoren vanwege hun veelheid boven alle volkeren, want zij waren de minste van alle volkeren. Het was soevereine vrije liefde, dat de Heere hen verkoren had boven alle andere volkeren der aarde. En wat heeft de Heere moeten klagen over de hardheid van hun harten! Het was een hardnekkig volk!

Het is duidelijk dat de liefde Gods, die in Christus Jezus geopenbaard wordt aan Zijn volk - aan het geestelijk Israël - niet is om iets wat aan of in de mens is. Neen, het is het soevereine welbehagen des Heeren HEEREN: "Jakob heb Ik liefgehad en Ezau heb Ik gehaat." O, dat wordt zo'n wonder voor Gods kinderen! Ze roepen wel uit:

*"Waarom was 't op mij gemunt,
 daar zovelen gaan verloren,
 die Gij geen ontferming gunt?"*

Wat een wonder voor hen, dat zij in al hun wederwaardigheden soms met David mogen getuigen: "Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de Heere denkt aan mij." O volk, mochten we toch meer tot eer van de Heere leven, om Zijn lof en Zijn roem te verheffen. ja, om de liefde van Christus te erkennen, waarvan de apostel Paulus spreekt in het u voorgelezen hoofdstuk, Efése 3: 19:

En bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods.

Hier wordt gesproken

- ten 1ste van het verheffen van de liefde van Christus;
- ten 2de van het bekennen van de liefde van Christus;
- ten 3de van de vruchten van de liefde van Christus.

1ste van het verheffen van de liefde van Christus

Paulus heeft vooraf reeds gesproken van de liefde des Vaders, die in Christus Jezus geopenbaard wordt aan verloren zondaren en zondaressen. Maar in onze tekstwoorden wijst de apostel op de liefde van Christus, die zo duidelijk openbaar kwam in het borgwerk dat Hij verricht heeft om de deugden Gods op te luisteren en een volkomen zaligheid voor Zijn volk te verwerven. In onze tekst verheft Paulus de liefde van Christus, want hij zegt, dat zij de kennis te boven gaat. En ieder die er iets van heeft mogen zien, zal het volkomen met de apostel eens zijn. Wie toch zal de liefde van Christus kunnen uitspreken?

Reeds in de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid heeft Hij die liefde geopenbaard, toen de Vader sprak: "Wie zal met Zijn hart Borg worden om tot Mij te genaken? Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten en geven het gewenste land?"

Het was het welbehagen des Heeren om Zich niet alleen in Zijn rechtvaardigheid,

maar óók in Zijn liefde en barmhartigheid te verheerlijken. Daarom openbaarde Christus reeds in de stille eeuwigheid Zijn liefde door te spreken: "Zie Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen en Uw wet is in het midden Mijns ingewands."

De liefde in de aanvaarding van Zijn arbeid is van eeuwigheid. Hoe hebben ook de Bijbelheiligen de liefde van Christus mogen zien! De Bijbel is van Genesis tot Maleáchi vol van de openbaring van Jezus Christus.

Zeker, er zijn dwaze mensen die menen dat het Oude Testament heeft afgedaan. Zij leven alleen bij het Nieuwe Testament. Wat een dwaasheid en duisternis om het Oude Verbond te versmaden! Alsof Jezus Christus alleen in het Nieuwe Testament wordt geopenbaard! Maar neen, van Genesis tot Maleáchi loopt die gouden draad. De Bijbelheiligen van het oude verbond hebben de liefde van Christus aanschouwd. Zij hebben gesproken van Zijn lijden en sterven. Ze hebben getuigd van het geloof dat in hen was. Dat geloof richtte zich op Hem, het gezegende Offerlam, Dat geslacht is van voor de grondlegging der wereld.

De profeet Jesaja sprak: "Als een lam werd Hij ter slachting geleid en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open." Omdat Christus Zich toen reeds openbaarde, mochten de Bijbelheiligen proeven en smaken de liefde Gods, in Hem geopenbaard.

Abraham heeft Zijn dag van ver gezien en is verblijd geweest. Hij heeft de Engel des verbonds door het geloof gezien en de Held der hulp omhelsd.

Maar het gaat steeds verder: Christus heeft ook Zijn liefde geopenbaard toen Hij kwam in de volheid des tijds. "Maar als de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij degenen die onder de wet waren verlossen zou." Daarin is de liefde van Christus in het bijzonder geopenbaard.

Wie kan het vatten dat Hij, de God van hemel en aarde, de Schepper van het gans heelal, op deze aarde kwam om een vloek te worden voor vloekwaardigen? Hij gaf Zich volkomen over om Gods deugden op te luisteren en de zaligheid voor Zijn volk te verwerven. Hij, de van eeuwigheid Gegeneerde van de Vader, vol van genade en waarheid, kwam in een dienstknechtelijke gestalte. Daarvan getuigt de Heere bij monde van Jesaja in hoofdstuk 42: 1 en 2: "Ziet Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Welke Mijn ziel een welbehagen heeft. Ik heb Mijn Geest op Hem gegeven; Hij zal het recht de heidenen voortbrengen."

Het is een onuitsprekelijke liefde die Hij geopenbaard heeft, zowel onder het Oude als onder het Nieuwe Verbond. En die liefde zal steeds méér uitblinken.

En naarmate de zondaar aan zichzelf ontdekt wordt, zal hij steeds méér de liefde van Christus verheffen. Want voor wie kwam Hij? Voor wie werd Hij Borg? Voor doodschuldigen, voor verbondsbrekers, voor afwijkers, die zich nooit tot God zouden willen noch kunnen wenden. Die liefde wordt zo onuitsprekelijk groot wanneer door ontdekkende genade gezien mag worden Wie Hij is en voor wie Hij gekomen is. De gezegende Immanuël is gekomen voor verloren zondaren en zondaresen. Want wij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods. Wij zijn allen vijanden. De apostel Paulus schrijft: "Want indien wij, vijanden zijnde met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons..."

Het is een verheffenswaardige liefde als wij zien op het doel van de dierbare Zaligmaker: Hij kwam om de deugden Gods te verheerlijken en de zaligheid voor Zijn volk te verwerven. Voor dit volk, dat Hij in de stilte van de eeuwigheid ontvangen had van Zijn Vader. De Vader sprak immers: "Eis van Mij en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel en de einden der aarde tot Uw bezitting."

Het is of de liefde van Christus steeds groter en groter wordt! Geen wonder dat de apostel Paulus die liefde verheft. Christus verborg Zijn Goddelijke heerlijkheid achter Zijn menselijke natuur. Hij onderwierp Zich aan de schande, aan smaad en verguizing, opdat Hij voor de Zijnen een oorzaak zou zijn van eeuwige zaligheid. Het is onbegrensde liefde!

"En bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods." Door deze liefde heeft Hij alle benauwdheid en versmading gedragen. Hij moest uitroepen: "Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe." En aan het vloekhout des kruises: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?"

Die liefde is in alle omstandigheden sterker dan de dood. Christus is als een strijdbare Held de dood ingegaan, om voor Zijn volk het leven te verwerven. Alle zonden van Gods kinderen zijn neergekomen op het hoofd van de dierbare Zaligmaker, Goël en Lossen. Hij heeft de vlammen van Gods wrekende gerechtigheid gevoeld.

Paulus heeft zoveel liefde ontvangen uit die Fontein der hoven, uit die Put der levende wateren! Het is daarom geen wonder, dat hij die liefde zó verheft, zoals hij schrijft aan de gemeente van Eféze.

De liefde van Christus kon niet rusten voordat de zaligheid voor Gods kerk verworven was. Hij is niet teruggedeinsd voor het ontzaggelijke lijden; Hij is niet teruggeschrokken voor de dood. Hij is de dood ingegaan, opdat Hij door Zijn dood, de dood voor Zijn volk zou te niet doen en het eeuwige leven voor hen zou verwerven. Hij kón niet rusten voordat Hij aan het vloekhout des kruises kon uitroepen: "Het is volbracht!"

En nóg gaat die liefde verder. Want Christus heeft niet alleen de zaligheid voor Zijn volk verworven, maar Hij past die zaligheid óók toe. Dit moet wel onderscheiden worden, gemeente. Veel mensen, zelfs veel predikanten, spreken van de liefde Gods in Christus, alsof zij het in hun vermogen hadden in die liefde te delen, zonder dat Gods genade in Jezus Christus aan hen werd toegepast. Zij stellen alleen de verwerving en menen zalig te kunnen worden zonder de toepassing. Maar het is naar het Woord van God dat verwerving en toepassing bij elkaar behoren. Vandaar ook, dat Gods kinderen bij tijden niet rusten kunnen voordat hun die liefde wordt toegepast.

Jezus Christus past ook toe hetgeen Hij verworven heeft, opdat de voorwerpen van Zijn liefde in de kracht van Zijn verdiensten zullen delen. Zij zijn deelgenoten van alles wat Hij door Zijn lijden en sterven heeft aangebracht. Daarom, al Gods volk zal die uitnemende liefde gaan verheffen. Met Paulus moeten zij bekennen dat zij vijanden waren, ja, dat zij niet anders dan vijandschap zijn. Zij zijn met vijandschap bezet, van binnen en van buiten. Maar zie, Hij trok hen met mensenzelen, met koorden der liefde.

O, ondoorgrondelijk wonder! O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen!

Van nature zijn wij geen van allen te bewegen om tot God te gaan. Gods kinderen weten het, dat zij niet willen en niet kunnen. Er zijn veel mensen die zich tot God wenden, maar die nog nooit geleerd hebben dat zij onwillig en onmachtig zijn om zulks te doen.

Anderen schuilen achter hun onmacht en zeggen: "Ik kan niet tot God gaan. Ik ben onmachtig." Zo verschuilt de mens zich achter iets, wat geen schuilplaats zal blijken te zijn.

Maar zie daartegenover nu eens de liefde van Christus, Die onwilligen gewillig maakt. Door Zijn almacht schenkt Hij Zijn volk, dat Hij kocht met Zijn dierbaar hartebloed,

liefde tot God. Hij beweegt hen, die van nature niet te bewegen zijn, om tot God te gaan. In zulken, die met de ganse wereld voor God verdoemelijk zijn, komt Hij Zijn almacht te verheerlijken. Dan ontvangen zij liefde tot God.

Er zijn heel wat mensen met alleen liefde tot zichzelf. Dan kan er een hele verandering plaats hebben. Zij worden soms van een zondaar, een deugdzaam mens. Maar geen greintje liefde tot God wordt in hen gevonden. Zij hebben niet anders dan liefde tot zichzelf. Hun geweten gaat spreken, zij hebben een algemene overtuiging, zij weten dat er een hel is en zij weten óók dat zij, als zij zo blijven, verloren zullen gaan.

Zeker, het zou nog een weldaad zijn wanneer er velen waren, die nog zulke overtuigingen hadden. Want er zijn velen die de godsdienst loslaten. Zij laten Gods Woord en Zijn geboden los en gaan de wijde wereld in om zich rijp te maken voor de eeuwige ondergang. Nochtans is een algemene overtuiging niet genoeg tot zaligheid, want daarin wordt de liefde tot God gemist. Maar als de Heere gaat werken in het hart van een zondaar of zondares, krijgen zij liefde tot God, tot Zijn deugden en volmaaktheden. Kan de zondaar dan zèlf onderscheiden hoe dat ligt?

O nee, want dan zou hij te vroeg een rustbank hebben, terwijl toch Christus alleen de Rust is voor Zijn volk.

Het is de dierbare Christus, Die het licht in hen ontsteekt, Die de liefde in hen doet ontbranden. Dan kunnen ze zelfs wel zó ver gaan, dat ze met Johannes zeggen: "Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad."

O, welk een liefde heeft Hij betoond aan hen die Hem scholden, die Hem versmaadden, die Hem in het aangezicht sloegen. Hij is het, Die verharde zondaren kan brengen in de verootmoediging des harten; Die hen voor God doet buigen, uitroepend: "O God, wees mij, zondaar, genadig." Hij doet hen met de zondares Zijn voeten nat maken, om ze daarna met de haren des hoofds af te drogen.

Maar nog meer: Wanneer Paulus de liefde van Christus gaat verheffen, dan heeft Hij het ook gezien, dat Hij het is, Die meer en meer dat volk vernieuwt naar Gods beeld. God schiep de mens in de staat der rechtheid en versierde hem met Zijn beeld, bestaande in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid.

Maar door de zonde hebben wij dat beeld verloren. De liefde van Christus gaat dat Goddelijk beeld echter weer herstellen in de uitverkoren zondaar. In de wedergeboorte wordt het beeld Gods bij aanvang in hem vernieuwd. Maar die vernieuwing van dat beeld in Gods kinderen geschiedt ook meer en meer bij de voortgang.

Die liefde van Christus doet op de Pinksterdag door Zijn Geest en door middel van Zijn knechten drieduizend mensen uitroepen: "Mannen broeders, wat moeten wij doen om zalig te worden?"

Ja meer, Hij gaat Zijn gunstgenoten ook opheffen en opbeuren, opdat zij Hem zouden aannemen door het waarachtig zaligmakend geloof, dat in de wedergeboorte in hun hart werd geplant. Hij wil dat geloof vermeerderen en versterken. In Johannes 1: 12 staat geschreven: "Maar zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven." Hij komt steeds weer hun zwakheden te hulp door hun geloof te versterken.

O, Gods kinderen vinden alles in Hem wat zij nodig hebben. Zij hebben Hem aangenomen als hun Vriend, zij hebben Hem aangenomen als hun Bruidegom, als hun Man, als hun Goël. De Heere wil hen ondertrouwen in gerechtigheid. Hij schenkt hun de bruidschat, namelijk die gerechtigheid, die Hij voor hen verworven heeft, opdat zij door de gerechtigheid van Christus de Vader zouden worden voorgesteld als een reine maagd zonder vlek of rimpel. Dan is de zonde niet alleen bedekt, maar ook vergeven en geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid. De dierbare Heere Jezus zal niet

rusten voordat Hij Zijn volk in de zalige gemeenschap met God Drieëinig zal hebben terug gebracht. Zou dan geheel Gods kerk met Paulus de liefde van Christus niet verheffen, ja ook bekennen? Daarvan wensen wij in onze tweede gedacht te spreken.

2de, het bekennen van de liefde van Christus

"En bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat." Als Paulus dit schrijft, wil hij daarmee niet zeggen dat die liefde begrepen kan worden. Als dat kon, zou het geen eeuwigheidsliefde zijn. En wij lezen toch, dat Zijn vermaken van eeuwigheid met de mensenkinderen waren. Paulus wil niet zeggen: "Gemeente van Eféze, begrijp die liefde nu eens!" Zij is nóóit te begrijpen. Hoe meer Gods kinderen daarin mogen blikken, hoe minder zij ervan begrijpen zullen. Want hoe meer zij mogen zien van de liefde Gods die in Christus geopenbaard wordt, hoe meer zij zèlf gaan zakken en zinken.

O nee, die liefde is nooit te begrijpen, want het is een oceaan van eeuwige liefde! Nooit kan zij door een nietig mensenkind begrepen worden!

Dat bedoelt Paulus dan ook niet, want hij zegt zelf dat "die liefde de kennis te boven gaat." Hij wil hebben, dat zij die liefde zouden bekennen, om in de overdenking daarvan, iets te mogen zien van de rijkdom van die liefde; van de rijkdom van Gods barmhartigheid, daarin geopenbaard.

Wat een wonder, dat een heilig en rechtvaardig God kan zwijgen in liefde! Ja ook, dat een heilig en rechtvaardig God kan zeggen wat wij lezen in Zijn dierbaar Woord: "Komt dan en laat ons samen richten, zegt de Heere; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol." Dan wordt het ondervonden, dat God in Christus toegankelijk is. Ja, in Christus wil Hij een liefderijk Vader zijn voor al degenen, die Hij van eeuwigheid heeft liefgehad en die Hij in de tijd komt te trekken met koorden van liefde en eeuwige barmhartigheid.

Die liefde te bekennen wil niet alleen zeggen: daarover te denken, maar ook: haar te omhelzen. Om dan met Johannes te getuigen (wat we reeds eerder gezegd hebben): "Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad."

De Heilige Geest gaat Gods kinderen in de wedergeboorte zó bearbeiten, dat zij terstond Gods rechtvaardigheid gaan bekennen en erkennen. Zij worden ontdekt aan hun struikelingen, aan hun zonde en ongerechtigheid. Het wordt een hartelijk bekennen, gelijk David:

'k Bekend', o Heer', aan U oprecht mijn zonden;

'k verborg geen kwaad, dat in mij werd gevonden.

Het is een spontaan bekennen, want de Heere maakt Zijn volk oprecht. Dat hebben zij niet van zichzelf; zij worden oprecht gemaakt door Hem. Daarom mogen zij voor Hem buigen en bekennen zij oprecht al hun zonde en ongerechtigheid. Dat is een weldaad uit het genadeverbond. Dat bekennen gebeurt niet, omdat hun geweten hen aanklaagt of omdat de vruchtgevolgen van de zonde zo bitter zijn.

Nee, de Heilige Geest werkt in hen een spontaan bekennen van alles wat in hen wordt gevonden. Zij leren zichzelf kennen als een onreine, melaatse zondaar. Maar nu wil Paulus, dat ze daarbij niet zullen blijven staan. Dat gebeurt zo dikwijls. Er zijn veel mensen, ook wel onder Gods volk, die met het bekennen van hun zonden, een bekeerd mens worden. Dat is zeer jammer. Die mensen gaan op een rustbank zitten, terwijl zij zich moesten haasten om te vluchten tot de Fontein, Die te dien dage geopend is voor het huis van David en de inwoners van Jeruzalem tegen de zonde en tegen de

onreinheid.

Wee die mensen! Wee de gerusten te Sion en de zekeren op de berg van Samaria! Het is zo jammer, dat het werk van de Heilige Geest bij hen als het ware schijnt op te houden. Heel veel mensen vinden de grondslag van hun bekering daarin, dat zij zondaar voor God geworden zijn. Maar dat kan de grondslag van ons behoud niet zijn. Want als is het zondaar-worden een vrucht uit het genadeverbond, de grondslag van ons behoud is toch alleen in Jezus Christus en Die gekruisigd; de Joden een ergernis en de Grieken een dwaasheid, maar hun die geloven een kracht Gods tot zaligheid. Paulus heeft dus niet met loze kalk gepleisterd. En wij hopen dat ook niet te doen. Want het is zeer schadelijk om iemand buiten Christus op een rustbank te zetten. Paulus wil, dat de Efeziërs de liefde van Christus bekennen, die de kennis te boven gaat.

O mijn toehoorders, er is geen groter zaligheid dan het bekennen van de liefde van Christus! Dan val ik erbuiten! Dan mengen wij wet en Evangelie niet door elkaar: ik wat en Christus wat. Nee, als het een afgesneden en verloren zaak voor ons wordt, komt de Heere ons te onderwijzen in het bekennen van de liefde van Christus. Daar wordt Christus geopenbaard. Daar wordt Gods volk een deur der hoop geopend in het dal van Achor. Maar daar komt de huichelaar om. Er is zo'n onuitsprekelijk groot onderscheid tussen de huichelaar en Gods kind. Gods volk komt niet om. Asaf getuigt: "Gij hebt mijn rechterhand gevat; Gij zult mij leiden door Uw raad; en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen."

O wat is het een voorrecht als wij de liefde van Christus mogen bekennen! Alles wat Gods kinderen ontvangen is door Hem gewerkt. Daarom wordt Christus hun zo dierbaar. Dan gaan ze bekennen de liefde van Christus van krib tot kruis. Want Hij heeft de pers alléén getreden en niemand van de volken was met Hem.

In het bekennen van de liefde van Christus ligt zoveel zoetheid. Dan ben ik er tussenuit. Dan zie ik de eeuwige liefde van God, die in Christus wordt geopenbaard aan verloren zondaren en zondaressen.

Volk des Heeren, wij moesten er veel méér van spreken! Als wij mogen zien hoe die liefde geopenbaard is voor snode zondaars en verbondsbrekers, dan zouden wij bij wijze van spreken wel onder de grond willen kruipen van schaamte!

Welk een vernedering en vertedering werkt Hij wanneer die liefde bij de aanvang of bij de voortgang wordt opgewekt!

Die liefde kunnen wij niet zèlf opwekken. Neen, die dierbare Bruidegom wekt die liefde op en Hij spreekt: "Gij hebt Mij het hart genomen, Mijn zuster, o bruid, gij hebt Mij het hart genomen met één van uw ogen, met een keten van uw hals."

Wanneer die liefde opgewekt wordt, zullen Gods kinderen die liefde ook bekennen, zeggende: "Hartelijk zal ik U liefhebben, Heere mijn sterkte!" Dan gaan zij de dierbare Bruidegom prijzen, Die blank en rood is en de banier draagt boven tienduizend. Dan bekennen zij óók tegenover anderen, wanneer hun gevraagd wordt: "Wat is uw Liefste meer dan een andere liefste?" "Zulk Eén is mijn Liefste, zulk Eén is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem!"

Bezien wij nu in de derde plaats **de vrucht die voortvloeit uit het bekennen van de liefde van Christus.**

Maar zingen wij vooraf Psalm 118: 7 en 8:

*De Heer' is mij tot hulp en sterkte;
Hij is mijn lied, mijn psalmgezang;*

*Hij was het, Die mijn heil bewerkte,
dies loof ik Hem mijn leven lang.
Men hoort der vromen tent weergalmen
van hulp en heil ons aangebracht;
daar zingt men blij, met dankb're psalmen:
"Gods rechterhand doet grote kracht."*

*Gods rechterhand is hoog verheven;
des Heeren sterke rechterhand
doet door haar daán de wereld beven,
houdt door haar kracht Gods volk in stand.
Ik zal door 's vijands zwaard niet sterven,
maar leven, en des Heeren daán,
waardoor wij zoveel heil verwerven,
elk tot Zijn eer doen gadeslaan.*

3de de vruchten van de liefde van Christus.

Geliefden,

De apostel schrijft: "En bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods."

Paulus is te allen tijde bezig om de mens van zichzelf af te brengen. Ach, wat kan de mens vervuld zijn met allerlei dingen die in het minst geen waarde hebben. Menigmaal zoekt de mens goede hoedanigheden in zichzelf, goede gestalten of gronden om zich op te bouwen. Maar het zal blijken dat ze niet houdbaar zijn voor de eeuwigheid. Het is alles van nul en gener waarde. Wij kunnen niet voor God bestaan met iets wat in de mens gevonden wordt.

O mijn geliefde medereizigers naar de eeuwigheid, het zal alles te kort en te smal zijn als wij komen voor de Rechter van hemel en aarde. Wij kunnen alleen bestaan in Jezus Christus, Zijn geliefde Schoot- en Wonderzoon, Die een volkomen genoegdoening en een volkomen offer heeft aangebracht.

Daarom wekt Paulus de gemeente van Eféze op om Hem te verheffen en Zijn liefde te bekennen: "Opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods." Werkelijk, daarin alléén is de ware vervulling en volheid te vinden. Christus zegt: "Ik doe wandelen op de weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts; opdat Ik Mijn liefhebbers doe beërven dat bestendig is, en Ik zal hun schatkamers vervullen." Dat behoeven geen dominees of ouderlingen te doen. Neen, dat doet de Heere Zèlf. Maar dan moeten wij leeg zijn van alles wat wij in onszelf nog menen te vinden. Dan moeten wij nergens anders voldoening kunnen verkrijgen. Hoe jammer is het, als wij voldaan zijn en vol zijn geworden, zonder dat de volheid Gods in Christus Jezus ons werd geopenbaard! Gods Woord zegt het zo duidelijk: "Opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods"

De apostel wil de gemeente van Eféze, maar ook óns brengen tot de staat waaruit wij gevallen zijn. Wij zijn gevallen uit de staat der rechtheid en vervallen van de kennis van God. Wij hebben Gods beeld verloren; Zijn zalige gemeenschap zijn wij kwijt. Alleen in Christus Jezus kan Gods kerk weer komen tot al de volheid Gods.

O, nooit is uit te spreken hoe zalig die vervulling is van al de volheid Gods, wanneer God Drieëinig in Zijn eeuwig verbond afdaalt tot een verloren zondaar of zondares; wanneer Hij hen in dat verbond doet inblikken; wanneer Hij hen laat zien dat zij daarin opgenomen zijn! Zij, trouweloze verbondsbrekers, zijn opgenomen in dat eeuwige zoen- en zoutverbond, dat niet zal wankelen tot in der eeuwigheid. Dat

wonder is nooit uit te spreken!

Wanneer Gods kinderen komen tot al de volheid Gods, krijgen zij een thuiskomen in Gods Vaderhart.

Volk des Heeren, wat zouden we gelukkig zijn als we daar veel van mochten hebben! Maar om de vrucht te ontvangen van het bekennen van de liefde van Christus, zullen wij ook steeds de liefde van Christus moeten verheffen en bekennen. Anders zullen wij nooit komen tot al de volheid Gods.

Er zijn mensen die veel spreken van de volheid Gods. En al is het nog zo lang geleden dat zij er iets van ondervonden hebben, zij zijn nog steeds vol. Maar als er gesepareerd wordt, dan blijkt hoe vol ze van zichzelf zijn en hoe weinig ze bezitten van de volheid Gods. Wij moeten van die hoogte af! Want als we de liefde van Christus gaan bekennen, dan komen we in de laagte. Dan ontvangen we de zalige zoete vruchten om te komen tot al de volheid Gods; om steeds weer een thuiskomen te verkrijgen in Gods Vaderhart.

Gods kinderen kunnen veel genade hebben ontvangen, wat onuitsprekelijk groot is. Maar toch zullen ze dikwijls moeten bekennen dat er een scheiding is; dat het niet vlak ligt; dat er geen thuiskomen is. Al is het, dat hun staat vast ligt en zij mogen geloven dat de Heere hen niet zal verdoemen, nochtans liggen hun zaken niet vlak en er is een scheiding tussen God en hun ziel.

Zij kunnen vaak zèlf niet precies zeggen wat het is, maar de Heere komt Zich in Zijn Vaderlijke liefde te verbergen. Daarom is het zo noodzakelijk en profijtelijk om steeds weer, door de genade Gods die zowel aan de kerk onder het Oude als onder het Nieuwe Verbond geopenbaard is in Christus Jezus, de liefde van Christus te verheffen en te bekennen, om te komen tot al de volheid Gods. Dat is telkens weer noodzakelijk. Het is echter niet iets wat wij maar uit onze zak kunnen halen, want het geloof is een gave Gods. Wij kunnen onszelf die rijkdom niet verschaffen.

Hoe gelukkig is het volk, dat in de verootmoediging van het hart bij aanvang en voortgang mag gaan tot die Fontein der hoven, tot die Put der levende wateren. Want dat is zeer zeker een verheffen en bekennen van de liefde van Christus. De zoete en zalige vruchten die daaruit vloeien, worden dan geproefd en gesmaakt. De Heere mocht ons daartoe bearbeiten door Zijn Heilige Geest.

Mijn onbekeerde medereizigers naar de eeuwigheid, het is hoog tijd! Haast u, spoedt u om uws levens wil! Het kan vandaag de laatste dag zijn dat u het Evangelie van vrije genade verkondigd wordt! Morgen kan het voor u te laat zijn! En dan... eeuwige duisternis!

Stelt u niet gerust met te denken: "Het zal wel meevallen; het zal zo'n vaart niet lopen." Laat u ook niets wijs maken door hen die zeggen: "Wij moeten tot Jezus gaan." Jezus moet tot eins komen. En dat gebeurt niet voordat het aan onze kant een verloren zaak is.

Daarom wensen we u toe, dat u gebracht mag worden aan de voeten des Heeren, om Zijn liefde te verheffen, in het buigen voor Hem in het stof der aarde.

Volk des Heeren, wat zijn we vaak ver van onze plaats! We kunnen soms zo ellendig zijn, dat we veel liever onszelf verheffen, dan Christus in Zijn liefde. Wij zijn zulke errovers van God, dat we Hem telkens weer in het aangezicht slaan. Daarom, hoe noodzakelijk is het, om in verootmoediging des harten steeds weer de liefde van Christus te verheffen. Dan ontvangen wij vruchten. Anders niet.

Wat is het arm als Gods volk zichzelf gaat handhaven. We mochten méér in de bres staan voor de eer van God, om steeds weer God in Christus te verheerlijken en Hem te

prijzen in het midden van de gemeente; om alleen van Hèm te spreken en Hèm alleen alle lof, eer en dank toe te brengen. Dat schenke de Heere uit vrije genade. Amen.

Slotzang: Psalm 25: 6:

*Wie heeft lust de Heer' te vrezen,
't allerhoogst en eeuwig Goed?
God zal Zelf zijn Leidsman wezen;
leren hoe hij wand'len moet.
't Goed, dat nimmermeer vergaat,
zal hij ongestoord verwerven,
en zijn Godgeheiligd zaad
zal 't gezegend aardrijk erven.*